CONCEPT-VERSLAG FORUM STAD EN SAMENLEVING VAN GEMEENTE RIJSWIJK

d.d. 9 juni 2026

Aanwezig **Voorzitter:** Mevrouw S. van Maarseveen **Raadsleden:** Mevrouw I.M. Batelaan De heer H. Blankenstein De heer E.G.T. Braam De heer J.J.D. Bruin De heer J. Eygenraam De heer M. van 't Eind Mevrouw E. van der Ende Mevrouw R.F. Fischer De heer S. Fischer De heer T. Kaffa Mevrouw N. Kames De heer M. Keijzer Mevrouw A. Koegler-Böhm Mevrouw M. A. Koornneef De heer A.O. Kösedag De heer G. Kruger Mevrouw S.C. Loeff De heer J. Loof De heer G. van Malsen	**Vervolg aanwezige raadsleden** De heer Y.R.B. van der Meij Mevrouw B.M.B.T. Niesen De heer N. Ouarraki Mevrouw L. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer N. Selmani De heer P. Spruijt De heer T.J.B. Steijn De heer F. Stuij De heer H. Verbrugh Mevrouw S. van de Waart Mevrouw W. van der Weij De heer E. Wigchert Mevrouw E. Woudstra
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder J. Finke Wethouder R. Peters Wethouder M. Weterings	**Griffie:** Griffier: J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Wilt u allemaal een plekje opzoeken en gaan zitten? Goedenavond, welkom bij het gezamenlijk forum van 9 juni 2026. Het eerste forum met het nieuwe college en heel veel mensen in het forum. Ik heb volgens mij nog nooit zoveel mensen in de zaal gezien. Welkom aan alle raadsleden, het nieuwe college, de mensen op publieke tribune, de pers, de leden van de rekenkamer en de kijkers thuis. We hebben vandaag een goedgevulde agenda. Ik wil u dan ook verzoeken uw bijdrage kort en bondig te houden en niet in herhaling te vallen, zodat we gezwind de avond doorgaan. Daarnaast wil ik u vragen het debat respectvol en zorgvuldig met elkaar te voeren, met ruimte voor verschillende meningen en met oog voor elkaar. Dan maken we er een mooi forum van. Voordat we verder gaan, heeft een klein raadsvogeltje mij ingefluisterd dat we vanavond een jarig hebben bij Rijswijks Belang. Volgens mij is mijnheer Steijn jarig, dus zullen we met zijn allen even … Gefeliciteerd, mijnheer Steijn. Op naar een mooi nieuw levensjaar.

2. Algemeen spreekrecht

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 2. Dat is het algemeen spreekrecht van de inwoners. We hebben mijnheer Hoyer, die gaat inspreken over station Rijswijk. Mijnheer Hoyer, u kent het klappen van de inspreekzweep. U heeft vijf minuten. Na ongeveer vier minuten geef ik u een seintje. De griffie houdt de tijd bij en dan weet u wanneer u kunt afronden. Gaat uw gang.

De heer Hoyer: Dank u wel, voorzitter. Geachte raad, geacht college, met groeiende zorg lazen wij de raadsinformatiebrief over de MIRT-verkenning Oude Lijn, gezonden naar forum Stad en Samenleving van 14 april 2026 jongstleden. Wij hebben u hierover vragen gestuurd. Hieronder geven wij wat context en een samenvatting. Het bestuurlijk overleg MIRT, de meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport, dat moest ik ook nakijken, heeft 125 miljoen gereserveerd voor het nieuwe station Rijswijk Buiten, met als voorkeurslocatie de Parkloper. De gemeente heeft daarnaast 10 miljoen opgenomen in het LTIP. Dat zijn zeer grote bedragen voor een station op slechts twee kilometer van de stations Rijswijk en Delft. Voor een station dat door zijn ligging naar verwachting weinig reizigers zal trekken. Voor een project dat voor Rijswijk hoogstwaarschijnlijk fors duurder zal uitvallen dan de genoemde 10 miljoen, denk aan de aanpalende infrastructuur. Voor een oplossing die het OV-probleem in Rijswijk Buiten niet oplost, omdat bussen of trams hoe dan ook nodig blijven. En een oplossing die beter besteed kan worden aan de verbetering van het huidige, zeer laag gewaardeerde station Rijswijk wat betreft veiligheid, tocht, liften, roltrappen. Ik hoef het u niet te vertellen, denk ik. Onze vragen. Eén, over doelmatigheid en financiële risico's. Bent u het eens met bovenstaande analyse? Zo nee, kunt u mij met een onderbouwde businesscase aantonen dat de besteding van minimaal 135 miljoen doelmatig wordt besteed, geen risico vormt voor de Rijswijkse begroting en aantoonbaar beter is dan bijvoorbeeld een hoogwaardige busverbinding door Rijswijk Buiten tussen de twee bestaande stations, waarbij station Rijswijk tevens volledig toegankelijk en veilig wordt gemaakt? Over de locatiekeuze Parkloper versus de Laan van ‘t Haantje. ProRail adviseert de Parkloper omdat deze, tussen quotes, beter inpasbaar zou zijn en interwijkverbinding zou versterken. De Laan van ‘t Haantje zou slechter scoren op sociale veiligheid. Wij vragen u: staat u achter deze keuzes? Heeft u zelf geen enkele voorkeurslocatie? Wat wordt precies bedoeld met beter inpasbaar? Betreft dit technische haalbaarheid of kosten? Wat bedoelt ProRail met de interwijkverbinding? Deelt u haar interpretatie? Waarom zou het Laan van ’t Haantje slechter scoren op sociale veiligheid? Wat maakt verbetering daar moeilijk? Wij denken oprecht dat veiligheid juist op de meer geïsoleerde Parkloper een groter probleem kan gaan worden. In ieder geval zou

juist u daarover moeten beslissen. Is de Parkloper voor Rijswijk ook de goedkoopste en duurzaamste oplossing of alleen handiger voor ProRail? Drie, over de enorme impact op natuur en milieu. Het station op de Parkloper heeft een aanzienlijk grotere impact op natuur, luchtkwaliteit, geluid en licht dan het station op de Laan van 't Haantje. Het gebied is bovendien expliciet aangewezen als deel van de groenblauwe hoofdstructuur en als ecologische verbinding tussen Pasgeld en het Wilheminapark. Bebouwing op deze plek betekent dat de gemeente haar eigen belofte van een onbebouwde Parkloper niet nakomt. Wij vragen u daarom, weegt de gemeente deze milieu-impacten volwaardig mee? Blijft de gemeente bij de toezegging aan haar inwoners dat de Parkloper onbebouwd blijft en gevrijwaard van bebouwing, bestrating en bus- en taxiverkeer? En blijft de gemeente bij haar belofte om een ecologische verbinding te creëren tussen de Pasgeld en het Wilhelminapark? En nota bene, dat is wat anders dan een fietstunnel. Denk aan de vele doodgereden hazen na opening van de spoortunnel. Vijf, over de besluitvorming. Komt er voor het definitieve besluit in november en het gaat nogal ergens over, een formeel raadsdebat waarin de gemeenteraad zelf beslist over de komst van het station en over de locatie op basis van deugdelijke, ecologische, verkeerstechnische, sociaal-maatschappelijk en financieel onderzoek voor Rijswijk? Of is de keuze van het BO MIRT feitelijk al een voldongen feit en laat de gemeente de Rijswijkse belangen varen, met alle mogelijke toekomstige gevolgen van dien? Geachte raad, neem het voortouw.

De voorzitter: U heeft nog één minuut.

De heer Hoyer: Laat het u niet zomaar gebeuren. Zoals vermeld hebben wij deze vragen ook schriftelijk ingediend. Vul ze alstublieft aan. Initieer een debat. We zien de beantwoording met belangstelling tegemoet. Namens de stichting Pasgeld Natuurlijk mijn hartelijke dank en veel wijsheid in de beslissing hiermee en bij de beloftes die u de Rijswijkse bevolking hebt gedaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hoyer. Is er iemand in het forum die een vraag heeft voor mijnheer Hoyer? Nee, dank u wel. Dank u wel, mijnheer Hoyer, voor het inspreken.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we nu door naar het volgende punt, agendapunt 3, vaststellen van de agenda. Vanavond hebben we een gezamenlijk forum Stad en Samenleving. Dat staat vooral in het teken van de behandeling van de zienswijzen van diverse gemeenschappelijke regelingen. Tevens zijn er een drietal raadsvoorstellen aan toegevoegd. Voor de nieuwe raadsleden in het kort: gemeenschappelijke regelingen zijn samenwerkingen tussen gemeenten, soms ook met andere overheden, om bepaalde taken gezamenlijk uit te voeren, zoals bijvoorbeeld de veiligheidsregio, de GGD en Avalex. Omdat die organisaties namens de gemeente taken uitvoeren en geld uitgeven, houdt de gemeenteraad daar democratisch toezicht op. Dat doen we onder andere via deze zienswijzen. Een zienswijze is uw standpunt op de regeling. Vanavond bespreken we of de raad in Rijswijk opmerkingen, wensen of zorgen wil meegeven aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling, voordat zij een definitief besluit nemen. Kleine wijzigingen in de zienswijze, zoals een spelfout of een verschrijving, kunnen voor de aanstaande raad van 23 juni aangepast worden, maar wanneer u iets fundamenteels wil aanpassen in de zienswijze zal dat via een amendement moeten gaan voor de raad van 23 juni. Met de zienswijzen geldt hetzelfde als voor de raadsvoorstellen, ze gaan of als hamerstuk of als bespreekstuk naar de raad. En als het geamendeerd wordt, is het vrij logisch dat het als bespreekstuk naar de raad gaat. In de agenda stellen we voor om te beginnen met het raadsvoorstel over de rekenkamer, zodat na behandeling de leden van de rekenkamer weer naar huis kunnen gaan. Bent u het eens met de agenda? Mevrouw Fischer, zegt u het maar.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Ik zie op iBabs dat we van punt 1 en 2 naar punt 4, vaststelling agenda, zijn gegaan. Voordat u zegt, we zijn punt dit en het komt niet helemaal overeen, dat we niet in de war raken met zijn allen.

De voorzitter: Dat komt helemaal in orde, dank u wel. Verdere opmerkingen nog op de agenda? Nee.

4. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt, mededelingen college. Heeft het college mededelingen? Ik zie allemaal schuddende hoofdjes. Ik ga ervan uit van niet.

5. Raadsvoorstel rekenkamer Rijswijk Onderzoeksrapport: de bestaanszekerheid en sociale participatie van Rijswijkers (RV 26 021)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Dat is het raadsvoorstel rekenkamer over het onderzoeksrapport de bestaanszekerheid en sociale participatie van Rijswijkers. Er zijn vragen over gesteld door D66 en DENK-PGenR. Ik ga beginnen met D66, mijnheer Verburgh, Verbrugh, gaat uw gang.

De heer Verbrugh: Dank u, voor het corrigeren van mijn naam. D66 wil op de eerste plaats de rekenkamer nog een keer bedanken voor een helder en compact rapport over de bestaanszekerheid en de sociale participatie van haar inwoners. We kunnen ons goed vinden in de hoofd- en deelconclusies en in de aanbevelingen aan zowel het college als de raad. En we staan dan ook achter het besluit om niet alleen kennis te nemen van dit rapport, maar ook de conclusies en de aanbevelingen over te nemen. Het rapport is wat ons betreft opportuun nu de bestaanszekerheid van Rijswijkers onder toenemende druk is komen te staan. Zo wijst het rapport op de groep Rijswijkers die nu denken geen gebruik te kunnen maken van dit aanbod aan regelingen, omdat ze jong zijn en schulden hebben, omdat ze werkende armen zijn, zzp'ers of omdat ze net onder of boven de norm van 130 procent boven het wettelijk sociaal minimum uitkomen. Gaat die groep Rijswijkers fors in aantal toenemen nu het nieuwe college sterk gaat bezuinigen op de bestaanszekerheid van Rijswijkers c.q. bijna een half miljoen euro per jaar minder wil uitgeven aan de bestaanszekerheid van Rijswijkers? Wat gaan we dan straks monitoren, zoals aanbevolen door het rapport? Dat steeds meer inwoners in Rijswijk in de financiële problemen komen als gevolg van dit bestaansonzekerheidsbeleid van de nieuwe coalitie. Wij hebben daarom een aantal vragen op papier gezet en ingestuurd, waar we vooralsnog geen antwoord op hebben gehad. Ik kan die vragen in het kort noemen. Wat zijn de gevolgen van het overnemen van de aanbevelingen van de rekenkamer, in het bijzonder in relatie tot het coalitieakkoord? In de meerjarenbegroting als bijlage bij het coalitieakkoord wordt een jaarlijkse opbrengst van 450.000 euro genoemd in het kader van de bestaanszekerheid. Kan het nieuwe college toelichten waar deze opbrengsten concreet vandaan komen en hoe die zich verhouden tot de voorstellen van de rekenkamer? Aanbeveling 6 van de rekenkamer aan het nieuwe college luidt: versterk juist de bestaanszekerheid van groepen die nog geen gebruik maken van het aanbod. Hierbij wordt specifiek gewezen op inwoners die net boven de grens van 130 procent van het wettelijk sociaal minimum uitkomen. Kan het nieuwe college toelichten wat de uitvoering van het coalitieakkoord gaat betekenen voor inwoners met een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum inkomen? Is het college bereid om inwoners die net boven die grens vallen te ondersteunen via regelingen? En kunnen inwoners van Rijswijk die bijvoorbeeld 120 procent van het minimum verdienen, blijven rekenen op de huidige ondersteuning, regelingen en voorzieningen van de gemeente? Kan het college bijvoorbeeld garanderen dat er niet wordt bezuinigd op de financiële ondersteuning voor kinderen, zoals de fiets- en laptopregelingen voor gezinnen met een inkomen tot 130 procent van het wettelijk sociaal minimum? Kort samengevat, op welke wijze is het nieuwe college bereid de aanbevelingen van deze rekenkamer over te

nemen. Hoe wordt dit financieel gedekt en welke afwegingen worden gemaakt ten aanzien van die 130 procent inkomensgrens? Dat waren de vragen die wij tevoren hadden ingestuurd. Daar houd het bij.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Dan ga ik door naar DENK-PGenR. Mijnheer Ouarraki, gaat uw gang.

De heer Ouarraki: Dank, voorzitter. Het rapport van de rekenkamer laat zien dat Rijswijk beschikt over een mooi aanbod van lokale regelingen en voorzieningen om de bestaanszekerheid in Rijswijk te vergroten en armoede tegen te gaan. We hebben in Rijswijk mooie voorzieningen, zoals de Ooievaarspas en de kindregelingen via Stichting KEI. Het rapport laat zien dat de voorzieningen ervoor zorgen dat kinderen kunnen sporten, zwemles kunnen volgen, naar de bibliotheek kunnen gaan en mee kunnen doen aan de samenleving. Het rapport laat ook zien waarom deze voorzieningen zo waardevol en waarom ze ook nodig blijven. Meer dan 15 procent van de Rijswijkse huishoudens leefde tenminste een jaar van een lager inkomen. Gemiddeld 7 procent van de Rijswijkers leeft onder of rond het sociaal minimum tot 101 procent. De rekenkamer verwacht bovendien dat de groei van de stad de komende jaren ook tot een groei van armoedeproblematiek zal leiden. Juist daarom is de belangrijkste les uit dit rapport, wat mijn fractie betreft, dat we de bestaande regelingen en voorzieningen die we in Rijswijk hebben op het gebied van bestaanszekerheid, niet als luxe of vanzelfsprekendheid moeten beschouwen. Deze regelingen zijn keihard nodig om te zorgen dat iedereen mee kan doen, ongeacht hoe dik of dun je portemonnee is of die van je ouders. Deze regelingen zijn onmisbaar voor duizenden Rijswijkers. Voorzitter, juist om deze redenen is mijn fractie geschrokken van het feit dat deze coalitie voornemens is om structureel 450.000 euro per jaar te bezuinigen op bestaanszekerheid. Ik wil de wethouder graag vragen om toe te lichten waarom het college hiervoor kiest en wat de overwegingen waren. Daarnaast wil ik de wethouder vragen om toe te lichten waar deze bezuiniging van 450.000 euro per jaar op bestaanszekerheid precies vandaan moet komen. Op welke specifieke regelingen of voorzieningen omtrent bestaanszekerheid wil het college precies bezuinigen? Hoe ziet dat er concreet uit? Wat betekent dat voor de Rijswijkers met een kleine beurs die op dit moment gebruikmaken van de bestaande regelingen en voorzieningen? En tot slot, is het huidige college bereid om te komen tot een bestuurlijke reactie op het rapport? Voorzitter, ik heb ook nog geen antwoorden gezien op de vragen die we schriftelijk hebben gesteld. Op die vragen ontvang ik ook graag een reactie, die ga ik niet allemaal nog herhalen. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouarraki. Dan ga ik verder het rijtje af. Wie mag ik het woord geven van het CDA? Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Ik houd het kort, mevrouw de voorzitter. Dank aan de rekenkamer voor dit rapport. Het rapport inventariseert en doet aanbevelingen. Daarmee ondersteunt het rapport de bevindingen en het beleid dat al eerder is gemaakt en gedeeld. Het blijkt weer uit dit rapport dat armoede een hardnekkig probleem is, dat ook verschillende vormen aan kan nemen. Tegelijkertijd zou niemand in armoede moeten leven. Drie punten die ik er nog uit wil lichten. Er zijn veel werkende armen en de groep wordt steeds groter, dat terwijl werken moet lonen. De grens van 130 procent wordt steeds problematischer. En de bureaucratie waar veel mensen in problemen tegenaan lopen, moet worden verminderd. Dat was mijn bijdrage voor nu. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Wie mag ik het woord … Gaat uw gang.

De heer Stuij: Dank, voorzitter. De Rijswijkse VVD is van mening dat niemand door het ijs mag zakken. We willen dat zoveel mogelijk mensen meedoen, uit de armoede komen en geen schulden hebben. De VVD wil daarom inzetten op gerichte armoedebestrijding, het voorkomen van schulden en betere begeleiding naar werk. Rijswijk is een diverse gemeente met ruim 61.000 inwoners, die gekenmerkt wordt door een relatief

hoog aantal inwoners dat moeite heeft met rondkomen, zo stelt ook het rapport. De komende jaren zal de stad nog verder groeien. Daarmee is de verwachting van de Rijswijkse VVD dat de armoedeproblematiek toe zal nemen. Goed dat we in dit kader een rapport van de rekenkamer hebben mogen ontvangen dat een overzicht geeft van de lokale regelingen, de beoogde doelgroepen en de aansluiting op ondersteuningsbehoefte. Dank aan de leden van de rekenkamer en de onderzoekers van het onderzoekscollectief. Het rapport laat zien dat de bestaande regelingen redelijk goed aansluiten bij de behoefte van minima, maar minder bij mensen die net boven de inkomensgrens zitten. Ik lees in het raadsvoorstel dat het college middels een bestuurlijke reactie is ingegaan op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport. Mijn eerste vraag aan het college: kan de raad deze reactie ook ontvangen en op welke termijn? Hij zat namelijk niet bij de stukken. De VVD is benieuwd of het college aan de slag gaat met de aanbevelingen uit dit rapport. De Rijswijkse VVD kan zich immers vinden in de 7 aanbevelingen voor het college en de 4 aanbevelingen voor de raad uit dit rapport. Wel heeft de VVD een punt van aandacht. Eén van de aanbevelingen van het college is het bereik, gebruik en impact van het armoedebeleid, lopende pilots en de dienstverlening te monitoren en een periodieke reportage op te stellen. De VVD vindt dat gemeenschapsgeld op de juiste plekken en bij de juiste mensen terecht moet komen. Met het vereenvoudigen en toegankelijker maken van de procedures voor regelingen en voorzieningen, plus een versterking op de zachte kant en een verbetering in communicatie, is de lijn der verwachting dat meer mensen gebruik gaan maken van inkomensondersteuning en voorzieningen. Kan het college ingaan op hoe bereik, gebruik en impact momenteel wordt gemonitord en op welke manier zij de aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamer willen invullen? Tevens begrijpt de Rijswijkse VVD naar aanleiding van de presentatie aan de raad over dit rapport, dat er wordt gewerkt aan een dashboard om cijfers van ondersteunende regelingen bij te houden. Kan het college een indicatie geven wanneer dit dashboard in werking gaat treden en op welke manier zij beogen dit dashboard in te gaan zetten? Voor de Rijswijkse VVD is het logisch dat als aan de voorkant van dit soort regelingen het beleid wordt versoepeld, dit vervolgens ook aan de achterkant wordt versterkt. Dit met als doel dat volgens mij alle raadsleden in Rijswijk voor ogen hebben: gerichte, doeltreffende en doelmatige armoedebestrijding en de aanpak van schulden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Steijn. Wie mag het … Mijnheer, gaat uw gang, Kruger.

De heer Kruger: Ken je mijn naam niet meer? Mijn naam is Kruger. Ik ben back waar ik vandaan gekomen ben. Dat even terzijde. Ik sluit me aan bij vrijwel de meeste opmerkingen die gemaakt zijn door mijn collega van de VVD. Anderzijds is wel van belang, we hebben gisteren uitvoerige presentatie gekregen van de rekenkamer en daar zaten heel veel goede, duidelijke elementen in. Weinig volzinnen, het was kort maar krachtig. In ieder geval vindt Beter voor Rijswijk dat dit een heel goed startpunt is om daar als college goed mee aan de slag te gaan. En ons tijdig te informeren over de vorderingen of zaken die niet goed lopen, zodat we ze nodig vanuit de raad wat kunnen bijsturen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mevrouw Fischer? Nee. Dan ga ik door naar Rijswijks Belang, mevrouw Koegler. Gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. En dank aan de rekenkamer voor het onderzoek. Heldere en duidelijke aanbevelingen voor zowel de raad als het college waar we echt mee verder kunnen met elkaar. Het rapport laat ook zien dat Rijswijk al heel veel doet om inwoners te ondersteunen die financieel in de knel zitten. Voor onze fractie is het belangrijk dat hulp terechtkomt bij mensen die het echt nodig hebben. Tegelijkertijd vindt Rijswijks Belang ook dat werken moet lonen. Armoede los je niet alleen op door steeds meer regeling of extra geld beschikbaar te stellen. Het beeld van andere partijen dat ik gehoord heb, dat het

armoedebeleid uitgehold wordt, herken ik dan ook niet. Er is nog altijd ruim 5 miljoen begroot in de begroting. Meer geld wil ook niet zeggen dat altijd beter gaat. Het gaat erom dat wij de juiste dingen doen en mensen helpen om weer op eigen benen te staan. Werk, participatie en financiële zelfstandigheid moeten daarbij centraal staan. We geven het college daarom mee om bij de uitwerking van de aanbevelingen te blijven kijken naar een overzichtelijk en doelgericht stelsel en stapeling van regelingen zoveel mogelijk te voorkomen. Ten slotte, voorzitter, willen we vanuit Rijswijks Belang het belang van eenvoud in regelingen aangeven. In het coalitieakkoord staat dat dit college wil werken aan minder regels. In combinatie met de aanbevelingen van de rekenkamer zien we hier een mooie kans om bij de verschillende armoederegelingen te kijken waar het eenvoudiger en minder kan. We horen graag hoe de wethouder dit ziet.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Naar PRO, mevrouw Batelaan, gaat uw gang.

Mevrouw Batelaan: Dank, voorzitter. Ook dank aan de rekenkamer voor dit duidelijke rapport en voor jullie aanwezigheid hier vanavond. We hebben het rapport en het onderzoek met interesse gelezen. Daar komt een hele duidelijke boodschap uit, wat ons betreft, namelijk dat Rijswijk de afgelopen jaren belangrijke stappen heeft gezet in het versterken van de bestaanszekerheid en daar nu de vruchten. Wij hebben de vraag hoe we die trend gaan vasthouden. Graag neem ik deze kans om voor een wat kwetsbaardere groep de aandacht te vragen. Over een maand is het namelijk tien jaar geleden dat Nederland VN-verdrag Handicap heeft geratificeerd. Dat herinnert ons eraan dat bestaanszekerheid voor veel inwoners meer is dan inkomen alleen. Voor mensen met een beperking, een chronische ziekte of mantelzorg stapelen financiële, praktische en sociale uitdagingen zich vaak bij elkaar op. De rekenkamer wijst op onderbereik. Er zijn inwoners die wel moeite hebben om rond te komen, maar niet goed in beeld zijn en geen gebruik maken van huidige regelingen of ondersteuning. Denk dan aan werkende armen, zzp'ers, jongeren en sommige nieuwkomers. Voor inwoners uit deze kwetsbare groepen schiet focus op inkomen alleen tekort. Wanneer hoge zorgkosten, beperkte zelfredzaamheid of mantelzorgtaken samenkomen met financiële zorgen, is een proactieve overheid nodig. PRO Rijswijk heeft daarom een aantal vragen aan dit college. Er zit een bestuurlijke reactie bij het rapport van het vorige college. Daarom willen wij graag weten hoe het huidige college naar dit rapport kijkt en welke aanbevelingen zij overnemen. Hoe gaat het college niet-gebruik en ondergebruik onder groepen die nu onvoldoende worden bereikt in beeld brengen en sterker inzetten op preventie en vroegsignalering, zodat problemen niet eerst hoeven te escaleren? En tot slot, hoe wordt straks beoordeeld of deze besparingen niet ten koste gaan van juist die meest kwetsbare inwoners van onze stad, zoals mensen met een beperking, chronische ziekte of hoge zorgkosten? Wij sluiten ons aan bij de vragen gesteld door D66, DENK-PGenR en zijn daarnaast geïnteresseerd in en benieuwd naar de positie van het CDA. We vinden het fijn dat zij net hebben uitgesproken dat het huidige beleid goede effecten heeft gehad, maar kunnen dat moeilijk rijmen met de plannen die nu staan in het coalitieakkoord. Wij kijken uit naar de beantwoording. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Batelaan. Gaan we naar Wij-punt, mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Wij. Rijswijk bedankt ook de rekenkamer voor dit onderzoek en de heldere presentatie van gisteravond. Uit het onderzoek blijkt hoe belangrijk informele netwerken in onze stad zijn. Deze netwerken bereiken inwoners die de gemeente soms minder goed weet te vinden, de groepen die in het onderzoek van de rekenkamer genoemd worden. Wij. Rijswijk is benieuwd hoe de contacten met deze informele netwerken momenteel worden onderhouden en welke stappen het college ziet om deze samenwerking verder te versterken. In datzelfde kader wil Wij. Rijswijk opnieuw aandacht vragen voor de inwonersraad armoedebestrijding. Deze inwonersraad zou een doorstart maken na het vastgestelde armoedebestrijdingsplusbeleid en het is ook opgenomen in het coalitieakkoord als waardevolle factor die

meedenkt over beleid van de gemeente. Wij. Rijswijk heeft namelijk signalen ontvangen dat de leden van de oorspronkelijke inwonersraad die door wilden gaan sindsdien niets meer hebben vernomen. Dat is zonde, want ervaringsdeskundigheid en betrokken inwoners zijn schaars en juist van grote waarde, ook volgens de rekenkamer. Kan de wethouder aangeven wat de huidige status is en hoe we deze inwonersraad weer nieuw leven in kunnen blazen? Dan de informatievoorziening. De rekenkamer benadrukt het belang van duidelijke en toegankelijke informatievoorziening, waaronder een actuele sociale kaart. Wij. Rijswijk is benieuwd hoe het college ervoor gaat zorgen dat deze informatie actueel blijft. Daarbij vragen wij ook om de geüpdatete papieren sociale kaart, zoals gevraagd in de aangenomen motie van Wij. Rijswijk uit 2022. Kan deze ook weer regelmatig in de Regelrecht-sectie van Nieuwsblad Rijswijk terechtkomen en op strategische plekken beschikbaar worden gesteld, zodat ook mensen die minder digitaal vaardig zijn of meer behoefte hebben aan visuele uitleg, toegang hebben tot de juiste informatie? Tot slot, voor Wij. Rijswijk is het belangrijk dat we blijven bouwen aan een armoedebeleid dat goed bereikbaar is voor wie het nodig heeft en we het versterken met de import van ervaringsdeskundigen. Daarnaast moeten we scherp blijven op de doelmatigheid en de effectiviteit van het beleid, zodat we inwoners echt helpen om zelfredzaam te zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van het forum. Ik geef het woord aan wethouder Peters, gaat uw gang.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter en dank u wel voor de ondersteuning. Voor degenen die mij nog niet kennen, mijn naam is René Peters. Dit is mijn achtste werkdag als wethouder in deze mooie gemeente Rijswijk. Als wethouder van buiten heb ik bij mijn installatie uitstel gekregen van de woonplaatsvereiste. Mijn dank daarvoor. Net vroeg u, zijn er nog mededelingen? Ik heb gelukkig vorige week een bod uitgebracht op een woning. Het bod is geaccepteerd en inmiddels is de financiering ook rond, dus binnenkort ben ik geen wethouder meer van buiten, maar een wethouder van binnen. Dat applaus is voor jullie allemaal. Voorzitter, ik ben onder de indruk van de gemeente en van wat ik tot nu toe heb mogen ervaren tijdens kennismakingssessies binnen de gemeente en werkbezoeken in het veld. Rijswijk biedt, zeker op het vlak waar we het vandaag over hebben, veel en doet ook veel, zeker op het gebied van schulden en armoede. Daar mag de raad en mijn voorgangers ontzettend trots op zijn. Voorzitter, het rekenkamerrapport lees ik dan ook, evenals gisteren tijdens de presentatie, als een groot compliment aan het tot nu toe gevoerde beleid met zes behapbare aanbevelingen. Want voorzitter, het vereenvoudigen en toegankelijker maken van aanvraagprocedures is belangrijk. We werken met Rijswijk samen dichtbij al aan een passende inwonersbenadering. We werken aan goede communicatie, gebruiksvriendelijke digitale processen enzovoort. Daar gaan we mee door. Dan een aanbeveling, we moeten inzetten op maatwerk, preventie, vroegsignalering. Binnen de wettelijke en financiële kaders inzetten op maatwerk. We verkennen welke maatwerkoplossingen mogelijk zijn voor groepen die nu buiten de boot dreigen te vallen. We hebben convenanten met verzekeraars, woningcorporaties en energie- en drinkwaterbedrijven. We werken met Vroeg Eropaf. Dat zijn aanbevelingen, maar we gaan daar ook mee door. Versterken van bejegening, van gastvrijheid, van vertrouwen, een stress-sensitieve benadering. Het is ingezet en we gaan daarmee door. Het verbeteren van de communicatie- en informatievoorziening, www-extraatjes Rijswijk bijvoorbeeld, het is ingezet en we gaan ermee door. Versterken samenwerking onderlinge bekendheid van de partijen, dat is onder andere al ingezet door netwerkbijeenkomsten. Het is ingezet en we gaan ermee door. Monitoren van beleid, gebruik en impact. Het is ingezet en we gaan ermee door. Tot slot, het vergroten van de aanpak voor groepen die buiten de boot dreigen te vallen. Het college zal zorgvuldig in kaart brengen welke groepen dat zijn. Dat is niet makkelijk. Het in beeld brengen van iets wat je niet precies weet, is niet makkelijk. Ook in antwoord op uw vraag. Welke problemen ze hebben en welke eventuele oplossingen binnen de huidige financiën mogelijk zijn. Verhogen tot boven de 130 procent ligt wat het college betreft niet zo voor de hand, maar daar kom ik dadelijk op bij een

antwoord op de vragen van D66. Concluderend, zo lees ik het rapport: chapeau voor de voorgangers. Mooi rapport, duidelijk rapport. Zeven heldere aanbevelingen. We nemen er zes over omdat ze gewoon aansluiten op wat we al doen en deden. En één nemen we gedeeltelijk over, omdat dat gedeeltelijk aansluit bij wat we doen en deden. Tot zover mijn reactie op het rapport. Dan zijn er een aantal vragen gesteld. Allereerst door DENK. Nog even van tevoren, u heeft terecht aangegeven … Ik ben u niet vergeten, D66.

De heer Verbrugh: Ik heb een vraag. Een punt van orde.

De voorzitter: Mijnheer Verbrugh.

De heer Verbrugh: U had het over zes van de zeven aanbevelingen en eentje niet. Kunt u specificeren over welke aanbeveling u het dan heeft?

De heer Peters: De laatste aanbeveling ging over het verruimen boven de 130 procent van het minimum inkomen. Daar waar het gaat om het onderzoeken van maatwerk dat mogelijk is, nemen we dat over, maar algemeen verruimen nemen we niet over. 6,5 nemen we over, maar dat deden we al. Dat nemen we op die manier over. Een aantal vragen. Impliciet heb ik er een boel beantwoord in het eerste gedeelte, maar nu een aantal concrete vragen. Ik heb ze niet op schrift willen beantwoorden, omdat ik het belangrijk vond om het goed en helder toe te lichten. Zeker de eerste vraag: kan het college de in het coalitieakkoord genoemde structurele bezuinigingen van 450.000 euro bestaanszekerheid uiteenzetten en toelichten? Dat is het eerste en het grootste misverstand dat ik uit het hele coalitieakkoord heb gehoord. Wat gaan we doen? We gaan inzetten op meer vroegsignalering en het versterken van ons lokale team. Daar gaan we op investeren: 5 ton incidenteel en 3 ton structureel. Dat gaat helpen, als een van de aanbevelingen vanuit de rekenkamer, als je integraal werkt, met vroegsignalering, dan help je mensen eerder en beter. Je zet ze eerder op het pad en zorgt dat ze niet verder afglijden. Als we dat goed doen, daar gaan we vanuit, dan levert dat ook middelen op. En wordt betere zorg uiteindelijk ook goedkopere zorg. Er wordt minder gebruik van gemaakt omdat het werkt. Wij schatten in dat dat 450.000 euro oplevert. Is dat een bezuiniging op de potjes die we hebben? Geenszins, op geen enkele manier. Die blijven gewoon en dat moet ook, alleen van versterken van het wijkteam … We denken dat de investering in de versterking van het wijkteam gaat lonen. Dat hebben we opgeschreven. Ik geef toe, als dat staat onder het kopje bestaanszekerheid, dan staat het er misschien een beetje knullig. Dit is wat er staat in de cijfers en dit is wat we ermee bedoelen. Zoals net gevraagd werd: gaan we voor 450.000 euro hakken in de maatregelen die hier staan? Nee, helemaal niet. We gaan investeren in een wijkteam en dat gaat lonen. Dat is de eerste vraag. Welke effecten verwacht het college op de armoede in Rijswijk als het structureel 450.000 euro gaat bezuinigen op bestaanszekerheid? Dat gaan we niet doen. Als we dat doen, dan komen mensen ernstig in de knel. Makkelijk antwoord: dat gaan we niet doen, op geen enkele manier. De derde vraag, wat bedoelt het college met de zin in het coalitieakkoord: lokaal doen wij niet aan inkomenspolitiek? Daarmee bedoelen wij als college dat als de brandstofprijzen stijgen, wij dat lokaal niet kunnen compenseren. Armoede en inkomenspolitiek is in de eerste instantie aan de Rijksoverheid. Als de energieprijzen enorm zouden stijgen, kunnen wij dat niet een-op-een compenseren vanaf de gemeentebegroting, al zou je het willen. Vandaar dat die zin daar is opgenomen. Welk effect verwacht het college op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen in Rijswijk, als de gemeente Rijswijk zou stoppen? Dan komen ze ernstig in de knel en dat gaan we niet doen. Hoe kijkt het college naar de huidige lokale regelingen en voorzieningen die de gemeente Rijswijk aanbiedt om bestaanszekerheid te versterken en armoede tegen te gaan? In ons huidige beleid hebben we een heleboel … Ik ben bij een paar dingen geweest. Ik ga de woensdagen gebruiken voor werkbezoek, ik ben er bij een paar geweest. Ik heb een opsomming gekregen van 3 A4’tjes, meer zelfs, met dingen die we hebben. Die heb ik niet allemaal in de eerste woensdag

werkbezoeken bekeken, maar we hebben er heel veel. We beschikken over een ruim aanbod van regelingen en voorzieningen. En het is van belang om kritisch te beoordelen welke regelingen, want we doen veel, bijdragen aan het versterken van die bestaanszekerheid, in plaats van het in stand houden van de huidige situatie. Het is niet per se: meer is altijd beter. Het voorkomen van armoede is, zoals ik al zei, primair de verantwoordelijkheid van het Rijk en kan niet volledig door de gemeente worden weggenomen. Wel kunnen we onze regelingen zodanig inzetten dat ze tijdelijke ondersteuning bieden, gericht op het versterken van participatie en waar mogelijk, dat belang is op veel plekken genoemd, in het ondersteunen van de stap naar werk. Heeft het college de komende 4 jaar de ambitie om die bestaanszekerheid te versterken en de armoede te bestrijden? Zo nee, waarom niet? Natuurlijk. Zo ja, waarom wel? We zijn allemaal voor welzijn van mensen. Ik denk dat het van het allergrootste belang is … We zullen wel vaker te spreken komen dat we moeten denken aan de piramide van Maslow. Een mens heeft bestaanszekerheid als eerste nodig. Gemeenschapszin, steunstructuren als tweede, zingeving en tenslotte perspectief. Je hebt het allemaal nodig. En daar moeten wij op inzetten. Welke maatregelen gaat het college nemen? Wij gaan vooralsnog door met de maatregelen en het beleid zoals het er lag en ligt. En waarvoor terecht in het rapport van de rekenkamer zoveel complimenten zijn gemaakt. Misschien niet expliciet, maar toch wel impliciet, want het staat er niet voor niks. De vragen van D66 zijn grotendeels gelijk met die van DENK. Ze zijn wat uitgebreider. Nog een keer helder: het is een misverstand om te zeggen dat wij 450.000 euro zouden bezuinigen op bestaanszekerheid. Nee, wij investeren 5 ton incidenteel en 3 ton structureel in het versterken van een wijkteam om effectiever te werken, vroegsignalering te doen, integraler te werken. Wij gaan ervan uit dat dat beter wordt, want die voorbeelden liggen er ook in den lande. En in de woorden van Obama: saving lives is saving cost. Betere zorg wordt goedkopere zorg. Minder mensen zullen er gebruik van moeten maken en dat geld kun je dan ook inzetten. Dan had u, kan het college toelichten wat de uitvoering van het coalitietekort betekent voor inwoners met een inkomen tot 130 procent van het sociaal minimum? Is het college bereid om ook inwoners die net boven deze grens vallen te ondersteunen? Wij blijven ons beleid doorontwikkelen en beoordelen of inkomstenregelingen die we hebben effect hebben. De VVD vroeg daar ook naar. Meer ruimte aan de onderkant, betere monitoring aan de achterkant. Daar zijn we het volledig mee eens. Daar waar nodig vereenvoudigen we die regelingen, zodat sociale voorzieningen inwoners ondersteunen bij het vergroten van hun zelfstandigheid en participatie, in plaats van dat ze de huidige situatie in stand houden. Het college is niet voornemens de inkomensgrens voor minimaregelingen te verhogen. Tegelijkertijd blijven we maatwerk bieden, wanneer de situatie van de inwoners daarom vraagt. Op welke wijze is het nieuwe college bereid de aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen? Hoe wordt dit financieel gedekt en welke afwegingen worden gemaakt ten aanzien van die 130 procent inkomensgrens? We hoeven niks financieel te dekken als we blijven doen wat we deden. Dat staat er al. De aanbeveling van de rekenkamer sluit grotendeels aan bij het beleid dat we doen. En onze minimaregelingen kennen momenteel die inkomensgrens van 130 procent van het sociaal minimum. Inwoners die ondersteuning nodig hebben kunnen rekenen op onze hulp, blijven rekenen op onze hulp. Zij hebben dat nodig, daar twijfelt helemaal niemand aan. We vinden wel dat het zal moeten bijdragen aan participatie, ondersteunen, dat is op meerdere plekken gezegd. Ik geloof niet dat het hier gezegd wordt, maar wat men vaak zegt: springplank en niet hangmat. We blijven inzetten op maatwerk. Dat zijn de vragen die ik heb genoteerd van D66 en DENK.

De voorzitter: Mijnheer Ouarraki, gaat uw gang.

De heer Ouarraki: Dank, voorzitter. Dank aan het wethouder voor de beantwoording. Goed om te horen dat het college niet van plan is om …

De voorzitter: Mijnheer Ouarraki, heeft u een korte vraag?

De heer Ouarraki: Ik heb een korte vraag.

De voorzitter: Anders moet u de vraag bewaren tot de tweede termijn.

De heer Ouarraki: Dan doe ik dat.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Peters, gaat uw gang.

De heer Peters: Er is ingegaan op het belang van informele netwerken. Ik zei net, naast bestaanszekerheid is gemeenschapszin een van de allerbelangrijkste factoren in het menselijk leven. Daar zullen we op moeten blijven inzetten en wat mij betreft meer. Dat is een persoonlijke smaak. Hoe? Daar heb ik niet direct een antwoord op. Wel dat ik in ieder geval zeker weet dat ik in gesprek ga met de inwonersraad die misschien een doorstart wil maken. Dat weet ik niet, maar ik beloof bij dezen, ik ga met ze praten. Als ze nog niks hebben gehoord, dan zal dat ongetwijfeld nog in de pijplijn hebben gezeten. Bij dezen zit het er alsnog weer in. Dan een interessante, de sociale kaart. Heel belangrijk, die is ook duidelijk te vinden per computer, op internet. Wij. Rijswijk zegt heel terecht: eigenlijk zou die ook op papier moeten. Het is wel lastig om een papieren versie actueel te houden. Ik was mijn eerste werkbezoek bijvoorbeeld bij de Weggeefwinkel en daar stelde ik ook die vraag: kennen jullie andere partijen waarmee zaken worden gedaan? Wisselen jullie uit en verwijzen jullie naar elkaar door? Niet voldoende. Dat sluit aan bij de aanbevelingen. We hebben één keer per jaar een bijeenkomst, maar het is lastig om contact te houden omdat er steeds mensen wisselen. Ook al is het een aangenomen motie van 2022, u gaat me toch moeten overtuigen dat een papieren versie werkt. Als het echt werkt, dan gaan we het doen. Als de raad zegt: het moet, maar als er wisselingen zijn. En u zegt, ik wil graag een up-to-date sociale kaart en er zijn veel wisselingen, dan is papier eerder een hindermacht dan een hulp, denk ik. Daar kunt u anders over denken en u bent de baas, zo makkelijk is het. Dan de VVD. Hoe? Laten we die vraag nog beantwoorden, want alles wat hier ligt, die aanbevelingen zullen ook moeten worden uitgewerkt. Ik ben het helemaal eens met de uitdaging om te zeggen: wat aan de voorkant versoepeld moet worden, moeten we aan de achterkant monitoren of dat heeft gewerkt. Dat dashboard komt. Uw vraag, wanneer is het er en hoe ziet het eruit? Ik weet het echt niet. U kunt me ook overvragen. Als u het over twee weken zou vragen, dan wist ik het nog niet. Zo snel gaat het nu eenmaal niet. Het was een aanbeveling van de rekenkamer om te zorgen dat we u voldoende, duidelijk, tijdig en volledig informeren. Daar zullen we ons aan houden. Die aanbeveling was al ingezet en werkt ook voor het grootste deel en die nemen wij over. PRO heeft de vraag dat behalve armoede meedoen ongelofelijk belangrijk is. En dat eenzaamheid, dat heeft ze zo niet gezegd, ook een vorm van armoede zou kunnen zijn. Ik deel die mening dat het ontzettend van belang is om op die manier te kijken: past dit allemaal? Of de antwoorden op uw vragen passen bij de aanbevelingen van het armoedebeleid zoals nu in de rekenkamermodel staat, dat denk ik toch niet. We moeten daar op een ander moment nog goed over praten en uitgangspunten delen, maar of het hierbij past, dat weet ik niet. Ik denk dat ik de rest van uw vragen heb beantwoord bij die van DENK en D66. Ik denk dat ik ze allemaal heb gehad.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Peters, voor de uitgebreide behandeling. Ik heb volgens mij geen vragen aan de leden van de rekenkamer gehoord, maar wilt u zelf nog iets toevoegen of aangeven? Ik denk het niet. Mevrouw IJsselmuiden, wilt u nog iets toevoegen?

Mevrouw IJsselmuiden: Ik ben heel blij dat iedereen het zo serieus gelezen heeft, met hele zinvolle reacties komt en met zinvolle vragen aan het college. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw IJsselmuiden. Dan gaan we naar de tweede termijn van het forum. Mijnheer Verbrugh, heeft u behoefte aan een tweede termijn?

De heer Verbrugh: Graag, dank u wel. Dank u, voorzitter. Wethouder Peters, dank voor uw uitgebreide antwoorden. Het is kennelijk zo dat wij slachtoffer zijn van het wat knullig opschrijven van de financiële paragraaf in het coalitieakkoord, als ik het goed samenvat. En dat u denkt 450.000 euro minder op de bestaanszekerheid te hoeven uitgeven per 1 januari 2027 door nu de komende maanden kennelijk een half miljoen incidenteel te besteden en 300.000 structureel. We zijn benieuwd naar de verdere onderbouwing daarvan tijdens de begrotingsbesprekingen in de komende tijd. Dat is een tweede opmerking die ik maak. Het gaat ons om wat er werkelijk gebeurt. Hoe dan ook, ik neem aan dat die vermindering van 450.000 euro wel degelijk de regelingen zelf betreft, waar kennelijk minder aan uitgegeven wordt, omdat u in staat bent om veelgebruik te voorkomen door vroegsignalering. Dat is een knap staaltje, als u dat binnen zes maanden voor elkaar krijgt. We zijn zeer benieuwd naar de onderbouwing in de komende tijd.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Mijnheer Ouarraki, gaat uw gang.

De heer Ouarraki: Dank, voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Goed om te horen dat dit college niet van plan is om voorzieningen of regelingen te gaan schrappen of te gaan afbouwen. Dat is in ieder geval geruststellend. De wethouder zegt: ik ga investeren in die wijkteams en in die vroegsignalering. Dat moet 450.000 euro structurele bezuiniging of besparing per jaar gaan opleveren. Kan de wethouder iets meer toelichten waar hij verwacht dat die besparing zal gaan vallen? Om welke regelingen verwacht de wethouder dat het gaat? Dat bedrag van 450.000 euro moet ergens vandaan komen. Net als mijn collega van D66 zie ik die onderbouwing te zijner tijd graag tegemoet. Ik zou nu alvast een iets nadere toelichting willen van de wethouder, hoe hij verwacht dat die besparing van 450.000 euro per jaar tot stand gaat komen. En mijn tweede vraag is, wat gaat het college doen als de besparing lager uitvalt dan 450.000 euro per jaar? Ik zie dat de besparing al vanaf 2027 is ingeboekt, dus die preventieve werking zou wel heel snel moeten gaan optreden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouarraki. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Allereerst, wethouder Peters, bedankt voor de beantwoording. Ik ben blij dat u duidelijk heeft aangegeven dat de potjes die er zijn, niet worden aangetast om de 450.000 bezuiniging te realiseren. Verder moet ik antwoord geven op mevrouw Batelaan. Ik heb in mijn bijdrage niet gezegd dat ik het beleid goed vond. Ik heb in mijn bijdrage aangegeven dat het rapport de bevindingen en het beleid ondersteunt. Dat kan goed of slecht zijn, maar ik kan u geruststellen: ik vind het beleid tot nu toe goed, zoals de wethouder ook aangeeft, maar het moet beter. Dat geeft het rapport van de rekenkamer ook aan. Dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mijnheer Stuij, gaat uw gang.

De heer Stuij: Dank, voorzitter. Ook dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Om hem niet helemaal weg te laten lopen, dat we niet pas over vier jaar een werkend dashboard hebben, kan ik iets van een toekomstperspectief krijgen of het binnen een jaar of een half jaar gereed is? Dat zou ik graag van de wethouder willen horen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stuij. Mijnheer Kruger? Mevrouw Fischer, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Koegler? Nee. Dan gaan we terug naar u, wethouder Peters, gaat uw gang. Excuus, nu vergeet ik de andere kant. Mevrouw Batelaan, gaat uw gang.

Mevrouw Batelaan: Dank u wel, voorzitter. En dank u wel aan de wethouder en mevrouw Van Schie voor de beantwoording en de verduidelijking. Wij horen de wethouder zeggen dat ze de aanbeveling van de rekenkamer serieus nemen, een groot deel van het huidige beleid graag willen doorzetten en blijven inzetten op maatwerk, vroegsignalering en dergelijke. Dat vinden wij een geruststelling. Heel fijn om te horen. Tegelijkertijd als de wethouder aangeeft niet te willen kort op huidige regelingen, maar wil bezuinigen door in te zetten op vroegsignalering, vragen wij ons af wat het plan is als alleen vroegsignalering niet meer voldoende is bij complexe gevallen? In het coalitieakkoord wordt wel gesproken van een soberder sociaal vangnet. Als het huidige beleid doorgezet zal worden, welke regelingen worden dan wel versoberd? Dan, de wethouder zegt 450.000 euro op te kunnen halen door slimmer te werken. Waarom wordt dat geld niet direct terug geïnvesteerd in bestaanszekerheid? Wat is de garantie dat het preventieve beleid dat volledige bedrag zal opleveren? Volgens PRO Rijswijk kan deze gemeente die extra investering wel gebruiken. Daarnaast zouden wij toch willen vragen om een toezegging voor een uitwerking van die 450.000 euro voor het kaderdebat. Voor ons blijft toch de vraag: bij wie belandt de rekening uiteindelijk? De uitwerking daarvan onderstreept hoe serieus wij dit rapport van de rekenkamer nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Batelaan. Mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel. Fijn dat de wethouder voortvarend aan de slag is gegaan met de kennismakingsgesprekken met de diverse initiatieven in onze gemeente. Het zijn er inderdaad heel veel en dat geeft maar aan hoe sterk onze gemeenschapszin is in onze samenleving. Laten we dat koesteren en versterken. We begrijpen dat de wethouder dat ook van plan is. De reactie op de papieren versie. Die werd in het verleden altijd in de krant geplaatst, die benoemde ik ook. We hebben een sectie Regelrecht en daar werd hij regelmatig in geplaatst. Een krant komt elke week, maar wordt ook elke week opnieuw gedrukt. Dan kan de kaart daar opnieuw geüpdatet worden. Ik vroeg ook de papieren versie te verspreiden op openbare plekken, daar zouden we dan een andere optie voor moeten bedenken. Daar ben ik ook heel simpel in. We zouden periodiek deze papieren versie weer kunnen vervangen. Ik denk dat dat een versie is van update printen en weer opnieuw verspreiden. Dat hoeft niet heel veel moeite te kosten. Ik denk dat het best mogelijk is om die motie te blijven uitvoeren, ook met de kanttekening erbij dat hij geüpdatet blijft. Dat wat betreft de papieren versie, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan gaan we weer naar u, wethouder Peters. Gaat uw gang.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Ik begin even van achter naar voren. Ik blijf maar puzzelen met die krant. Als ik iedere week een andere krant krijg en ik zou stoppen als voorzitter van een bepaalde club en ik moet in lengte van jaren nog op een papiertje staan bij iemand die hem even op uitgescheurd en op de prikbord heeft gehangen, ik weet echt niet of dat verstandig is. Ik moet daarover nadenken, maar ik begrijp dat u zegt: het kan technisch. Ik weet niet of het verstandig is, maar het kan. Het is vrij simpel op te lossen inderdaad. Dan creëren we misschien weer een ander probleem. Dan de heel terechte vraag: er is een inschatting gemaakt. Als we vroeg signaleren, mensen eerder helpen, zorgen dat de schulden niet oplopen voordat je ze helpt … Zorgen dat je integraal kunt kijken, misschien mensen met enige hulp direct weer aan het werk kan brengen, zodat ze helemaal geen inkomensondersteuning of niet zo veel inkomensondersteuning meer nodig hebben, dat kan echt beter. Dat is een van aanbevelingen. En we schatten in dat dat betekent dat minder mensen dat nodig hebben. Dat is de inschatting. Kan ik dan aanmerken: waarom denkt u dat het er misschien 148 zijn en geen 200? Hoeveel zijn het er dan? Het is een inschatting en geen berekening. Een berekening kun je op die manier niet maken. Bij iedere berekening die ik maak, kunt u zeggen: waarom heeft u deze aanname gemaakt en niet een andere? Dan verschuift die vraag

alleen maar. Als we wel 500.000 incidenteel hebben geïnvesteerd in integraal werk en 3 ton structureel en het lukt niet, dan hebben we een gat in de begroting. Dat is dan zo. En hoe we die moeten dekken, daar hebben we het tegen die tijd wel over. Er zijn aanwijzingen en wetenschappelijke artikelen genoeg waaruit blijkt dat deze manier van werken loont, op een manier dat het beter wordt voor mensen en dat uiteindelijk minder mensen het nodig hebben en het goedkoper kan. Dat is heel moeilijk. De vraag over het dashboard ga ik schriftelijk beantwoorden. Als ik nu zeg: ik schat in, over een half jaar en het kan morgen, dan bent u ontevreden. En als het pas over twee jaar kan, dan zijn mijn ambtenaren weer ontevreden. Ik weet het antwoord niet, dus ik ga het vragen en dan krijgt u dat morgen per mail. Dan de vraag, wat vinden we sober? Stel, het voorbeeld dat iemand alle maatregelen die hier staan zou stapelen, om de dingen waar hij eventueel recht op heeft zou kunnen weten te stapelen. En we zouden zeggen: we willen u graag weer aan het werk helpen, maar dan heeft u geen recht meer op al die 30 dingen die hier staan. Zou die persoon dan nog aan het werk gaan? Nee, die helpen hem niet aan het werk. Het moet een tijdelijk vangnet zijn dat bij die persoon past, om hem zo snel mogelijk verder te kunnen helpen, niet een comfortabele manier van eeuwig in dezelfde positie zien te houden. Dat bedoel ik met sober. En dat bedoelen we met het maatwerk. Meer kan ik er niet van maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Peters, voor de tweede termijn. Ik heb één toezegging opgeschreven, dat u schriftelijk gaat reageren op de vraag van de Rijswijkse VVD over het dashboard. U zei morgen per mail, dat is misschien wel heel snel. Ik zou als deadline zeggen: tijdig voor de raadsvergadering van 23 juni. Dan ronden we hierbij het raadsvoorstel over de rekenkamer af. Ik wil de leden van de rekenkamer heel erg bedanken voor hun komst vanavond. En ook gisteravond voor de fijne presentatie die we hebben gekregen. Ik wil nu aan het forum vragen of we dit als hamerstuk of als bespreekstuk doorsturen. Ik heb niks gehoord over amendementen. Mijnheer Verbrugh, u heeft nog een opmerking?

De heer Verbrugh: We willen het graag als bespreekstuk op de agenda hebben van de raad.

De voorzitter: Zijn er meer fracties die zeggen: als bespreekstuk? Ik kom zo bij u. Mijnheer Verbrugh, bent u van plan een amendement in te dienen?

De heer Verbrugh: Dat zijn we zeker van plan.

De voorzitter: Dan wordt het een bespreekstuk. Dan gaat het als bespreekstuk door naar de raadsvergadering van 23 juni.

6. Raadsvoorstel Visie Samenwerking in de regio (RV 26 003)

De voorzitter: Dan gaan we naar het volgende raadsvoorstel. Dat is het raadsvoorstel visie op samenwerking in de regio. En dan begin ik bij Rijswijks Belang. Rijswijks Belang had een hele mooie lijst ingediend met alle woordvoerders, maar alleen niet voor deze. Bent u dat, mevrouw Koegler? Oké. Gaat uw gang, mevrouw Niesen.

Mevrouw Niesen: Dank u wel, voorzitter. In de regio wordt veel samengewerkt, overlegd en afgestemd, dat is nodig. Het is goed dat deze visie onderstreept dat Rijswijk daarin een actieve en zichtbare rol wil spelen. Onze fractie kan zich daarom vinden in het raadsvoorstel visie op samenwerking in de regio en de ambitie om regionale samenwerking bewuster, strategischer en transparanter vorm te geven. Veel uitdagingen waar wij voor staan, kunnen we immers niet alleen oplossen. Wat ons aanspreekt is dat deze visie niet uitgaat van samenwerken om het samenwerken, maar van een gemeente die vooraf duidelijk bepaalt wat zij wil bereiken

en welke bijdrage zij wil leveren aan een regionale opgave. Positief vinden wij ook de aandacht voor een goede terugkoppeling naar de raad en college en voor heldere afspraken binnen samenwerkingen. Tegelijkertijd zien wij dat Rijswijk de afgelopen jaren sterk is gegroeid en een steeds belangrijkere rol speelt in de regio. Besluiten van de omliggende gemeenten hebben steeds vaker invloed op onze inwoners, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, bereikbaarheid en voorzieningen. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat Rijswijk binnen de regionale samenwerkingen een herkenbare en actieve positie inneemt. We zien deze visie als een belangrijke stap om onze rol binnen de regio verder te versterken. Wij waarderen de richting die met deze visie wordt neergezet en kunnen instemmen met dit raadsvoorstel. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Mevrouw Fischer? Nee, dank u wel. Mevrouw Prenger, gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. U zei aan het begin van de vergadering: het moest kort en bondig vanwege de vele punten. Ik sluit me volledig aan bij mevrouw Niesen van Rijswijks Belang. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan ga ik door naar de Rijswijkse VVD. Wie mag ik het woord geven? Mijnheer Stuij, gaat uw gang.

De heer Stuij: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het ook kort en bondig houden. Heel fijn dat er in ieder geval een ambitie voor een regionale samenwerking ligt. We zijn benieuwd naar hoe dat verder in de uitvoering is. Voor de rest geen vraag of opmerkingen hierop. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stuij. CDA? Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Ik heb iets meer tekst, maar ik zal heel snel spreken. Dank, voorzitter voor het raadsvoorstel en het rapport over regionale samenwerking. Het CDA vindt regionale samenwerking van groot belang, omdat de wereld niet ophoudt bij de grenzen van Rijswijk. In het stuk staan diverse voorbeelden van noodzakelijke samenwerking, die ik hier niet zal herhalen. Het is goed dat er een kader is voor het afwegen van samenwerking, maar de vraag is of er zo veel te kiezen is. De regionale samenwerking is ronduit noodzakelijk. Wat mij opvalt is dat in het voorstel en in het rapport de voordelen van regionale samenwerking uitgebreid worden benoemd, maar de nadelen veel minder, zoals de verschillende belangen en prioriteiten van samenwerkingspartners en de complexe overlegstructuren en schaal- en capaciteitsverschillen. Wat als de samenwerkingspartner de Rijswijkse visie niet deelt? Ik vraag hiervoor uw aandacht. Dan heb ik ook nog enkele vragen. Hoe zorgt het college ervoor dat het afwegingskader nu goed wordt toegepast? Heeft het college nagedacht over een exitstrategie als de samenwerking niet goed gaat? Wat betekent de visie voor de bestaande samenwerkingsverbanden, waaronder de gemeenschappelijke regelingen? Is er voldoende capaciteit bij de ambtenaren en het bestuur van Rijswijk voor de visie, of vraagt dit om extra fte? De laatste vraag: is de uitwerking gereed op 1 juli 2026? Dat was mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. DENK-PGenR, mijnheer Ouarraki? Nee. Dan ga ik door naar Wij-punt. Wie mag ik het woord geven? Mijnheer Kaffa, gaat uw gang.

De heer Kaffa: Mijnheer Kaffa, punt. Dank u wel. Wij vinden regionale samenwerking buitengewoon belangrijk, maar het moet wel iets opleveren voor onze inwoners. Daarom blijft het belangrijk dat we goed samenwerken aan oplossingen voor de Geestbrugweg, denk aan de Vlietlijn. De ondertunneling van de Beatrixlaan moeten we absoluut niet vergeten. En misschien weer een herhaling van zetten, maar we zien dat

er steeds meer OV-haltes onder druk blijven staan. Samen met de andere gemeenten moeten we ervoor blijven zorgen dat de bereikbaarheid voor de inwoners behouden blijft. We vragen ook aandacht voor het station Rijswijk Buiten. Het station is belangrijk voor de toekomst van onze gemeente en verdient een stevige plek in de regionale plannen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. D66? Mevrouw Van de Waart, gaat uw gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank voor dit stuk. Ook D66 Rijswijk vindt regionale samenwerking uitermate belangrijk. Alleen al door de positie van Rijswijk, zowel in ruimtelijke zin maar ook in het sociale domein, hebben we bijna op alle portefeuilles wel te maken met regionale samenwerking. Wij denken dat dit goed verwoord staat in dit stuk. Het is altijd zoeken naar een balans tussen de eerder genoemde Rijswijkse belangen en regionale belangen. Ik sluit me aan bij de vraag van de Rijswijkse VVD en het CDA, dat wij nieuwsgierig zijn naar hoe de nieuwe coalitie daarmee omgaat op belangrijke dossiers. Om een vergelijking te maken: als je samen een feestje viert, in dit geval is dat de regio ... Als je een feestje hebt waar iedereen wat meebrengt, dan komt het feestje nooit tot leven als je alleen opeet wat je zelf meeneemt. Of als er iemand is die alles alleen opeet of dat er continu ruzie is over wie wat mag opeten, dan wordt het nooit echt gezellig en bereik je niet je doel, namelijk: een leuke avond. Dat geldt ook voor regionale samenwerking. Dat is geven en nemen en dan kijk je niet altijd precies wie wat gegeten heeft en wie wat heeft meegenomen. Dat is best balanceren, ook op deze dossiers. Voorzitter, met respect voor de nieuwheid van het nieuwe college zou ik graag een toezegging willen vragen of dat uitgewerkt kan worden op welke wijze deze regionale samenwerking op de belangrijke dossiers vorm krijgt. Ik kan me voorstellen dat dat in het werkprogramma van het college is. Zodat we daar met zijn allen meer inzicht in krijgen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Waart. Dan gaan we naar PRO. Mijnheer Van Malsen, gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Dank u wel, voorzitter. Ook de fractie van PRO Rijswijk is heel blij dat deze visie hier nu ligt. Dat het een visie is waarin we beschrijven hoe we regionaal willen samenwerken. Wij zien in deze visie een goede basis om als raad en college samen te werken aan de goede positie van Rijswijk in de regio. Wij denken daarbij bijvoorbeeld aan het uitbreiden van de rol van de regionale adviescommissies, zoals de MRDH en de VRH. Ik ben dan ook benieuwd wat de overige fracties vinden van wat ik nu ga voorstellen. Wat PRO Rijswijk betreft vragen we van de raadsleden die in deze commissies zitten om na elke vergadering van die commissies actief rapport uit te brengen om zo de democratische legitimiteit te vergroten en over belangrijke onderwerpen, zoals ik een aantal fracties ook al hoorde noemen: de Vlietlijn, station Rijswijk Buiten, de tunnel onder de Beatrixlaan. Zodat we als gehele raad een betere afweging kunnen maken over hoe dat tot een succesvol einde te brengen. We horen graag wat de andere fracties hiervan vinden. Naar aanleiding van de visie hadden we nog 3 vragen. Op pagina 17 van de visie staat dat we expliciet gaan vastleggen waar onze belangen overlappen met die van de partners in de regio. Ik hoorde een aantal andere fracties al naar dit onderwerp vragen. Waar wij benieuwd naar zijn: is het college voornemens om per gemeenschappelijke regeling en samenwerkingsverband een overzicht te maken van de belangen die de gemeente Rijswijk heeft en de belangen die al haar partners hebben? En zo ja, kunnen we die als raad te zien krijgen? De tweede vraag sluit aan bij wat mevrouw Van de Waart vroeg over dat feestje, geven en nemen. Meestal als ik naar een feestje ga, neem ik een fles wijn mee. Dat wil niet zeggen dat ik in een vorig leven tijdens alle bestuurlijk overleggen ook met flessen wijn aankwam, maar het helpt vaak in een bestuurlijke zetting in de regio om ook iets te komen brengen en niet alleen iets te komen halen. Deze coalitie heeft een heleboel ambities wat betreft het gaan halen, als het gaat om asielopvang, de Vlietlijn, de Beatrixlaan. Dat zijn maar een paar

voorbeelden van dossiers waar deze coalitie de regio hard nodig gaat hebben en waar wij als gemeente Rijswijk de regio hard nodig gaan hebben. Tegelijkertijd schroeft dit college een aantal ambities flink terug op bijvoorbeeld betaalbare woningbouw, de energietransitie en door het azc te sluiten. In het kort, voorzitter, uit het punt van wederkerigheid: wat denkt het college de regio straks te bieden te hebben om haar regionale ambities waar te maken? De allerlaatste vraag, voorzitter, dan houd ik ermee op: wanneer kunnen wij de regionale lobbyagenda verwachten die aangekondigd is in het coalitieakkoord? En hoe is het college van plan om deze samen met de raad vorm te geven? Voorzitter, dat was het voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Malsen. We zijn aan het eind van de eerste termijn van het forum. Dan gaan we naar burgemeester Sahin, gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Dank aan de inbreng van de verschillende fracties over de visie op samenwerking in de regio. Dank aan de complimenten voor het opgestelde stuk. Het was voor mij een lang gekoesterde wens om deze visie op te stellen, na tien jaar geleden dat de rekenkamer van toen een rapport had uitgebracht over de kracht van regionale samenwerking. Dat is nu gelukt, dus ik ben blij om te horen dat u allen positief staat tegenover regionale samenwerking en dat men niet alleen maar denkt: wat levert het ons op, maar ook wat levert het de regio op? Want als het goed gaat met de regio, heeft dat ook effect op ons. Als het in onze buurgemeenten niet goed gaat, dan hebben wij daar ook hinder van. Dat zie ik ook in mijn veiligheidsdomein. Als daar iets gebeurt, dan kunnen wij daar ook hinder van hebben. Dank. Ik ben blij dat Rijswijks Belang, Beter voor Rijswijk en andere fracties positief staan tegenover dit stuk. We moeten inderdaad alert zijn. We liggen in een zeer verstedelijkt gebied. Als onze buurgemeente plannen heeft op het gebied van wegen, aanleg, mobiliteit, dan merken wij daar onmiddellijk gevolgen van. Dan ga ik naar een aantal vragen die gesteld zijn. Door het CDA: hoe zorgen we dat er een exitstrategie is? We hebben met elkaar als college afgesproken dat we elk jaar één keer een goed gesprek met elkaar hebben over de verschillende samenwerkingsverbanden die we hebben. Dan moet je inderdaad met elkaar durven expliciet te maken: is er een samenwerking waarbij we moeten besluiten om die te beëindigen? Dat zal denk ik niet snel gebeuren, maar het is wel goed om aan u te melden dat we dat jaarlijks moeten doen. Ook in onze begrotingen is een verplichte paragraaf de verbonden partijen. Daarin worden de financiële en bestuurlijke risico's in beeld gebracht. Het is ook uw taak als controleur en kadersteller om goed toe te zien op die nota en de begroting. Dan vroeg u, kunt u deze visie waarmaken met de bestaande capaciteit? Wij denken van wel. We hebben natuurlijk voldoende ambtenaren en medewerkers die accounthouder zijn op die verschillende samenwerkingsverbanden. Zij zijn geïnterviewd voor het opstellen van deze visie en waren ook betrokken bij de zienswijze over onder andere Veiligheidsregio Haaglanden of over de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag die we straks gaan bespreken. Wij hebben voldoende capaciteit, maar het kan er wel toe leiden dat als er binnen een bepaalde samenwerkingsverband een lobbyagenda gevoerd moet worden, dat er dan extra capaciteit nodig zal zijn om een specifieke dossier te behandelen. Bijvoorbeeld station Rijswijk Buiten, Oude Lijn, dat zijn complexe onderwerpen. Daarbinnen kan je extra capaciteit nodig hebben, maar daarover zullen we u dan informeren. En de uitwerking van deze visie voor 1 juli, dat gaat natuurlijk niet meer lukken. Dat komt omdat dit voorstel verplaatst is van de raadsvergadering van februari naar deze vergadering. Die uitwerking zal voor het einde van dit jaar gereed zijn. Dan heeft mijnheer Kaffa van Wij. Rijswijk niet echt een vraag gesteld, maar een oproep gedaan over de bereikbaarheid, de OV-haltes. Dat zijn inderdaad hele concrete dingen waar je hinder van kunt hebben als daar iets niet goed gaat. Daarom vond ik de oproep van mijnheer Van Malsen van de fractie Wij. heel belangrijk: uw aanwezigheid in die verschillende commissies is enorm van belang, of het nu de MRDH, de VRH of een ander samenwerkingsverband is. Als u wilt dat het hier in Rijswijk goed gaat, dan is het ook van belang dat u naar die overlegorganen gaat. Daarom ben ik blij dat verschillende mensen zich hiervoor hebben aangemeld. Die gaan straks aan de slag als raadslid. En u heeft ook

een raadsadviseur regionale samenwerking en strategie binnen de griffie die u daarbij gaat ondersteunen. Hij gaat, begreep ik, ook instrumenten uitwerken om het voor u wat gemakkelijker te maken. Dan kijk ik even naar de vragen van PRO? Nee, mevrouw Van de Waart van D66, ik ben ook blij dat u positief bent over de visie, goed verwoord. Het is inderdaad altijd een balans tussen de Rijswijkse belangen en de regionale belangen. Je moet je verhouden tot die regio, tot de belangen van de andere gemeenten, want anders wordt het inderdaad geen geslaagde samenwerking. Als je daar komt en alleen maar oog hebt voor de eigen belangen … Die eigen belangen moet je altijd op je netvlies hebben, maar je moet ook weten wat voor effect het heeft op de ander. Dan zul je zien dat die handreiking naar elkaar sterker wordt gedaan. Dat is altijd een afweging. Je moet het goed voorbereiden. En daarom ben ik blij met het afwegingskader van deze visie. Als u op pad gaat, of als wethouder of voor mij als burgemeester, dat u heel goed voorbereid bent. Wat is onze rol en positie in deze samenwerking? Wat kunnen wij brengen? Wat kunnen wij halen? Wat is daar op lange termijn voor nodig? En hoe betrek ik de rest van de raad hierbij? Het is inderdaad geven en nemen. Dan de expliciete vragen van de vragen van de heer Van Malsen van PRO. Een goede basis, zei u. Expliciete belangen, dat is denk ik onmogelijk, want wij hebben ontelbare bestuurlijke overleggen. Ik denk wel drie of vier A4'tjes. Bij een aantal gaat het college de lobbyagenda wel naar voren brengen, als het gaat om de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en Veiligheidsregio Haaglanden. Bij iedere stap die je dan zet als bestuurder, koppel je het terug als daar belangrijke besluiten zijn genomen. Ik kan een uitgewerkte lobbyagenda niet toezeggen vanuit mijn rol als coördinerend portefeuillehouder niet toezeggen. Ik denk dat ik de vragen voldoende heb beantwoord. Ik denk dat dit echt een mooie basis is om als gemeentebestuur in de regio een sterke positie in te nemen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Mevrouw Niesen, heeft u behoefte aan tweede termijn? Gaat uw gang.

Mevrouw Niesen: Nee, dank u wel. De burgemeester heeft mooi verwoord hoe we te werk gaan. Laten we daar maar mee beginnen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Mevrouw Fischer? Nee. Mevrouw Prenger. Dan kom ik bij de Rijswijkse VVD, mijnheer Stuij. Gaat uw gang.

De heer Stuij: Dank u wel, voorzitter. Nog een korte toevoeging, omdat de burgemeester mij net herinnert aan de toevoeging in de griffie van de raadsadviseur regionale samenwerking. Via deze weg willen wij als Rijswijkse VVD zeggen dat we blij zijn met de sessies van de afgelopen week over de gemeenschappelijke regeling. Complimenten voor de organisatie. Wij hopen dat dit niet een ad hoc samenwerking is, maar past in de visie van structurele samenwerking. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Stuij. Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wat ik nog niet in de reactie van de burgemeester heb gehoord, misschien is mij dat ontschoten … Ik heb in mijn eerste termijn aangegeven dat ik vond dat de nadelen van regionale samenwerking niet of onvoldoende aan bod kwamen in het rapport. Misschien dat de burgemeester daar nog een reactie op wil geven? Misschien zijn ze er niet. Dan op wat mijnheer Van Malsen zei: volgens mij is er wel een terugkoppeling en er zal ongetwijfeld nog meer worden georganiseerd. Dat van die wijn dat sprak me wel heel erg aan om dat mee te nemen. Onder druk wordt alles vloeibaar, heb ik ook begrepen, dus ik ga dat zeker ter harte nemen als ik daarnaartoe ga.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mijnheer Kaffa? Nee. Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ik had een toezegging gevraagd aan de burgemeester. Ik weet niet helemaal zeker of zij die kan beantwoorden, maar wij waren heel nieuwsgierig, als dit het kader is waarbinnen we regionaal samenwerken met zijn allen, wat dat voor de belangrijke dossiers betekent nu met een nieuwe coalitie? We hebben begrepen dat er een coalitiewerkprogramma komt. We wilden graag de toezegging dat uitgewerkt wordt in het coalitiewerkprogramma wat dat voor de belangrijke regionale dossiers betekent. Ik weet niet of u dat kunt toezeggen, maar misschien kan een van uw collega's dat?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Mijnheer Van Malsen, gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. Ik geloof dat mijn vraag in het verlengde gaat zijn van wat mevrouw Van de Waart net vroeg. De burgemeester geeft aan dat ze een volledig uitgewerkte lobbyagenda niet toe kan zeggen, met alle belangen van alle gemeenschappelijke regelingen en alle partners. Dat snap ik heel goed. Toch belooft het coalitieakkoord een dergelijke agenda, maar het coalitieakkoord zegt ook dat die agenda samen met de raad opgesteld kan worden. Dan zou ik aan het college willen vragen of het college ertoe bereid is om binnen nu en een half jaar met de raad in gesprek te gaan over wat er in die lobbyagenda zou moeten. En om naar aanleiding van dat gesprek met een uitgewerkt voorstel te komen naar de raad, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Mevrouw Sahin, gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Ik reageer op de vraag van mevrouw Van Schie over de nadelen van regionale samenwerking of samenwerking in het algemeen. Uiteraard zijn er altijd nadelen aan samenwerking, omdat je rekening hebt te houden met de ander. Een van de nadelen die vaak door raadsleden wordt ervaren, is bijvoorbeeld het gebrek aan democratische legitimiteit. Ik merk dat de samenwerkingsverbanden waarin wij zitten daarin hele grote stappen hebben gezet. Daar vind ik de MRDH een goede voorbeeld van. De wijze waarop zij de adviescommissies aan het ondersteunen zijn. De wijze waarop ze evalueren hoe ze raadsleden daarbij goed kunnen betrekken. De wijze waarop nu bijvoorbeeld de nieuwe raadsleden daarin worden ondersteund. Een nadeel wordt vaak genoemd: ik herken me niet altijd in het plan dat regionaal wordt samengesteld, maar u bent er zelf altijd bij, zeg ik ook. U kunt altijd de vraag stellen: wat heeft u ingebracht, college of wethouder? U kunt ook uw collega-raadslid bevragen op dat terrein. Een nadeel van samenwerking is dat je soms iets moet inleveren. Dat kan later weer iets opleveren. Het is altijd geven en nemen. Dat vind ik ook niet echt een nadeel. Soms worden plannen op een andere tafel gemaakt. Daar zit je niet bij en dat wordt soms als een nadeel ervaren. Die nadelen zijn wel omschreven in deze visie. Daarom hebben we juist deze visie opgesteld, om u houvast te geven en om ons als gemeentebestuur houvast te geven. Dan in antwoord op de vraag van mevrouw Van de Waart en de heer Van Malsen over een expliciete lobbyagenda, dat kan ik u niet toezeggen vanuit mijn rol als coördinerend portefeuillehouder regionale samenwerking. Ik denk dat het college uw oproep heeft gehoord. Dat u dat wenst en dat u dat wilt. Ik zou willen zeggen dat …

De voorzitter: Ik zie een interruptie door mevrouw Van de Waart en daarna mijnheer Van Malsen. Mevrouw Van de Waart, gaat uw gang.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ik heb alle respect voor de positie van de coördinerend bestuurder in dit dossier. Toch zou ik heel graag antwoord op mijn vraag willen hebben. Hoe kan ik antwoord op die vraag krijgen? Kan ik die schriftelijk krijgen voor de raadsvergadering, zodat dit nieuwe college dit rustig kan beantwoorden? Mijn vraag was wel anders dan die van de heer Van Malsen. Het ging mij niet zozeer om een complete lobbyagenda, maar op een positionering van de regionale samenwerking … Er staat wel degelijk een stuk in het coalitieakkoord, wat volgens mij niet bijt met dit stuk, even voor de duidelijkheid. We willen graag meer duidelijkheid over die belangrijke dossiers en hoe daarmee omgegaan wordt. Ik kan me

voorstellen dat dat een natuurlijke plek is om in het coalitiewerkprogramma te hebben. Ik wil graag die toezeggingen. En als u die niet kunt geven, ik weet niet of iemand anders hier op het knopje kan drukken, maar anders wil ik hem heel graag schriftelijk beantwoord hebben.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van de Waart. Burgemeester Sahin.

Mevrouw Sahin: Ik stel voor dat we schriftelijk terugkomen op uw vraag. Ik kan me voorstellen dat dat in het coalitie werkprogramma terugkomt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Sahin. Ik zag ook een interruptie van mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank u wel, voorzitter. Een kleine specificering van mijn eerdere vraag. Ook ik vroeg in de tweede termijn niet om een compleet uitgewerkt lobbyagenda. Ik sluit me overigens aan bij mevrouw Van de Waart. Waar ik naar vroeg is om uitwerking te geven aan de ambitie in het coalitieakkoord en raad mee te nemen in het maken van die lobbyagenda. Dat zou een ander lid van het college ook eventueel schriftelijk kunnen beantwoorden. En om een gesprek in te plannen binnen een half jaar om dat te doen. Dat was de toezegging waar ik naar vroeg, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Mevrouw Sahin.

Mevrouw Sahin: Ik stel voor dat ook deze vraag schriftelijk wordt beantwoord. Ik kan me heel goed voorstellen dat die lobbyagenda krachtiger is als de raad daarin wordt gehoord. In welk onderdeel dat dan ook van belang moge zijn voor het college, dat u daarbij betrokken wordt. Ik vind het vanuit mijn rol netjes om dit antwoord in afstemming met het college te beantwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Ik heb net twee toezeggingen gehoord dat u de vraag van mevrouw Van de Waart schriftelijk gaat beantwoorden. En dat u de vraag van de heer Van Malsen ook schriftelijk gaat beantwoorden. Ik neem aan voor de raadsvergadering van 23 juni, is dat goed? Dan kijk ik rond. Kan dit als hamerstuk naar de raadsvergadering? Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Wij wachten de beantwoording van de vraag af, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaat het voorlopig als hamerstuk naar de raad. Mocht u naar aanleiding van de vragen toch iets in willen dienen, dan kan het als bespreekstuk naar de raad. Dan zetten we het nu als hamerstuk neer. Dank u wel.

7. Zienswijze concept begrotingswijziging 2026 SBJH en concept begroting 2027 SBJH (RA 26 026)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Dat is de zienswijze concept begrotingswijziging 2026 van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en de concept begroting 2027. Dan begin ik aan de kant van …

De heer …: Voorzitter, een vraag als punt van orde. Gaan we alles apart behandelen? Ik kan mij vagelijk herinneren dat we het vroeger allemaal gezamenlijk hebben gepakt? Ik heb een lopende tekst, maar dan ga ik nu snel overal bullets tussen zetten.

De voorzitter: Eén momentje. Bedoelt u de verschillende zienswijzen samenvoegen of bedoelt u de begrotingswijziging van 2026 en 2027?

De heer ...: Fair point. Ik bedoelde alle zienswijzen.

De voorzitter: Nee, we doen het per agendapunt. Dank u wel. Dan begin ik bij PRO. Mijnheer Kösedağ, gaat uw gang.

De heer Kösedağ: Dank, voorzitter. Allereerst wil ik wethouder Peters een mooie en gemoedelijke periode wensen in Rijswijk. Met zijn Brabantse achtergrond moet die gemoedelijkheid vast goed komen. En daar wil ik ook best zelf aan bijdragen. Voorzitter, dit is mijn eerste bijdrage over jeugd, een serieus en belangrijk onderwerp dat mij na aan het hart ligt. Ik ga met toestemming van mijn raadscollega's een paar minuten extra nemen hiervoor. Voorzitter, ik ben geboren en getogen in een Haagse volkswijk, een wijk met grootstedelijke problematiek, zoals we dat tegenwoordig noemen. Ik heb jongeren van mijn leeftijd, met bakken vol talent en een hoofd vol dromen, de grip op hun leven zien verliezen. Soms door net één fout te veel te maken, maar bijna altijd door omstandigheden thuis of zaken die hen zomaar overkwamen. Ook zag ik van dichtbij hoe deze jongeren verdwaalden in een doolhof van regels en instanties. Terwijl de papierenwinkel groeide, brokkelde hun toekomst af. Het had mij ook kunnen overkomen, voorzitter, zoals het ieder kind in Rijswijk kan overkomen. In een artikel van AD Den Haag van 3 juni antwoordde de kersverse wethouder op een vraag over jeugdzorg met dat hij deze wil normaliseren. Dat we de focus moeten terugbrengen naar de kinderen die de hulp het hardst nodig hebben. Hij zei en ik citeer: ik wil een schild zijn voor de armen en geen sponsor voor de rijken. Als groene sociaaldemocraat kan ik het daar alleen maar heel erg mee eens zijn. Jeugdzorg kraakt en piept al jaren. We moeten kiezen voor de menselijke maat in plaats van nog meer labels en protocollen. Voorzitter, als ik ook naar onze eigen zienswijze kijk die hier vandaag voorligt, zie ik ook een beetje ruis ontstaan tussen die woorden en de realiteit van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Begrijp mij niet verkeerd, ik wil de wethouder bij zijn start geen strobreed in de weg leggen. Integendeel, ik wil hem vandaag laten reflecteren op twee dingen die mij zijn opgevallen. Terwijl de wethouder zegt te willen focussen op wat echt nodig is, wordt de taakstelling van 6,2 procent net niet gehaald, omdat het servicebureau juist extra taken heeft gekregen. En terwijl we de zorg betaalbaar willen houden, stijgt het personeelsbestand bij het servicebureau al jaren, met ook voor 2027 weer een toename in fte. Het apparaat blijft daarmee groeien. Hoe maken we dit rijmend met elkaar, voorzitter? Wat denkt de wethouder dat hiervoor nodig is in de komende jaren? Ook daarbij beseffend dat wij onderdeel zijn van een regionaal samenwerkingsverband met meerdere gemeenten. Tot slot, voorzitter, mijn ervaring in de raad in de afgelopen jaren is dat dit onderwerp er bij uitstek eentje is geweest waar we naast regionaal ook raadsbreed hebben samengewerkt, ook samen met de voorganger van wethouder Peters. Dat zien wij het liefst continueren. En dan kijk ik ook naar de rest van de raad. Wij denken als PRO Rijswijk graag met u mee. Zie dit zeker als een handreiking vanuit ons. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kösedağ. Wie mag ik het woord geven van D66? Mijnheer Verbrugh, gaat uw gang.

De heer Verbrugh: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk is het eens met de concept zienswijze, in die zin dat de begrotingswijziging 2026 en de begroting 2027 een helder beeld geven van het functioneren van deze gemeenschappelijke regeling. We zien dat de zogenoemde 500K kostenposten heeft gewerkt. Die staat los van de begroting, maar hij functioneert. Geeft ook geld uit. We zijn daarom ook blij dat er op korte termijn een discussie wordt gevoerd over het beperken van de kerntaken van het servicebureau, zodat de financiële gevolgen voor de gemeente beperkt kunnen worden. Dat lijkt ook echt wel nodig, omdat de GR haar taakstelling van 2026 niet heeft gehaald. Die was 6,2 procent en maar 3,5 procent wordt gerealiseerd. De zin in de derde paragraaf van de begrotingswijziging 2026 luidt: ondanks dat de GR op onderdelen besparingen

heeft gerealiseerd, wordt de taakstelling van 6,2 procent net niet gehaald. Dat vinden wij een beetje vreemd. Vanwaar de kwalificatie net niet? We hebben het niet gehaald. Misschien kunnen we de drie letters van net uit de tekst halen, zoals de voorzitter aan het begin van de vergadering voorstelde. Het tweede is dat in de risicoparagraaf van de zienswijze terecht gewezen wordt op de gevolgen van het Haags toekomstperspectief voor de werkzaamheden van het servicebureau. Ook de BVA-vragen zijn daarop gericht geweest. Wij zien in bijlage 9, risico overzicht, bij de begroting 2027 ook andere financiële risico's, zoals grote kansen op juridische geschillen met zorgaanbieders, toenemend ziekteverzuim in het servicebureau met langdurige uitval, iets wat al aan de gang is in 2026, het deels mislukken van de hervormingsagenda en de start van het nieuwe inkoopproces in 2027. Worden al die risico's wel voldoende geadresseerd en zoveel mogelijk afgedekt? Dat lezen we helemaal niet terug in de stukken en er staat ook geen opmerking over in de concept zienswijze. Wij als gemeente zijn overigens wel de drager van de risico's? Er is geen reservesysteem waar we op kunnen terugvallen. Graag antwoord op die vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Wij. Rijswijk? Ik denk mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Wij. Rijswijk heeft verder geen vragen over de zienswijze, maar vraagt wel aandacht voor de regionale bijeenkomst georganiseerd door het servicebureau en het programmabureau op 6 juli. Hiermee geven de organisaties namelijk wel gehoor aan de oproep in de zienswijze voor een warme overdracht naar de nieuwe raden van de lopende zaken, zoals inkoopbeleid, de hervormingsagenda en de regiovisie. Aan de woordvoerders van de raad een nadrukkelijke oproep om u aan te melden voor deze bijeenkomst, zodat u alle informatie die op deze onderwerp bestaat tot u kunt nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. DENK-PGenR? Nee. Dan ga ik door naar CDA. Wie mag ik … Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Een groot aantal van mijn vragen over 2026 zijn al door de heer Verbrugh gesteld, dus die zal ik niet herhalen. Ik heb over de begroting 2027 de volgende vraag. Op pagina 168 staat dat het aantal aanbieders zal stijgen van 168 in 2025 naar 175 in 2027. En dat het aantal contracten in beheer zal stijgen van 1512 in 2025 naar 2150 in 2027. Zou er in de concept zienswijze een passage kunnen worden opgenomen met betrekking tot het terugdringen van het aantal aanbieders c.q. het aantal contracten? Verder vindt het CDA het een goede zaak dat het servicebureau met 17,5 procent voor de overheid ruim onder het gemiddelde van 31,7 zit. En wij vinden het van groot belang dat de kerntakendiscussie nog dit jaar wordt gevoerd. Daarbij moet duidelijk worden wat de relatie is tussen de kerntaken en het personeelsbestand. Dat was mijn eerste termijn, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Rijswijkse VVD? Nee. Door naar Beter voor Rijswijk. Gaat uw gang.

Mevrouw Van der Ende: Dank u wel, voorzitter. Onze vragen hebben wij vooraf schriftelijk ingestuurd. Deze vragen zijn allen beantwoord. Dank u wel voor de snelle beantwoording. Wat Beter voor Rijswijk betreft zijn de antwoorden voldoende en kan wat ons betreft de zienswijze als akkoordstuk naar de raad. Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Van der Ende. Mevrouw Fischer? Nee. Rijswijks Belang, mijnheer Steijn volgens mij, volgens het lijstje? Gaat uw gang.

De heer Steijn: Wat mij betreft geen vragen over de zienswijze, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Steijn. Dan kijk naar het college. Ik denk wethouder Peters. Ja, hij staat op, dus hij zal het zijn.

De heer Peters: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank voor de hartelijke introductie namens PRO. Of ik zo gemoedelijk ben, dat hoop ik. In ieder geval een groot hart voor jeugdzorg. Dat heeft PRO ook, merk ik en die samenwerking hoop ik met de hele raad te hebben. Zo'n inkoopbureau doet voor ons voor 250.000 euro per jaar aan contractmanagement, zorgt voor de rekening in en uit en zorgt voor de nodige informatiestromen. Als gezegd wordt: dat moet 6,2 procent minder. Dan kan dat wel, maar niet wanneer wij met zijn allen tegelijkertijd zeggen: we willen meer info, meer data-analyse, bijvoorbeeld meer monitoring of meer zicht op de risico's. Met andere woorden, we kunnen niet aan de ene kant zeggen: hier is een taakstelling en we verwachten wel meer werk. Dat gaat niet samen. Vandaar dat zij die 6,2 procent niet halen. Het jaar daarop wordt het weer niet gehaald en dan ligt het inderdaad aan een cao-loon. Het is volgens mij een vrij eenvoudig overzicht. We hebben een partij die zorgt voor de inkoop. En die zienswijze klopt volgens mij. Van de raad, het is niet mijn zienswijze maar de zienswijze van de raad. Als het CDA zegt: ik zou graag willen dat de stijging van het aantal contracten wordt teruggedrongen en het aantal aanbieders ook in de zienswijze, dan zal ik dat horen als de raad dat wil. En dan is de zienswijze van de raad dat de raad dat wil. Ik vond bij PRO heel mooi de introductie over wat jeugdzorg is en waar we voor moeten zijn. Ik weet niet of ik daar in de toekomst heel gemoedelijk over ga zijn. Ik meen dat wel serieus. Landelijk onderzoek, met alle mitsen en maren zal het hier anders zijn, wijst allang dat de kosten van de jeugdzorg zijn verdubbeld sinds 2015. De kosten zijn vertweevoudigd en de kwaliteit is niet verdubbeld, zullen we maar zeggen. Dat komt door drie dingen. We zijn steeds meer dingen erg zijn gaan vinden, als eerste. Van 1 op de 22 kinderen in de zorg naar nu 1 op de 7, landelijk. 1 op de 4 jongetjes in de bovenbouw van de basisschool hebben enige vorm van hulp nodig. Twee, eenmaal in de zorg is nooit meer uit de zorg. Er is niemand die zegt: nu is het wel genoeg. En het derde is: we bouwen een bureaucratie op om dit geheel in stand te houden. Ik denk dat we op alle drie dingen scherp zullen moeten zijn. Niet alleen om het betaalbaar te houden en dat moet, maar vooral omdat we het beter willen maken voor degenen die het hardste nodig hebben. Daar moeten we ons op focussen. Ik deel dat helemaal met PRO. D66 heeft het over de risico's die er staan. Ik denk dat dat een normale risicoparagraaf is. Als we strakker gaan sturen op contracten, waarbij je partijen onder druk gaat zetten omdat we denken dat dat moet … Dat vragen we natuurlijk ook, stevig contractbeheer. Hoe harder je gaat draaien aan de ene kant, hoe meer je kunt verwachten dat aan de andere kant juridische procedures gaan komen. Die worden allemaal onderkend. En volgens mij staan ze daar terecht, als ik eerlijk ben. Wij. Rijswijk zegt heel goed, 6 juli, kom alsjeblieft allemaal. Ik kom ook. Het is heel belangrijk dat we snappen, hoe werkt dat inkoopbureau? Wat kunnen we van ze verwachten? Wat kunnen we niet van ze verwachten? Dan kunnen we ze eerlijk beoordelen op wat ze doen en wat ze niet doen. Dan denk ik dat ik alle vragen heb beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Peters. Is er bij iemand behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw, mijnheer … Ik wilde zeggen mevrouw. Mijnheer Verbrugh, gaat uw gang.

De heer Verbrugh: Het wordt steeds beter. Dank u wel, voorzitter. En hartelijk dank voor de beantwoording van onze vragen, mijnheer de wethouder. U zegt terecht dat er verklaringen zijn waarom die 6,2 procent taakstelling, die we hebben afgesproken, niet gehaald wordt. En dat daar begrip voor zou moeten zijn, dat kan ik mij goed voorstellen. Dan zou ik ook voorstellen dat de raad opschrijft dat ze dan begrip heeft voor het niet halen van die 6,2 procent en niet daarmee de kwalificatie net niet introduceert. Dat lijkt mij niet helemaal consistent. Wat betreft die risico's, ik zie de verklaring ook, waarom die risico's zijn. Overigens, het ziekteverzuim is wel iets wat volgens mij rechtstreeks in handen is van het servicebureau zelf, om daar wat aan te doen. Dat zijn wel significante risico's waar de gemeentes voor opdraaien als die onverhoopt

gerealiseerd zouden worden. Daarom was mijn opmerking toch wel duidelijk: kunnen wij een zin toevoegen aan onze zienswijze dat wij vooral het servicebureau vragen om in ieder geval die risico's te sturen en met name op het ziekteverzuim? Nu vragen we om rekening te houden met het Haagse toekomstperspectief en de consequenties daarvan, maar we vragen niets over dat interne ziekteverzuim dat kennelijk explosief aan het stijgen is. Dat zijn mijn antwoorden en mijn vragen in de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Ik kijk even rond. Verder zie ik niemand. Wethouder Peters, gaat uw gang.

De heer Peters: Een korte reactie. Als u dat wilt opnemen, zou ik zeggen: prima, lijkt me verstandig. We moeten met zijn allen bedenken dat wat hier in de raad gevraagd wordt, ook invloed heeft. Als we bijvoorbeeld zouden zeggen: u moet met zo min mogelijk mensen zoveel mogelijk presteren. Dat zoiets ook invloed heeft op het ziekteverzuim. Volgens de wetten van de logica kunnen we naar links of naar rechts sturen, maar niet naar links en rechts tegelijkertijd. We kunnen niet zeggen: u moet en moet bezuinigen en meer taken uitvoeren. U kunt niet zeggen: en u moet met zo min mogelijk personeel, maar ook sturen op zo min mogelijk ziekteverzuim. Het heeft allemaal met elkaar te maken. Dat wilde ik even meegeven.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Peters. Ik hoorde mijnheer Verbrugh zeggen: het weghalen van één woordje. Net bij net niet. Ik denk niet dat dat de inhoud van de tekst significant verandert. Ik kijk naar de griffie. Dat kunnen we aanpassen. Als u echt een zin wil toevoegen aan de zienswijze, dan zult u dat via een amendement moeten doen. Bent u van plan om dat via een amendement te doen?

De heer Verbrugh: Dank. Wij overwegen dat nog wel, maar we weten het nu nog niet zeker. Ook omdat het CDA een dergelijk stukje tekst zou willen toevoegen aan de zienswijze. Wellicht komt er een gezamenlijk gedragen amendement.

De voorzitter: Dan gaat het als bespreekstuk naar de raadsvergadering.

8. Zienswijze begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 GR GGD en VT Haaglanden (RA 26 034)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Dat is de zienswijze begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 GGD en Veilig Thuis Haaglanden. Dan ga ik aan deze kant beginnen. En dan kijk op het mooie lijstje wie ook alweer de woordvoerder daarvoor was. U heeft dat lijstje niet voor niets in geleverd. Dat is mevrouw Koegler. Zal ik aan de andere kant beginnen? Dan begin ik aan deze kant. Gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Ik richt me op de zienswijze. Er staan goede punten in waar we het mee eens zijn. We sluiten ons bijvoorbeeld aan bij de oproep om de zorg en het sociaal domein te betrekken bij gezondheidsbevordering en preventie. Onze regio heeft grote gezondheidsverschillen. Het is belangrijk om naar de inwoner toe te gaan. En we weten dat je dagelijks leven je gezondheid enorm beïnvloedt. We vinden het ook goed dat we specifiek de vaccinatiegraad benoemen. Onze fractie maakt zich hier al langere tijd zorgen over. We zien nog steeds geen verbetering. Mijn vraag is dan ook of de incidentele middelen van 150.000 euro die worden genoemd, een stijging teweeg zullen brengen. Gaan we van rond de 80 procent op sommige plekken in onze regio eindelijk richting de veilige ondergrens van 95 procent voor BMR en 90 procent voor DKTP? Bij de stukken voor Veilig Thuis kunnen we ons ook aansluiten. Ik ben benieuwd of de meldingen echt niet zullen stijgen. In het stuk staat dat er niet wordt verwacht, maar er is natuurlijk brede maatschappelijke aandacht geweest voor partner- en kindermishandeling de laatste jaren. Zou dat misschien niet voor een stijging aan meldingen kunnen zorgen? Over het gebruik van kunstmatige

intelligentie heeft onze zijn fractie allerlei vragen. Het lijkt ons goed om hier meer over te horen, zoals ook wordt aangegeven. Niet zozeer vanuit het oogpunt van kostenbesparing, maar omdat wij willen dat dat verantwoord gebeurt. De oproep in de zienswijze om het gebruik daarvan duidelijker te maken, lijkt ons heel nuttig. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Oude Alink. D66, wie mag ik het woord geven? Mijnheer Verbrugh, gaat uw gang.

De heer Verbrugh: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk maakt zich zorgen over de dalende vaccinatiegraad onder jonge kinderen in Rijswijk en in de regio. Vaccinatie beschermt niet alleen het individuele kind, maar ook de groepsimmuniteit wordt daardoor bevorderd. Dat wil zeggen dat andere personen in de directe omgeving daardoor minder blootgesteld worden aan besmettelijke ziekten en zo indirect beschermd. Een lagere vaccinatiegraad vergroot dan ook het risico op uitbraken van besmettelijke ziekten. Het verhoogt de druk op de zorg en raakt in het bijzonder kwetsbare kinderen en ook kwetsbare ouderen, die niet allemaal volledig of volledig gevaccineerd kunnen worden. Wij zijn blij dat de GGD Haaglanden dit jaar in samenwerking met JGZ Zuid-Holland West heeft ingezet op laagdrempelige voorlichting en het toegankelijker maken van vaccinaties. Voor de komende jaren is dat echter helemaal niet verzekerd. Er is voor dat doel geen structurele financiering voorzien. Wij zagen dat niet in de begroting en inmiddels heeft ook de wethouder bevestigd dat daar geen geld in de begroting voor is gereserveerd. Tegelijkertijd zien we die dalende trend in de vaccinatiegraad. Dat vraagt juist om een structurele en langjarige inzet binnen de regionale samenwerking. Daarom bereiden wij een amendement voor op deze zienswijze om meer structurele inzet bij het verhogen van de vaccinatiegraad. Dat zullen wij in de komende raadsvergadering indienen. Dat betekent ook dat wij deze zienswijze wat ons betreft als bespreekstuk willen zien voor de komende raadsvergadering. We staan open voor samenwerking met andere partijen die dit initiatief willen ondersteunen en zo misschien tot een raadsbrede steun kunnen komen. De vaccinatiegraad moet echt omhoog.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Wij. Rijswijk heeft wat betreft deze zienswijze over drie onderwerp vragen. Ten eerste AI, voor beide organisaties wordt gevraagd naar de inzet van AI. Nu is Wij. Rijswijk op zichzelf niet een directe tegenstander van AI, maar vragen we ons wel af hoe dit ingezet gaat worden. We hopen in ieder geval niet dat onze inwoners te maken krijgen met zogenaamde chatbots als ze contact maken met een van onze organisaties. Als het gaat om zorg of veiligheid ziet Wij. Rijswijk echt liever een menselijke aanpak waarbij inwoners een echte medewerker aan de telefoon krijgen. Kan de wethouder toelichten hoe gezin gezet gaat worden? Ten tweede, de vaccinatiegraad heeft onze grote aandacht en zorg. We sluiten ons dan ook aan bij de vragen van D66 over de financiële kant, wat betreft de vaccinatiegraad. In het coalitieakkoord is namelijk wel opgenomen dat we vol in blijven zetten op het verhogen van die vaccinatiegraad. We willen er zeker van zijn dat de inzet ook financieel geborgd is. Kan de wethouder hier inzicht in geven? En als laatste de wachtlijsten bij Veilig Thuis. Er blijven zorgen over wachtlijsten en afhandeling van meldingen. Kan de wethouder aangeven of er nog meer nodig is dan alleen maar personeel om deze problemen binnen de perken te houden of liever op te lossen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Excuses, ik begreep dat ik net gemist werd. Ik ben er alsnog, ik was niet weggelopen. Onze fractie kan zich goed vinden in de voorliggende zienswijze. Goed om te zien dat eerder meegegeven aandachtspunten worden opgepakt en dat we goed zicht houden op de ontwikkelingen binnen de GGD en

Veilig Thuis. Wel blijven de oplopende wachtlijsten bij Veilig Thuis voor ons een punt van zorg. Ook voor het college, maar toch willen we nog eens benadrukken dat we daar aandacht voor blijven houden. Dan over het amendement dat D66 bij de raad voornemens is in te dienen. We hebben het amendement zorgvuldig bekeken. De voorgestelde toevoeging om de inspanningen rondom vaccineren te blijven voortzetten totdat een bepaalde vaccinatiegraad is bereikt, voeg wat ons betreft weinig toe aan de bestaande tekst. In de voorliggende zienswijze wordt namelijk al aangegeven om de inspanningen gericht op het verhogen van de vaccinatiegraad voort te zetten en waar nodig te intensiveren. Het toevoegen van enkele zinsnede: tot de vaccinatiegraad bereikt is, voegt wat ons betreft weinig toe. Daarnaast is het onduidelijk welke financiële en organisatorische consequenties verbonden zijn aan het toevoegen van die zinsnede. Evenmin is duidelijk of het realistisch is om dit doel met de beschikbare middelen en de huidige instrumenten, zoals voorlichting en bewustwordingscampagnes, daadwerkelijk te realiseren. Het is goed dat er aandacht blijft voor het bevorderen van de vaccinaties, maar we zien op dit moment geen aanleiding om aanvullende middelen vrij te maken voor extra campagnes of vergelijkbare activiteiten. Daarbij volgen we het landelijk vaccinatiebeleid, zoals ook is afgesproken in het coalitieakkoord. We zijn uiteraard benieuwd hoe de wethouder daarnaar kijkt, maar wij zijn voornemens om uw amendement niet te steunen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Mevrouw Fischer, gaat uw gang.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Forum voor Democratie behoudt zich een reactie op het amendement tot de raadsvergadering. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Beter voor Rijswijk, wie mag ik het woord geven? Mevrouw Prenger, gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. In de zienswijze begrotingswijziging kunnen we ons als Beter voor Rijswijk heel goed in vinden. Ik wil nog wat zeggen over de vaccinatiegraad die achterblijft bij kinderen. Op 28 oktober 2025 hebben wij tijdens het forum daar al aandacht voor gevraagd. Ook tijdens het begrotingsdebat heb ik daar aandacht voor gevraagd. Beter voor Rijswijk vindt het belangrijk dat inwoners goed worden geïnformeerd en dat er aandacht blijft voor het belang van vaccinaties. Tegelijkertijd vinden wij het niet vanzelfsprekend om extra geld vrij te maken voor aanvullende campagnes of andere activiteiten, zolang onvoldoende duidelijk is wat het effect daarvan zal zijn. Beter voor Rijswijk sluit aan bij het landelijk vaccinatiebeleid zoals onlangs opgenomen is in het coalitieakkoord. Voor degenen die het nog niet hebben gelezen, pagina 16, punt 4. We gaan het amendement ook niet steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. De Rijswijkse VVD? Mijnheer Loof, gaat uw gang.

De heer Loof: Dank, voorzitter, u stelt mij een beetje voor het dilemma of ik mijn algemene tekst nog ga doen. Dat ga ik hier heel kort doen. En dan kom ik daarna op mijn punt voor de GGD, voorzitter, geen zorgen. De Rijswijkse VVD wil in het algemeen rondom alle zienswijzen meegeven dat zienswijzen vanuit de raad gericht zijn aan het bestuur van gemeenschappelijke regelingen als geheel en niet aan ambtenaren of individuele personen. Bij sommige zienswijzen lijkt dat wel het geval, omdat in de aanhef een ambtenaar of een specifiek lid van het bestuur wordt genoemd. Dat is een detail, maar het is wel zo netjes om het gehele bestuur aan te spreken. In het algemeen zijn wij scherp op de vraag of taakstellingen zijn behaald. En zo nee, waarom niet en hoe de gemeenschappelijke regel die taakstelling alsnog gaat invullen? Specifiek op de GGD en de vaccinaties, mede in het licht van het aangekondigde amendement van D66, de vraag aan het college of het programma van de GGD effect had op de vaccinatiegraad en of het geld hiervoor ook bij het ministerie van

Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan worden gehaald? Vaccinaties zijn tenslotte een rijkstaak waar wij overigens wel het grote belang van inzien. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. CDA? Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Ik houd het kort. Alles is volgens mij al gezegd, dus ik heb daar niks meer aan toe te voegen.

De voorzitter: Helemaal goed. Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan kijk ik naar het college, wie er opstaat. Wethouder Finke, neem plaats. Heeft u uw kaartje mee? Helemaal goed. Gaat uw gang.

De heer Finke: Goedenavond, voorzitter. Dank voor de vragen die zijn gesteld over de GGD. Ik denk dat het een goed verhaal is, ook voor de GGD, om te horen dat er zo'n breed draagvlak is in deze raad voor al het goede werk wat de GGD doet voor de volksgezondheid van de Rijswijkse inwoners. Ik zal proberen zo kort mogelijk op de gestelde vragen in te gaan. PRO heeft bepleit dat de samenwerking tussen de GGD en het sociaal domein voortgezet moet worden in het kader van de verschillen in gezondheid in onze bevolking. Het college is het daar harte mee eens, om daar verder mee door te gaan. Dan het punt van de vaccinatiegraad, dat breed gedeeld wordt in deze raad. Ik durf geen fracties te noemen, want ik denk dat ik dan mensen ga missen die dat aangestipt hebben. De vaccinatiegraad is te laag, punt. Daar zullen we wat aan moeten doen. Dat zit ook in het programma van de GGD. Er wordt gevraagd naar de effectiviteit. De effectiviteit is nog niet op het niveau waar we het willen hebben, want we hebben de vaccinatiegraad nog niet op het niveau waar we het zouden willen hebben. Dat betekent dat we ermee door moeten gaan. Dan over het financieringsvraagstuk dat daarbij hoort, in de stukken staat dat wij voor '26, '27 en '28 met een hybride financiering het programma kunnen blijven financieren en dat het vanaf '29 niet structureel geborgd is. Vanaf '29 hebben we tegelijkertijd een uitvraag aan het Rijk om dit verder te blijven ondersteunen met middelen vanuit het Rijk. Om hem nu opnemen in uw zienswijze aan de GGD, om dat verder uit te bouwen, daarvan denk ik dat dat wat te vroeg is. Op dat moment trekken we een stukje verantwoordelijkheid bij het Rijk vandaan, dat we zeggen, dat lossen wij als deelnemende gemeente zelf wel op. Dat wil niet zeggen dat de financiering of het programma zelf ter zou moeten staan, want nogmaals, die 90 procent moet dat streefgetal blijven. Over het AI-gedeelte waar Wij. Rijswijk naar vroeg, u leest in de stukken dat dat vooral toeziet op het datagedreven. Met het datagedreven kun je veel meer informatie genereren die je als GGD kunt gebruiken om je werk goed te doen. Dat betekent niet automatisch dat het contact tussen inwoners en de organisatie via chatbots of dergelijke zou gaan. Ook met datagedreven zitten er altijd mitsen en maren aan. Ook data vragen om interpretatie, dus daar zit altijd een menselijke component aan, om daar duiding aan te geven. Dan denk ik dat ik de meeste vragen beantwoord heb. Er zijn vragen gesteld over Veilig Thuis. Die zal collega Bentvelzen beantwoorden.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter.

De voorzitter: Wethouder Bentvelzen, blijft u daar zitten of komt u … Helemaal goed.

Mevrouw Bentvelzen: Om de snelheid erin te houden. Vragen zijn er niet gesteld. Daarom dacht ik, het kan ook vanaf deze plek, als jullie dat goed vinden. Voorzitter, PRO Rijswijk heeft gevraagd naar hoe het nu zit met die meldingen. Of het wel of niet verder stijgt, als ik het goed begrepen heb. Er is geen sprake van een verdere stijging. Er is sprake van stabilisatie, omdat Veilig Thuis flexmedewerkers heeft ingezet. Die hebben ze

specifiek ingezet op snellere triage, zoals ze dat zo leuk noemen in vaktermen. Met triage wordt bedoeld dat er gekeken wordt naar wat voor melding het is. En dat een melding niet onnodig lang op een wachtlijst hoeft te staan en dat ze kijken of ze die zo snel mogelijk door kunnen verwijzen. Of die melding wel of niet hoort bij Veilig Thuis, want niet voor iedere melding is uiteindelijk een advies voor nodig vanuit Veilig Thuis. Vanuit Wij. Rijswijk is gevraagd of er meer nodig dan inzet van die flexkrachten die nu al zijn ingezet. Naast de flexkrachten die zijn ingezet door Veilig Thuis is er ook sprake van een andere werkwijze die zij hanteren. Ik ken ik die werkwijze zelf niet, want ik zit daar niet aan de uitvoeringskant, maar Veilig Thuis blijft verbeteringen doorvoeren, zeker ook naar aanleiding van het inspectierapport en het -onderzoek. Zij weten dat dat iets is wat gaande blijft. Naast die flexkrachten hebben zij ook een andere werkwijze. Hoe die werkwijze exact in elkaar steekt, durf ik u niet te zeggen, maar ik weet dat Serge Urlings altijd bereid is tot een gesprek met gemeenteraadsleden. Dat kunnen we altijd initiëren of vragen, als daar behoefte aan is in de raad. Voorzitter, volgens mij had ik verder vragen van de raad richting Veilig Thuis.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik kijk even rond. Mijnheer Verbrugh, gaat uw gang.

De heer Verbrugh: Dank u wel, voorzitter. En dank aan de wethouder voor het adresseren van de vragen die wij hebben over de vaccinatiegraad. Ik wil op de eerste plaats één opmerking maken over verantwoordelijkheden. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma, het inenten van kinderen, ligt bij de gemeenten, niet bij de GG&GD. Wij zijn daar verantwoordelijk voor en wij gebruiken daar het netwerk van de JGZ voor om dat uit te voeren. Wij, gemeente Rijswijk, zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van het rijksvaccinatieprogramma in de gemeente Rijswijk, niet de GG&GD. De GGD heeft ook een taak, namelijk voorlichting en preventie. En in dat kader wordt er samengewerkt om het programma vorm en inhoud te geven. We kunnen niet zeggen dat het niet onze taak om vaccinaties uit te zetten. Kijk rustig naar de wetgeving. Verder snappen wij dat de financiering daarvan min of meer gegarandeerd is voor de komende jaren voor het programma wat nu uitgevoerd wordt en daarna misschien niet. Dat heeft de wethouder duidelijk uitgelegd. Hij heeft het over een hybride programma. Ons maakt het niet uit waar het geld vandaan komt, maar het moet wel zichtbaar zijn in de begroting van de GG&GD dat daar gelden voor gereserveerd zijn om dat te doen. En dat staat er nu niet in. Hoe die financiering precies wordt samengesteld, of hybride is of niet, dat maakt ons niet uit. Daar vragen we ook niet om in dit amendement.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Ik zie een interruptie van mevrouw Prenger. Gaat uw gang.

Mevrouw Prenger: Ik wil u zeker even interrumperen, mijnheer Verbrugh. De gemeente is verantwoordelijk, zegt u. Nee, de ouders of verzorgenden zijn verantwoordelijk als ze vaccinaties krijgen aangeboden, om die wel of niet bij hun kind te laten zetten en niet de gemeente.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Mijnheer Verbrugh.

De heer Verbrugh: Ik denk dat we het over verschillende zaken hebben. Ik heb het over de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma voor de inenting van kinderen. Dat ligt bij de gemeente. Of ouders hun kinderen daarvoor aanbieden, dat is hun verantwoordelijkheid. Dat begrijp ik. We hebben het niet over die zaak, maar over het uitvoeren van het rijksvaccinatieprogramma voor kinderen. En dat is een gemeentekwestie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Ik zag ook mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik wilde nog reageren op het voorgenomen amendement van D66. Vandaar ook mijn vraag. Ik heb naar goed naar de wethouder geluisterd en hij zegt, het is nog niet opportuun om dat nu te doen. Bij dezen zeggen wij geen steun toe aan het voorgenomen abonnement. Wij wachten liever de acties af die de wethouder inzet.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Volgens mij zag ik mevrouw Oude Alink. Gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank. Het amendement van D66 lijkt ons een goed initiatief, want het verschil met de zienswijze zoals hier nu staat is een meer structurele financiering. En het amendement geeft de zienswijze ook een doelstelling mee. Ik denk dat we dit probleem moeten bezien vanuit wat er gedaan moet worden. Het vraagt de GGD om middelen in te zetten. Ik denk dat de GGD prima weet welke methodes daarvoor effectief zijn, dat hoeven wij niet te bedenken. Ik denk dat wij zo veel mogelijk ons best moeten doen om de jonge kinderen en kwetsbare mensen beter te beschermen. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Ik zie verder geen handen meer. Dan geef ik u het woord, wethouder Finke, gaat uw gang.

De heer Finke: Dank u wel voor deze vraag in de tweede termijn. Ik heb twee concrete vragen gehoord. Eén gaat over de financiering. Naar mijn idee staat het er wel in, dat kan ik wel op een later moment laten zien. We hebben nog even tot aan de raadsvergadering. En als het over het tweede deel gaat, uw opmerking, natuurlijk zijn wij daarvoor verantwoordelijk, zoals wij als gemeente voor vele zaken verantwoordelijk zijn en die wij beleggen bij uitvoeringsorganisaties en dit geval bij de stichting JGZ.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Ik heb u één toezegging horen doen over de financiering, dat u die schriftelijk doet toekomen voor de volgende raadsvergadering. Dat is duidelijk. En het woord amendement is gevallen, dus ik ga ervanuit dat het als bespreekstuk naar de raadsvergadering gaat.

9. Zienswijze MRDH begroting 2027 en wijziging van de MRDH begroting (RA 26 025)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Dat is de zienswijze MRDH. Ik begin aan deze kant. Ik kijk snel op uw lijstje. U heeft zo'n mooi lijstje. Dat is mijnheer Bruin. Mijnheer Bruin, gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter. Rijswijks Belang kan zich vinden in deze zienswijze op de begroting van de MRDH. De regionale samenwerking is belangrijk. Denkend aan de woningbouw, bereikbaarheid en de economische ontwikkelingen stoppen tenslotte niet bij de gemeentegrens. Wij zijn blij dat de onderwerpen die voor ons Rijswijk belangrijk zijn, zoals station Rijswijk Buiten, de Prinses Beatrixlaan en een goede OV-verbinding, nadrukkelijk worden genoemd. Wel willen wij bij de verdere uitwerking van de Vlietlijn extra aandacht vragen voor de veiligheid, leefbaarheid en de belangen van omwonenden. Een verbetering moet immers een verbetering zijn voor heel Rijswijk. Daarnaast vinden wij dat nieuwe ontwikkelingen niet ten koste mogen gaan van de bestaande woonwijken. Ook de inwoners van de huidige wijken moeten kunnen blijven rekenen op een goed openbaar vervoer, want voor veel inwoners is OV geen luxe, maar een noodzaak. Denk aan onze scholieren, ouderen en mensen zonder auto. Daarom vragen wij de MRDH om oog te houden voor zowel de nieuwe als bestaande woongebieden. Wij horen graag van de wethouder hoe hij dit mee gaat nemen in de verdere plannen. En we horen de andere fracties hier ook graag over. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bruin. Dan sla ik even het Forum over, denk ik. Ik kom zo bij Forum terug als mevrouw Fischer terug is. Beter voor Rijswijk, wie mag ik het woord geven? Mijnheer Kruger? Gaat uw gang. U mag rustig uw mond leegeten. We hebben geen haast.

De heer Kruger: Zelfs de naam is mooi, heb ik wel eens horen zingen, maar dat terzijde . Met betrekking tot de MRDH kan ik heel kort zijn. De eerste bijeenkomst heeft inmiddels digitaal plaatsgevonden. Daar hebben we vooral goed geluisterd. Erwin Wigchert en ondergetekende hebben dat bijgewoond. We hebben helaas weinig kunnen zien van de andere deelnemers, want die zaten achter de camera thuis. We hebben komende week, zoals in de agenda staat, een bijeenkomst. Daar gaan we vol met interesse naartoe. We gaan ons daarin verdiepen. Met betrekking tot de wijziging van de begroting, daar hebben wij geen rare dingen in kunnen aantreffen. Wat dat betreft adviseren we om deze goed te keuren. Wij stellen voor dat het door kan als een akkoordstuk naar de raad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. De Rijswijkse VVD, wie … Mijnheer Loof, gaat uw gang.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter. Wat betreft de zienswijze op de begroting van de MRDH kan wat ons betreft de passage over de Vlietlijn wat scherper en beter aansluitend bij het zojuist gepresenteerde coalitieakkoord. Wij overwegen een amendement hierover. Dan weet u ook meteen wat ons antwoord is op de vraag of het een bespreekstuk kan zijn. Ook over de Prinses Beatrixlaan overwegen wij een amendement. Wij begrepen van de vorige wethouder dat we deze weg beter de S106 kunnen noemen. Het is goed om dat in deze zienswijze ook te gaan doen. Daarnaast zouden we het breder moeten trekken, want de Prinses Beatrixlaan, of de 106, ondertunnelen is juist voor de regio van belang. Het is nodig voor de woningbouw in Den Haag Zuidwest, voor de problemen op de A4 en het kan ruimte bieden voor een extra OV-verbinding aan een kant van Rijswijk en Den Haag waar dit nog mist. Wij zullen op allebei de onderwerpen met een amendement gaan komen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Ik kijk naar het CDA. Gaat uw gang.

De heer Wigchert: Dank u wel, voorzitter. Het CDA Rijswijk is het eens met de zienswijze die aan ons is voorgelegd. Het staat buiten kijf dat de MRDH een ontzettend belangrijke gemeenschappelijke regeling is voor Rijswijk, ook gezien de opsomming van de belangrijke punten binnen het kader. We zijn ontzettend benieuwd wat de VVD als amendement zal gaan indienen. Dat wachten we graag even af. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wigchert. Naar Wij. Rijswijk. Mijnheer Kaffa, gaat uw gang.

De heer Kaffa: Voorzitter, fantastisch als je na collega Loof aan de beurt bent. Hij heeft dan al het gras al weggemaaid. Ik kan me aansluiten bij de woorden van de voorganger. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. D66? Gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Dank u wel, voorzitter. Goedenavond, we hoorden al wat mooie dingen, maar voor D66 Rijswijk is regionale samenwerking van groot belang. We bespraken vandaag al onze opstelling in de regionale visie. Want samen kun je meer dan alleen. Op het gebied van OV is dat letterlijk zichtbaar als je een tram of een bus instapt, omdat deze over de gemeentegrens heen gaat en je brengt naar waar je wezen moet. De mobiliteit en infrastructuur in onze gemeente maakt onderdeel uit van dat mooie regionale netwerk en bereikbaarheidssysteem. Het is voor het economisch profiel vervolgens essentieel dat Rijswijk duidelijk zichtbaar is binnen de MRDH-gemeenten en dat we voldoende werkgelegenheid hebben voor mbo'ers, zodat

ze perspectief hebben op een toekomst met werk in Rijswijk. Dit sluit aan bij onze economische visie, dus wat dat betreft akkoord met de zienswijze en hoe dat is opgenomen. We willen nog wijzen op de belangrijkheid voor ons van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. En dan noemde mijn collega's mogelijke abonnementen. Een S-106 klinkt mooi. Ik denk dat we die zeker moeten gaan aanhouden om in de regio te kijken. Dat het niet een laan of straat is van ons, maar een ontsluitingsweg. Mee eens. Voor de Vlietlijn bekijken ook op basis van wat in de regionale visie staat, of dat aansluit bij wat we vanavond besproken hebben over hoe we ons opstellen in de regio. Bij dezen de uitdaging voor de heer Loof om daar mooie volzinnen over op te nemen, die ook aansluiten bij de regio en hoe we ons opstellen in de regio. Daar mag hij gerust contact opnemen om daar samen naar te kunnen kijken. Dan noemde de heer Kruger het feit dat er vergaderingen zijn. Dat is mooi. Ik hoop dat we daar heel veel meer doen dan alleen luisteren. We geven graag ook de input vanavond mee, zoals u net hoorde mee. Bij dezen heeft u onze input meegekregen in de tekst die we net hebben aangegeven. We hopen dat die daar ook tot uitdrukking komt en we krijgen er daarna graag terugkoppeling over. Dat zullen we de drieëntwintigste anders ook vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Dan naar PRO. Mijnheer Van ’t Eind, gaat uw gang.

De heer Van ’t Eind: Voorzitter, dank u wel. Wij kunnen ons in grote lijnen vinden in deze zienswijze. Wij overwegen wel één amendement op één onderdeel. Dat sluit eigenlijk aan bij de bijdrage van Rijswijks Belang. De zienswijze heeft het met name over het verbeteren van de OV-ontsluiting of het zorgen voor goede OV-ontsluiting bij nieuwe wijken, maar we weten dat we in bestaande situaties in Rijswijk al een slechte OV-ontsluiting hebben. Ik noem de Strijp, dat is al niet al te best. Dat is op delen al afgeschaald in Rijswijk. En Rijswijk Buiten bestaat al en daarvan weten we ook dat de ontsluiting met OV slecht is. Wij overwegen een amendement om het vierde punt onder de belangrijkste punten in dit kader voor ons aan te scherpen, met ook de bestaande stad, een aantal bestaande wijken en specifiek Rijswijk Buiten te benoemen als iets waar we ons voor inzetten en waarvan wij vinden dat we met de MRDH in gesprek moeten blijven om dat continu te verbeteren. Voorzitter, wij onderschrijven, in lijn met wat Rijswijks Belang net zei, het belang van een goed OV voor zo ontzettend veel doelgroepen in onze stad. Heel veel mensen in onze stad hebben geen auto. Zij zijn gewoon aangewezen op het OV. Dat moet overal goed zijn en overal bereikbaar zijn. Dat is op dit moment niet zo en dat is een slechte zaak. Daar moeten we voor blijven knokken als Rijswijk, ook in MRDH-verband. Voorzitter, de VVD kondigde ook al twee amendementen aan. Daarbij sluit ik mij grotendeels aan bij de woorden van D66 zojuist, we zijn heel erg benieuwd naar de teksten. Met name ook over de teksten of we de teksten op een dusdanige manier verwoorden dat het past bij een regionale samenwerking met geven en nemen, in een samenwerkende trant. Dan kunnen wij best overwegen om dat te steunen, maar we zijn benieuwd naar de teksten. Wij worden graag betrokken bij die amendementen, zeg ik richting de heer Loof van de VVD. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van ’t Eind. Dan even naar Forum. Mevrouw Fischer, gaat uw gang.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Alleen kort een reactie op het amendement van de VVD, een beetje in lijn met wat aan de overkant werd gezegd. Wij worden ook graag betrokken bij het verder verwerken van het amendement. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Dan zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de raad. Dan kijk ik wie er nu naar voren komt. Wethouder Van Damme, neemt u plaats.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter en dank voor het woord. Het is misschien verrassend dat ik hier ga zitten, want in principe zit in het algemeen bestuur onze burgemeester. Zij zou normaal gesproken de

zienswijze behandelen. Aangezien de vragen vooral gaan op hetgeen dat in de commissies wordt besproken, de vervoersautoriteiten, economisch vestigingsklimaat, doe ik even het woord. En morgen ga ik voor het eerst in tweeluik doen daar. Wat dat betreft mag ik morgen weer vroeg op en over hele mooie onderwerpen gaan spreken. Ik heb niet heel veel vragen gehoord, maar ik kan wel enige reflectie geven op bijvoorbeeld het bestaande OV in de woonwijken. Dat is een terecht punt dat Rijswijks Belang aanstipt en ook mijnheer Van 't Eind. Wat ik wel opvallend vond, mijnheer Van 't Eind, is dat u stelde dat er mensen geen auto hebben en afhankelijk zijn van het OV, maar je hebt ook nog de fiets. De fiets heb ik niet gehoord. Dat is ook wat de MRDH doet die subsidieert heel veel fietspaden. Daar staat ook in de begroting geld voor opgenomen. Het gaat eigenlijk over alle mobiliteit, zelfs over de auto. Daar kan ik Rijswijks Belang ook gerust over stellen. Ik moet even kijken welke pagina dat precies is. Ik heb het opgezocht. Op pagina 26 gaat het over het autonetwerk, dus eigenlijk alle mobiliteit is daarin van belang. Terecht ook om voor bestaande woonwijken aandacht voor te hebben voor OV, maar ook voor fietsen en voor de auto. De amendementen, de appreciatie daarvan laat ik aan de raad. Ik volg natuurlijk de 106. Ik ben ook opgevoed door de vorige wethouder, hij zei dat continu. Ik denk ook dat het belangrijk is om aan te stippen wat we daar gaan doen, wat ons belang is. De Vlietlijn is al aangestipt door een aantal mensen, misschien komt er nog een amendement op, station Rijswijk Buiten en die S106, dus OV in de bestaande woonwijken. Die drie eerste die ik noemde zijn onderdeel van die lobbyagenda waar eerder deze avond over is gesproken. Dat staat ook in de zienswijze, dus daar ben ik blij mee. En ik hoop dat we met elkaar en met de raad forse stappen daarover kunnen zetten. Die drie grote punten zijn niet alleen van belang voor Rijswijk, maar juist voor de hele regio, die ook met allerlei uitdagingen kampt op het gebied van mobiliteit. Dat is een hele korte reflectie. Eigenlijk was ik ook heel blij met de bijdrage van mevrouw Woudstra, ik wil haar daarmee complimenteren, dat zij aandacht had voor het economisch vestigingsklimaat. Dat is misschien een klein onderdeel van wat daar gebeurt, maar dat past wel in een breder geheel als het gaat over regionale economische ontwikkeling. Mobiliteit is daar ook van belang. Mobiliteit is van belang voor de woningbouw. De woningbouw is belangrijk dat daar mensen kunnen gaan wonen die hier komen werken. Die mensen moeten allemaal ergens werken, dus we hebben ook ruimte voor bedrijvigheid nodig. Het is een hele mooie doelstelling om in de commissie EV over te praten. Nogmaals een compliment dat u dat genoemd heeft. Verder heb ik geen vragen te beantwoorden, mevrouw de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Ik kijk rond. Is er nog behoefte aan vragen in tweede termijn? Mijnheer Bruin, gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter. Wij gaan de abonnementen van de VVD in de gaten houden, omdat wij ook overwegen er één in te gaan dienen. En die van mijn collega aan de overkant van de heer Van 't Eind vinden wij ook interessant, alleen vinden wij wel dat daarin niet enkel Rijswijk Buiten specifiek genoemd moet worden, maar ook de wijken die al ouder zijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bruin. Zijn er … Mijnheer Van 't Eind, gaat uw gang.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, gelijk een reactie. Dat was volgens mij onderdeel van mijn bijdrage, dus dat ben ik geheel met de heer De Bruin eens. Dat is mooi. En voorzitter, toch nog een reactie op de heer Van Damme. Ik ben blij dat hij mij herinnerde aan het belang van de fiets, maar ik kan de heer Van Damme geruststellen, die ben ik zeker niet vergeten. Voorzitter, de zienswijze gaat over de onderdelen waar je extra aandacht voor wilt, omdat je je daar net even zorgen over maakt. De investeringen die het MRDH doet in de fiets: super goed. Daar zijn we heel erg blij mee, maar er is geen reden om daar een zorgpunt voor in te

brengen bij de MRDH. Vandaar, voorzitter, dat wij de fiets niet specifiek genoemd hebben net in bijdrage, maar we zijn het zeker niet vergeten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van ‘t Eind. Mevrouw Woudstra? Heel snel, gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter. Sorry, mijn excuus. Wij gaan dit binnen onze fractie overleggen en wij komen zowel bij de VVD als bij PRO op de lijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bruin. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank u wel. Ik dacht, dan ronden we dat af voordat ik aan mijn tweede termijn begin. Het OV is veel genoemd. Daar is D66 heel erg blij mee, dus laten we dat vooral zo houden. Ik zou meteen dan ook zeggen: over de fiets zullen jullie ons natuurlijk ook regelmatig blijven horen. Die wordt niet minder belangrijk, maar op fietspaden zitten ook scooters en elektrische fietsen en iedereen met verschillende snelheden. Bij dezen nog de aandacht voor de veiligheid en de verbinding. Dat weet de wethouder, maar dan heeft hij van ons uit nog een keer gehoord hoe belangrijk aandacht voor de verschillende snelheden en de veiligheid daarin is, wat de MRDH vast ook ziet en mee bezig is. En over deelmobiliteit wisten wij al dat dan ook met fietsen mooie projecten gaan lopen, daar horen we graag te zijner tijd meer over. Dank aan mijn collega's voor mogelijke amendementen en alvast voor het werk dat ze daarvoor gaan doen. Dat was voor het mobiliteitsdeel. En dan nog aan de wethouder: dank voor het compliment voor de aandacht voor economische visie, die zullen wij zeker houden. Om dan meteen nog een keer te zeggen: die onderwijsarbeidsmarkt van met name het mbo is waar wij de meeste zorgen over hebben, want er zijn heel veel mensen met onder-mbo- of mbo-kwalificaties die heel moeilijk stageplekken vinden en heel moeilijk in onze eigen regio aan slag kunnen. Dan kunnen we een hele grote regionale visie hebben dat ze naar Rotterdam moeten daarvoor, maar er is bewezen dat dat niet werkt. We hebben dat werk ook in Rijswijk heel hard nodig. Dat hebben we dan bij deze nog een keer gezegd, veel succes. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Loof, gaat uw gang.

De heer Loof: Voorzitter, dank. Het kan twee kanten opgaan. Ik heb al een meerderheid voor mijn amendementen. Ik proef dat hier bijna. Of de verwachtingen zijn nu zo hoog dat iedereen straks teleurgesteld is. Ik ga voor de eerste. U hoort van mij.

De voorzitter: Mijnheer Loof, ik zie een interruptie van mijnheer Van ‘t Eind.

De heer Van ‘t Eind: Voorzitter, volgens mij loopt de heer Loof een beetje op de zaken vooruit wat steun van PRO betreft. Ik wil ze eerst graag zien en eventueel meedenken. En dan overwegen wij om mee in te dienen, voor te stemmen of tegen te stemmen, het zou zomaar kunnen. Het hangt er allemaal vanaf.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van ’t Eind. Mijnheer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, helder. Ik zit tegenwoordig op een elektrische fiets, dus ik ga een beetje snel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Zijn er verder nog reacties in tweede termijn? Nee. Ik heb niet echt vragen gehoord voor de wethouder. Bespreekstuk voor de volgende raadsvergadering.

10. Zienswijze ontwerp meerjarenbegroting 2027 – 2030 Omgevingsdienst Haaglanden (RA 26 018)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Dat is de zienswijze ontwerp meerjarenbegroting 2027-2030 Omgevingsdienst Haaglanden. Dan begin ik, even kijken … Omgevingsdienst Haaglanden. Rijswijks Belang. Ik zie nu alleen de voornaam. Eygenraam, gaat uw gang.

De heer Eygenraam: Dank je wel, voorzitter. De Omgevingsdienst Haaglanden vervult een belangrijke rol voor onze gemeente. De ODH ondersteunt Rijswijk bij vergunningsverleningen, toezicht, handhaving en specialistische advisering. Wij spreken onze waardering dan ook uit voor de inzet van deze organisatie. De ontwerp begroting 2027 is sluitend. Tegelijkertijd laat de meerjarenraming zien dat er vanaf 2028 een structureel tekort ontstaat. Wij vinden het belangrijk dat hierover tijdig duidelijkheid wordt gegeven en dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe dit tekort wordt opgelost. Daarnaast vragen we aandacht voor de financiële positie van de gemeente. Juist in een tijd waarin gemeenten voor lastige financiële keuzes staan vinden wij het belangrijk dat ook de gemeenschappelijke regeling kritisch blijft kijken naar haar eigen uitgave en werkwijze. Daarom vinden wij het van belang dat ODH aandacht blijft houden voor kostenbeheersing, prioritering en efficiëntie binnen de eigen organisatie. Wij waarderen de inzet van de ODH om de organisatie verder te versterken en zien de meerwaarde van de ondersteuning die de ODH biedt bij onder andere het omgevingsplan, vergunningsverleningen en ruimtelijke ontwikkelingen. Verder vragen wij opnieuw aandacht voor het opnemen van concrete en meetbare prestatie-indicatoren voor maatschappelijk verantwoord inkopen, zodat de voortgangsresultaten van het beleid inzichtelijk worden gemaakt. Tot slot zijn wij positief over de daling van het ziekteverzuim en spreken wij de hoop uit dat deze ontwikkeling zich de komende jaren voortzet. Met deze aandachtspunten kunnen wij instemmen met de voorliggende zienswijze. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Eygenraam. Mevrouw Fischer? Nee. Beter voor Rijswijk? Wie mag ik het woord geven? Nee. Dan gaan we door de Rijswijkse VVD? Nee. CDA? Mijnheer Wigchert, gaat uw gang.

De heer Wigchert: Dank, voorzitter. Ik zal het kort houden. Het CDA Rijswijk staat achter de opgestelde concept zienswijze. De opmerking omtrent extra financiële duiding, duurzaamheids-KPI's en inspanningen tegen het ziekteverzuim zijn terecht en zien wij daarom graag in de zienswijze staan. Het enige waar we onze vragen bij hebben is het toenemende takenpakket en de organisatie die een structureel tekort ziet. We zien graag dat voor zowel de Omgevingsdienst Haaglanden als de gemeente duidelijk wordt wat voor gevolgen dit zal hebben op het gebied van het takenpakket en op de bijdrage van de gemeente, indien dit tekort blijft aanhouden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wigchert. Nee? Is dat een nee of ik wil graag praten? Dank u wel, dat is Wij. D66? Mevrouw Van der Weij, gaat uw gang.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk deelt de zorgen over de tekorten in de begroting en de wens voor een langetermijnoplossing hiervoor. Met een bezuiniging zal het voor een groeiende stad extra impact hebben. Het is namelijk van groot belang dat deze dienst zorgt voor een leefbaar en veilig Rijswijk. Door het toezien op vergunningen, handhaving daarvan en adviezen. Verder gaan we mee in de inbreng van Rijswijks Belang over ziekteverzuim. Het klopt dat dat beter gaat en ook het personeelsmanagement. Volgens mij is er ook een uitnodiging van Omgevingsdienst. Ik denk dat het goed is als raad daar kennis van nemen en daarnaartoe gaan. Wat ons betreft kan deze zienswijze als hamerstuk naar de raad.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Mevrouw Oude Alink, gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. We horen het al een beetje. De Omgevingsdienst zit een beetje klem tussen lagere budgetten voor gemeenten en een lagere bijdrage, waar wij niet zoveel aan kunnen doen enerzijds en een toename van taken vanuit dezelfde gemeente anderzijds, waarvoor zij geen extra middelen krijgen. Ik snapte de schriftelijke vraag van het CDA heel goed: is het niet mogelijk om taken bij gemeenten zelf onder te brengen, al is maar gedeeltelijk? Ik snap het antwoord daarop ook wel, want de omgevingsdienst heeft expertise in huis die wij niet hebben en werkt actief aan het goed opleiden van nieuwe medewerkers. Dat lijkt ons heel slim, want gemeenten hebben die expertise niet. Dat hadden ze misschien vroeger wel, maar nu niet meer. En die is ook minder aanwezig op de arbeidsmarkt. In de zienswijze staat dan ook dat vraagstukken zoals het omgevingsplan niet op te lossen zijn zonder de hulp van de omgevingsdienst. Dat betekent dat de omgevingsdienst onmisbare taken verricht en dat er niet echt een alternatief voor is. Verder denk ik dat het regionaal uitvoeringsplan van de provincie ook voor onze gemeente een goede zaak is, want dingen zoals lucht en water overstijgen nu eenmaal gemeentegrenzen. En het is voor ons allemaal noodzakelijk dat de omgevingsdienst met haar kennis en kunde hier goed op let. Ik kan me goed aansluiten bij de mening van de raad dat dit een hamerstuk is. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan kijk ik die kant op wie er deze kant op komt. Dat is wethouder Finke, neem plaats en gaat uw gang.

De heer Finke: Eigenlijk hoefde ik deze kant niet op te lopen, want er zijn niet heel veel vragen aan het college gesteld. Maar wat ik wel even wilde aangeven, is dat het mooie woorden zijn van Rijswijks Belang en verder in de raad voor het werk van de ODH. Ik denk dat het voor ODH fijn is dat die waardering uitgesproken wordt. Ik hoor vooral bij de fracties aan mijn linkerzijde dat zij heel erg mooi de dilemma's schetsen waar de ODH voor staat. Aan de ene kant beperkte middelen en aan de andere kant gemeente, waaronder wijzelf, die er vol ambitie in zitten en allerlei zaken gerealiseerd willen krijgen. Daar ligt ook een opdracht, dus mooi dat het op die manier in de zienswijze is opgenomen. Het legt ook een opdracht bij het bestuur van de ODH neer om daar scherp aan de wind te blijven zeilen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Finke. Zijn er reacties in tweede termijn? Nee. Volgens mij deze als hamerstuk door naar de raadsvergadering. Het is fijn om een keer weer een hamerstuk te hebben. Dat is mooi. Ik vroeg me af of er behoefte is aan een korte pauze? Zullen we vijf minuten schorsen? Dan kan iedereen naar het toilet rennen of allerlei andere dingen gaan doen. Dan zie ik u over vijf minuten weer.

11. Zienswijze ontwerp begroting Avalex 2027 en meerjarenbegroting 2028-3020 (RA 26 036)

De voorzitter: Beste mensen, we gaan verder met het volgende agendapunt, de zienswijze ontwerp begroting Avalex 2027 en de meerjarenbegroting 2026-2030. Dan begin ik aan die kant, want die kant zit nog niet. Wie mag ik het woord geven van PRO? Avalex. Mijnheer Van 't Eind, gaat uw gang.

De heer Van 't Eind: Ik kon u bijna niet verstaan door al het geroezemoes. Voorzitter, ik kan hier kort over zijn. Wij kunnen ons in grote lijnen vinden in de punten die in de brief richting Avalex genoemd worden, zij het dat we het een wat negatieve toon vinden, maar dat laten we voor wat het is. De punten die erin moeten staan, worden genoemd, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Wie mag het woord geven van D66? Gaat uw gang, mijnheer Blankenstein.

De heer Blankenstein: Dank u vriendelijk, voorzitter. Dank u. D66 Rijswijk bedankt de wethouder en de ambtenaren voor de beantwoording van onze eerdere vragen. Die roepen ook een aantal nieuwe vragen op. Ik zal mij beperken tot drie punten, gelet op het tijdstip van deze avond. D66 Rijswijk had gevraagd hoe het zit met de kosten, doordat ondernemers gebruikmaken van de openbare ondergrondse afvalscheiding van papier en glas. Dat mag volgens de regels niet, want ondernemers moeten zelf een voorziening treffen voor hun afvalstoffen. De meeste ondernemers doen er veel moeite voor om dit netjes te regelen. Hierop is geantwoord dat het inderdaad mogelijk is dat winkels en horeca toch de containers gebruiken, maar, en dan citeer ik, dat dit echter niet feitelijk te maken is. Wat bedoelt de wethouder daarmee? Het is bekend en in onze vergaderingen uitgesproken dat dit gebeurt. Inwoners en raadsleden hebben bij de gemeente ook melding hiervan gemaakt. Als dit niet voldoende is, wat heeft de wethouder nog meer nodig om dit feitelijk te maken? Onze vraag is toch vooral een oproep: ga met ondernemers in gesprek. Denk met hen mee en kom met oplossingen. D66 Rijswijk ziet graag een aanpak met de ondernemers samen. Mijn tweede vraag, verder valt in de beantwoording te lezen, wederom citaat: het kan zijn dat er misbruik gemaakt wordt van afvalpasjes door inwoners. Dit is echter niet te traceren. Dit klinkt D66 Rijswijk mager in de oren. In eerdere beantwoording is al erkent dat er daadwerkelijk sprake is van misbruik. Dit is ook gemeld, zoals net aangegeven. Het lijkt hoog tijd voor een aanpassing van het huidige systeem. Voorzitter, graag horen wij van de wethouder wat hij hieraan gaat doen? Wat kan hij hierover toezeggen? Ten derde en ten laatste, D66 Rijswijk had gevraagd op welke plekken er gesprekken met ondernemers zijn om met hen mee te denken in oplossingen voor het verzamelen en scheiden van afval met minder overlast voor de buurt en de gemeente. Hierop is geantwoord dat er via team EZ een samenwerking op dit gebied is indien ondernemers daar behoefte aan hebben. Er zijn ook ondernemers ook bij de gemeente langs geweest, maar zij geven aan nog geen oplossing of medewerker te kennen. Voorzitter, wat gaat het college zelf doen om te zorgen voor een meer efficiënte oplossing met minder afvalverkeer, meer opbrengsten en minder kosten voor inwoners en ondernemers? Daar wil ik het bij laten. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Blankenstein. Dan kijk ik naar Wij. Nee. Dan ga ik naar het CDA. Mijnheer Wigchert, gaat uw gang.

De heer Wigchert: Dank u wel, voorzitter. Het CDA Rijswijk heeft de zienswijze tot zich genomen en kan zich vinden de kritische geluiden. De kosten voor het verwerken van het afval zullen de komende jaren steeds meer stijgen. Tien euro per inwoner is een forse stijging waar ze eigenlijk niet op zitten te wachten. Desondanks moeten we niet blijven hangen in het kostenplaatje, maar naar een integrale visie gaan op afvalbeleid. Hoe zorgen we voor een kwalitatief goed afvalbeleid wat betaalbaar is, de schaalvoordelen van de gemeenschappelijke regeling kan gebruiken en de tevredenheid onder inwoners kan vergroten? Welke innovatieve mogelijkheden zijn er nog te onderzoeken? In de beantwoording van mijn vragen staat dat er binnen circulaire netwerken bijvoorbeeld verkenning plaatsvindt op kansrijke innovaties. Daar zijn we zeer benieuwd naar. In de zienswijze staat de zinsnede dat er opdracht is gegeven tot onderzoek naar restafvaltarieven. Wij zijn benieuwd naar de uitkomst hiervan, die volgens de beantwoording op de vragen voor het einde van dit jaar zullen komen. Daarnaast willen wij van Avalex ook concreet advies kunnen krijgen voor de situatie die zal ontstaan. Welke richting moeten de gemeenten gezamenlijk ingaan, zodat de kosten over de gehele linie zullen dalen? In de beantwoording de vragen die ik heb gesteld, zie ik een open, constructieve houding, wat het CDA goed doet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wigchert. Beter voor Rijswijk? Wie mag ik het … Sorry, VVD. Mijnheer Loof gaat uw gang.

De heer Loof: Geeft niet. Dank, voorzitter. Het is goed dat in de zienswijze voor Avalex ook een focus ligt op de dienstverlening. Laatst maakte ik zelf mee dat twee van de rest afvalcontainers vlak bij een flat met veel ouderen helemaal vol waren, iets wat ik overigens ook van andere hoor. Gelukkig was er een alternatief iets verderop, maar we moeten wel werk maken van het beloofd snel legen van ondergrondse containers. Het is goed dat wij dit duidelijk aan Avalex meegeven.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Mijnheer Van der Meij, gaat uw gang.

De heer Van der Meij: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Wij danken het college voor het leveren van deze zienswijze. Voor ons is het een akkoordstuk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer van der Meij. Mevrouw Fischer, gaat uw gang.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben nog enkele vragen en opmerkingen over dit stuk. In de begroting zien we dat er wordt ingezet op elektrisch rijden, maar er staat niet wat er gebeurt met de oude dieselauto's en welke kosten of opbrengsten gemoeid gaan met het inruilen. Of is dit al berekend in het voorstel en komt dat niet zo duidelijk naar voren? Worden de oude auto's gesloopt of blijven ze rijden? En wanneer deze auto's blijven rijden, maar elders, doet dat niets aan de klimaatdoelen, anders dan hoe Avalex ervoor staat op papier. Nu is het halen van klimaatdoelen geen probleem voor Forum voor Democratie, maar het is natuurlijk ontzettend krom als wij op kosten worden gejaagd voor doelen terwijl onze wijziging nul effect heeft. In het kader van restafval staat er: het tweede instrument is het aanpassen van de dienstverlening, bijvoorbeeld de frequentie van inzameling restafval te verlagen, waardoor bewoners bewuster gaan scheiden. U zult begrijpen dat Forum voor Democratie Rijswijk hier niet over te spreken is. In Rijswijk klagen de inwoners steen en been over de slechte service van Avalex, alsmaar voorzittende containers en het bijplaatsen als gevolg. De frequentie van het inzamelen verlagen is wat ons betreft een absolute no-go. We willen graag een toezegging van het college dat zij zich met hand en tand zullen verzetten tegen een dergelijke wijziging in de dienstverlening. Ditzelfde geldt overigens ook voor de tariefprikkel, zoals Avalex het noemt, in de volksmond simpelweg betalen per zak. De Rijswijkers betalen zich blauw aan afvalstoffenheffing en de kosten zullen alleen maar stijgen. We kunnen het niet uitleggen aan onze inwoners dat zij zou dan ook nog worden gestraft met een extra betaling om hun restafval te deponeren. Daarnaast ziet Forum voor Democratie Rijswijk het als een logisch gevolg dat meer mensen zullen bijplaatsen en gaan dumpen. Dit brengt ook kosten met zich mee, om nog maar te zwijgen over de overlast van ongedierte en een slechter wordend straatbeeld. Is dit effect meegewogen? We lezen hoe Avalex wil inzetten op minder restafval, maar we zien bijzonder weinig over hoe we meer uit ons restafval kunnen halen. Tijdens de bijeenkomst in Zoetermeer waren zij al niet laaiend enthousiast toen ik ditzelfde punt onder de aandacht bracht. Het zou kostbaar zijn en het zou nog niet geavanceerd genoeg zijn. Kunnen we niet eens shoppen bij andere gemeenten, ook niet-Avalex-gemeenten, hoe zij het doen? Zo zijn we acht jaar geleden bijvoorbeeld bij AVR geweest en zij konden toen al meer dan onze eigen verwerker. Wat vindt het college van de voorgestelde aanpak van Avalex en het gebrek aan daadkracht als het aankomt op een andere oplossing vinden dan het verminderen van restafval? Staat het college open voor een onderzoek hoe andere gemeenten het doen? En zo niet, waarom niet? Onze zorgen zijn denk ik duidelijk. Ze hebben vooral betrekking op de kosten voor onze inwoners, de dienstverlening en de voorgestelde aanpak van Avalex op al deze problemen. Wat gaat het college doen om onze zorgen kenbaar te maken bij Avalex? Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Mevrouw Niesen, gaat uw gang.

Mevrouw Niesen: Dank u wel, voorzitter. Rijswijks Belang heeft kennisgenomen van de jaarrekening 2025 en de ontwerp begroting 2027 van Avalex. We zien dat Avalex stappen heeft gezet en dat de accountant een positieve verklaring heeft afgegeven. Dat waarderen wij. Tegelijkertijd zien wij ook aandachtspunten. Weliswaar zijn deze al eerder genoemd, maar ook ik ga ze benoemen. De hoeveelheid restafval per inwoner neemt toe en de kosten voor de inzameling en verwerking blijven stijgen. Juist omdat wij de afvalstoffenheffing voor inwoners zoveel mogelijk beheersbaar willen houden, vragen deze ontwikkelingen onze aandacht. Vooral hogere verwerkingskosten, de verbrandingsbelasting en de CO2-heffing zorgen voor extra druk op de begroting. Daarnaast is de inzameling van restafval niet altijd goed verlopen. Al eerder door de VVD genoemd: overvolle containers en meldingen die niet snel genoeg worden opgelost, zorgen voor ergernis bij inwoners. Wij verwachten daarom dat aangekondigde verbeteringen in routeplanning, onderhoud en de communicatie daadwerkelijk merkbaar worden. De genoemde aandachtspunten rondom kostenbeheersing, afvalscheiding en dienstverlening geven wij mee aan Avalex en het college. Voor het overige kunnen wij ons vinden in de voorliggende zienswijze ontwerp begroting. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Dan zijn we nu aan het einde van de eerste termijn van de raad. Dan kijk ik welke wethouder deze kant op komt. Dat is wethouder Weterings. Gaat uw gang.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. En dank u wel, raad, voor de vele gestelde vragen over het toch wel complexe dossier van Avalex. Om misschien voor de nieuwe raadsleden een kleine intro te geven, altijd wel handig. Avalex is een regionale inzamelaar die voor meerdere gemeenten in Zuid-Holland de inzameling van huishoudelijk afval organiseert. Het gaat om de gemeente Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar en het Westland. Ze zorgen onder meer voor het ophalen van restafval, gft, papier, PMF, grof vuil en geven inwoners informatie over het afval scheiden en de afvalkalenders. Die kun je tegenwoordig uitprinten en in je keukenkastje hangen. Die komen op papier, in tegenstelling tot die wethouder Peters. Daarnaast werkt Avalex aan een duurzamer afvalbeheer door hergebruik, recycling en goede service voor inwoners te ondersteunen. Voorzitter, ik dank in ieder geval de raad voor de vragen. Ik ga proberen om ze allemaal één voor één af te lopen. Ik begin met dank aan D66 en het CDA voor het insturen van de schriftelijke vragen. Het is voor ons altijd makkelijker om daar sneller op te reageren, dank daarvoor. D66 had een aantal behoorlijke vragen over: waarom is het niet feitelijk te maken dat ondernemers de containers gebruiken? Soms worden daar pasjes uitgeleend door buren of door vrienden. En daardoor kun je niet goed zien wie precies dat pasje gebruikt. Dat kan iedereen zijn. Daar is gewoon weinig grip op. Hoe gaan wij zorgen dat ondernemers hun vuil kunnen aanbieden? Daarvoor gaan we in gesprek met de ondernemers, om hun te informeren hoe zij hun vuil kunnen laten ophalen bij hun bedrijf en dat ze daarvoor niet meer onze containers gebruiken. Dat we daarvoor informatiestromen beter gaan doen naar onze ondernemers toe. Even kijken. PRO was kritisch over de inhoud en over de opstelling van de zienswijze, dank daarvoor. We zullen altijd kritisch naar Avalex blijven kijken en blijven monitoren. Even kijken, die had ik ook al gehad, minder afval. CDA, de heer Wigchert, ook dank voor zijn betoog. We zullen inderdaad blijven monitoren dat Avalex het blijft doen. We zullen daar scherp op zitten. De VVD had vragen over het sneller legen van de containers. Daar zijn we het helemaal mee eens. We zien vaak dat de containers vol zitten. En er zit tegenwoordig ook een QR-code op, dat je het kunt melden als de container vol is, maar de afhandeling duurt helaas soms één tot drie dagen. Ik heb het zelf van de week meegemaakt dat ik op zaterdagmorgen melding maakte en die werd pas maandagmiddag geleegd. Heel het weekend zat je met de volle container. Dan krijg je inderdaad bij plaatsingen, wat zeer onwenselijk is. Wij zullen daarvoor gaan zorgen, dat we daarop aan gaan dringen bij Avalex, dat ze sneller gaan liggen. BVR, dank voor het korte en krachtige antwoord. Mevrouw Fischer had een behoorlijk betoog, dank daarvoor. Dat kan ik zeer waarderen. Ik houd er wel van en ik herken me daar wel een beetje in. De vraag over de dieselauto's laat ik graag mijn collega Van Damme over.

En u vroeg aan mij, wat gaat dit college doen om deze hele zienswijze goed aan het licht te brengen bij Avalex? Ik heb toevallig volgende week mijn kennismakingsgesprek bij Avalex en ook met de bestuurlijke tafel. Al deze vragen die zijn gesteld, kan ik nu al meenemen naar Avalex en daar op tafel neerleggen. Eigenlijk krijgt deze gemeente nog eens voorrang op de andere gemeentes die hun zienswijze indienen. Als ik nog wat vragen ben vergeten, hoor ik die graag in de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Weterings. En wethouder Van Damme, beantwoordt u de autovraag vanaf daar?

De heer Van Damme: Dat lijkt me makkelijker, voorzitter.

De voorzitter: Als de eerste rij dan een beetje opzij gaat, dan kunnen we u goed zien.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Het is goed om te benadrukken dat ik vanuit mijn rol de eigenaarsrol invul en de opdrachtgevende rol ligt bij mijn collega, de heer Weterings. Het is wel zo dat wat u formuleert als wens voor beleid, dat biedt Avalex aan. Er is een dienstverleningsovereenkomst en daar staan die afspraken allemaal in, die u als raad zelf maar maakt. Even wat betreft, waar ga je dan als eigenaar over. Dat die tent goed draait, dat het personeel op orde is en dat de wagens ook een beetje kloppen. Vandaar dat ik de wagenvraag beantwoord, mevrouw Fischer. Er is een convenant duurzame of overheden … Er is een convenant duurzame voertuigen en brandstoffen in de reinigingsbranche afgesloten. Daar is Avalex bij aangehaakt. Dat betekent dat we gaan inzetten op elektrificatie, gelet op de klimaatdoelen. Die afspraken staan en daarvoor is een investeringsvoorstel gemaakt om ook al die wagens te gaan elektrificeren. De restwaarde van de oude wagens wordt bij het investeringsregeling daarbij afgetrokken. Die kun je misschien nu niet één-op-één vinden in die begroting, maar er is wel rekening gehouden met de restwaarde. En die auto's worden gewoon verkocht. Dat betekent dat Avalex geen nieuwe dieselwagen hoeft te kopen en er een elektrische wagen komt. Dat is uitstootwinst, zou je kunnen zeggen. Dat die oude wagen blijft rijden, is dan geen uitstootwinst, maar die andere partij die hem koopt hoeft ook geen nieuwe te kopen. Ik denk toch dat het per saldo iets oplevert, hoe weinig dan ook. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik kijk even rond. Mijnheer Blankenstein, gaat uw gang.

De heer Blankenstein: Dank u wel, voorzitter. Behoefte aan een korte tweede termijn. Ik heb de wethouder net horen zeggen of beter gezegd zelfs erkennen dat er weinig grip is op het gebruik van passen, maar ik heb niet gehoord wat de wethouder daaraan gaat doen. En daar had ik naar gevraagd. Daarom een nieuwe poging: wat gaat de wethouder daaraan doen? Verder wil ik namens D66 Rijswijk benadrukken dat ook wij het belangrijk vinden dat er inzet blijft op het goed ophalen en de communicatie daarover. Vanuit de eigenaarsrol heeft wethouder Van Damme ook al toezeggingen gedaan om dit onder de aandacht te brengen. Dat waarderen wij. Wij zijn nog benieuwd naar de communicatie vanuit Avalex, wat er mis is gegaan en wat er nu gaat veranderen? Daar willen we nog wel meer over horen. Wat gaat er nu gebeuren? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Blankenstein. Verder nog behoefte aan … Mevrouw Fischer, gaat u gang.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Ik had het college gevraagd om een toezegging om zich met hand en tand te verzetten tegen een wijziging van de dienstverlening in het kader van het verlagen van de frequentie van het ophalen van restafval om zo mensen bewuster om te laten gaan met restafval. En ook om zich te verzetten tegen die tariefprikkel. Daar heb ik helaas nog geen reactie op gekregen. En ook het effect wat die

tariefprikkel eventueel zou hebben op het bijplaatsen van afval. Het slechter wordende straatbeeld, nog meer bijplaatsingen, et cetera. Dat was hem, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Verder nog? Nee. Dan geef ik het woord aan wethouder Weterings, gaat uw gang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Wederom dank voor de vragen. Begin ik bij de heer Blankenstein van D66. Wat doen we eraan voor die pasfraude? Dat is een hele goede vraag. Avalex is in ontwikkeling. Ze zijn bezig om te kijken om met bepaalde QR-codes of persoonsgebonden codes, om daar het systeem op aan te passen. Dat zit nog in een onderzoekende fase. En wij willen als gemeente blijven monitoren hoe dat verder gaat? Ze zijn wel in ontwikkeling. Kom daar gerust over enkele maanden bij ons terug. Mevrouw Fischer vroeg inderdaad over de tariefprikkelingen en hoe wij de bijplaatsingen gaan aanpakken. Waarschijnlijk heeft u het coalitieakkoord gelezen. Er worden binnen nu en drie jaar zo'n drietal fte's handhaving in het leven geroepen. Die gaan zich permanent richten op de bijplaatsingen bij de hotspots. En als u zelf nog ideeën heeft, het heet natuurlijk een zienswijze, staat het u vrij om bij de raadsvergadering met een motie te komen. Daar zou ik zeer zeker heel goed naar kijken. Want wij zijn ook tegen die aanpak van die flinke vervuiling, dus verras ons met een mooie motie of een amendement, alstublieft.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Weterings. Even kijken. Het was niet echt een toezegging, maar u heeft gezegd dat u op die ontwikkeling met de pasfraude over een paar maanden terugkomt. Dat zal de griffie noteren, dus dat komt goed. Ik kijk rond. Kan het als hamerstuk naar de vergadering? Mevrouw Fischer?

Mevrouw Fischer: Nee, wij willen het de zienswijze graag amenderen. Het wordt een bespreekstuk. Sorry, jongens.

De voorzitter: Dan gaat het als bespreekstuk naar de raadsvergadering van 23 juni. Mijnheer Blankenstein, sorry, gaat uw gang.

De heer Blankenstein: Dat was niet om iets te bestellen, maar dank u. Wat ons betreft kan dit naar de hamerstukkenlijst. Ik hoor de heer Weterings net zeggen, enkele maanden. Wat kunnen we dan afspreken? November?

De voorzitter: Mijnheer Weterings, terugkomen op de ontwikkelingen met betrekking tot pasfraude. In november, is dat voor u haalbaar?

De heer Weterings: Prima.

De voorzitter: Dan noteert de griffie dat. Dank u wel. Het gaat als bespreekstuk naar de raadsvergadering. Het Forum voor Democratie gaat een amendement indienen. Mijnheer Blankenstein, u heeft nog een punt?

De heer Blankenstein: De toezegging richting de ondernemers, of die genoteerd is?

De voorzitter: Ik moet eerlijk zeggen, ik heb geen toezegging gehoord. Een toezegging met betrekking tot de ondernemers. Ik heb hem niet gehoord, sorry. Misschien dat wethouder hem nog weet?

De heer Weterings: Kunt u het nog een keer herhalen? Sorry.

De voorzitter: Heeft u een toezegging gedaan met betrekking tot ondernemers?

De heer Weterings: Dat we daarmee in gesprek gaan? Zeer zeker.

De voorzitter: Dan noteren we dat.

12. Zienswijze Veiligheidsregio begroting 2027-2030 (RA 26 028)

De voorzitter: Dan gaan we verder naar het volgende onderwerp. Dat is de zienswijze veiligheidsregio, de begroting 2027-2030. Dan begin ik hier bij Rijswijks Belang. Mijnheer Steijn, gaat uw gang.

De heer Steijn: Voorzitter, ik moet eerlijk bekennen, ik was een klein beetje verward aan het begin van de raadsvergadering. Toen u het woord aan mijnheer Stuij liet, dacht ik: Stuij, Steijn, ben ik aan het woord? Nee, de VVD is aan het woord. Ik denk dat ik daar een beetje aan moet wennen, net zoals Loeff, Loof, Van der Weij, Van der Meij. We hebben het niet bepaald gemakkelijk als raad, maar enfin. Voorzitter, het bericht van de Veiligheidsregio Haaglanden is vrij duidelijk. De organisatie moet steeds meer doen met relatief beperkte middelen. De VRH zegt zelf dat zij weinig vet op de botten heeft en dat verdere bezuinigingen uiteindelijk de uitvoering van haar taken zullen raken. Opvallend daarbij is dat de VRH al een relatief lage overhead heeft ten opzichte van andere veiligheidsregio's. Dat klinkt misschien politiek aantrekkelijk, want minder bureaucratie en meer geld naar de uitvoering. Tegelijkertijd zien we dat de veiligheidsregio's steeds meer taken en verantwoordelijkheden krijgen. Historisch gezien richten veiligheidsregio's zich voornamelijk op brandweerzorg, rampenbestrijding en GHOR-taken. In de begroting lezen wij steeds nadrukkelijker over maatschappelijke weerbaarheid, geopolitieke bedreigingen, langdurige energie- en ICT-uitval, hybride dreigingen, noodsteunpunten en continuïteit van de samenleving. De toon van deze stukken is wezenlijk anders dan een aantal jaren geleden. Er wordt duidelijk rekening gehouden met langdurige en complexere crises dan alleen de klassieke rampenbestrijding. Daarmee lijkt de veiligheidsregio zich steeds meer te ontwikkelen tot een bredere, maatschappelijke weerbaarheidsorganisatie. Dat roept voor onze fractie wel fundamentele vragen op: waar eindigt de taak van de veiligheidsregio en waar begint die van gemeente, het Rijk of andere organisaties? Kan de VRH deze steeds bredere rol wel blijven uitvoeren met de huidige financiële middelen. Oftewel: meer doen met minder geld? En is het wenselijk dat deze ontwikkelingen regionaal worden georganiseerd of vraagt het juist om meer landelijke regie? Daarnaast maken wij ons zorgen over de financiële houdbaarheid op langere termijn. De verlaging van gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 wordt namelijk grotendeels bereikt via incidentele maatregelen, zoals de inzet van reserves. Structureel wordt slechts beperkt bespaard door scherper te begroten. Dat betekent dat de financiële druk vanaf 2028 waarschijnlijk gewoon weer terugkomt. Daarom hebben wij de volgende vraag aan het college. Welke structurele besparingen acht het college na 2027 nog realistisch, zonder dat dit gevolgen heeft voor de veiligheidszorg. Wat gebeurt er als de Rijksmiddelen voor weerbaarheid in de toekomst afnemen? En ten slotte, hoe kijkt het college naar de steeds bredere rolontwikkeling van de VRH? Voorzitter, Rijswijks Belang vindt een sterke veiligheidsregio van groot belang, maar juist daarom moeten we eerlijk kijken naar de vragen of taken, verwachtingen en financiële middelen. Of die nog wel met elkaar in balans zijn. Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Steijn. Mevrouw Fischer? Nee. Beter voor Rijswijk, wie mag ik het woord geven? Nee. Dan ga ik door naar de VVD. Mijnheer Loof, gaat uw gang.

De heer Loof: Voorzitter, dank. Rondom de Veiligheidsregio Haaglanden is het apart dat de zienswijze aangeeft dat de raad zich kan vinden in het niet voldoen aan de wens van deze raad om tot een grotere kostenbesparing dan nu te komen. De raad vraagt iets. De veiligheidsregio voldoet hier niet aan en dat vinden we kennelijk prima. Daar hadden we ook van kunnen maken, dat we er kennis van nemen of dat we nogmaals

stevig aangeven dat we verwachten dat aan de kostenbesparing wordt voldaan. Rondom de verdeelsystematiek wordt meermaals aangegeven dat de raad tevreden is met onder andere de evaluatie. We kunnen het ook anders zien: Rijswijk betaalt al jarenlang te veel, geeft dit keer op keer aan en het is nog niet opgelost. Daar zouden we helemaal niet zo blij van moeten worden. Het is juist oneerlijk dat we als Rijswijk al jarenlang te veel betalen. Dit moet snel en met terugwerkende kracht worden hersteld. En ik durf het bijna niet te zeggen, maar wij overwegen hierover een amendement.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Wie mag ik het woord geven van het CDA? Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Ik houd het kort. Ik heb vragen ingediend. De vraag aan de wethouder is of die nu kunnen worden beantwoord of dat ze misschien nog schriftelijk worden beantwoord? Ik had alleen nog het punt van de verdeelsystematiek. Daarvoor sluit ik aan bij mijnheer Loof.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mevrouw Jansen-Dirkx, gaat uw gang.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Wij houden het hier ook wel kort. De fractie leest in de stukken dat er ingezet is op bezuinigingen, de heer Loof haalde het al aan, maar dat die niet uitgevoerd zijn. En er wordt bij gezegd dat het veiligheidsniveau verder onder druk zou worden gezet. Begrijpen we hieruit dat er wel goed gekeken is naar mogelijkheden, maar niet gevonden zijn? En zou de burgemeester hier misschien ook iets meer context bij kunnen geven, zoals waarop wel of niet bezuinigd kon worden? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Dank u wel. We zien dat de veiligheidsregio goed inspeelt op de maatschappelijke en technische ontwikkelingen en goed gekeken heeft naar de mogelijkheden om de gevraagde bezuiniging in te vullen. Voor wat betreft de precieze tekst sluiten we ons aan bij de opmerking van de VVD. Dat kan bij ons betreft net wat zachter, want we zien ook graag in de verdeelsystematiek en in het halen van de bezuiniging dat we dat duidelijk en krachtig aangeven. En dat we ook in deze periode en niet pas aan het eind van deze periode, maar zo snel mogelijk tot de nieuwe verdeelsystematiek komen. Dat staat er nu, wat ons betreft, niet concreet genoeg, dus we kijken heel graag mee met een eventueel amendement. We zien tegelijkertijd dat het Rijk meer vraagt van gemeenten en de veiligheidsregio en dat ons inwoneraantal en de dichtheid en verstedelijking verder groeit. Dank voor de signalen die hierover gegeven worden vanuit de veiligheidsregio en het aangeven van die knelpunten. Vanuit D66 Rijswijk vragen we de komende tijd expliciete aandacht om met de veiligheidsregio op te trekken als het gaat om weerbaarheid. Er is echt aandacht voor nodig voor het versterken van de maatschappelijke en lokale weerbaarheid en de rol van de inwoners en onze partners daarin. Waarbij ik aansluit bij de vraag: hoe breed is dan de rol van de veiligheidsregio? Wat doen we zelf en wat vragen we? Daar gaf de veiligheidsregio zelf ook al aan, dat die gesprekken lopen. Ik denk dat het goed is als we daarin als raad meegenomen blijven worden. Wat betreft innovatie willen we er aandacht voor vragen dat de VRH actief inzet op innovatie en het benutten van nieuwe technologieën. We zien dat ze dat doet en we zien graag dat ze daarmee doorgaat, zodat ze de effectiviteit en efficiëntie van onze veiligheidszorg vergroot. Tot slot vragen we aandacht voor het personeel. Er is veel druk op het personeel, waaronder werkdruk, bemensing, belasting en ziekteverzuim. Het belang van duurzame inzet hebben we natuurlijk vaker genoemd. We weten dat daar aandacht voor is, maar dit even voor onze drie speerpunten op dit moment. Het verzoek aan de burgemeester, maar ook aan onze andere vertegenwoordigers, is om te kijken of we in de rekeningcommissie het niet alleen over de financiën hebben, maar ook over wat we doen voor het geld. De rekeningcommissie had tot nu toe een beperkte invulling, namelijk kijken wat de accountant ervan vindt en

het dan goedkeuren. We begrijpen dat naar aanleiding van onze eerdere inbrengen in de raad en meerdere signalen uit de regio, er bij de veiligheidsregio ook een opening is om wat breder in die commissie, dan wel richting een adviescommissie, het over de inhoud van het brandweerwerk te hebben. Eerder had mijnheer Van Malsen daar ook een opmerking over, over hoe wij daar aan tafel zitten en wat wij zouden kunnen doen als raad. We zouden het toejuichen als we die ontwikkelingen aangrijpen om niet sec naar de financiën, maar ook echt naar de werking van de veiligheidsregio te kijken. En daar als raad goed zicht op te houden. Dit zodat we als raden meegenomen worden in deze dilemma's en keuzes. En in de reikwijdte en de breedte die eerder door Rijswijks Belang al werden genoemd.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. PRO. Mevrouw Oude Alink, gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank, voorzitter. Wij kunnen ons vinden in deze zienswijze. Wij onderschrijven het standpunt uit de zienswijze dat er weliswaar bezuinigd is en wordt, maar dat het bij organisaties zoals de brandweer en de rampenbestrijding heel onwenselijk is dat alleen de kosten leidend zijn. En we vinden het, zoals eerder gezegd, ook belangrijk om ons ervan bewust te zijn dat de overhead relatief laag is vergeleken met andere regio's, ondanks dat onze brandweer heel erg vaak in actie moet komen. En dat vind ik best knap. Verder zijn we het eens met wat de zienswijze stelt wat betreft de verdeelsleutel. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn voor de raad. Dan geef ik nu het woord aan burgemeester Sahin. Gaat uw gang.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter en dank voor de gestelde vragen vanuit het forum. Ik heb gemerkt dat u de stukken goed heeft gelezen. Daarvoor mijn complimenten. Deze zienswijze is ook voor het eerst opgesteld met input vanuit uw raad, vandaar dat ik hoopte dat u dit als een soort akkoordstuk zou zien, maar ik zie toch dat u wat aanscherpingen wilt maken. En dat is uw recht. Het is uw recht om te mogen amenderen uiteraard. Wel wil ik een aantal vragen die aan mij gesteld zijn vanuit Rijswijks Belang, van mijnheer Steijn, beantwoorden, of ik mogelijkheden zie vanuit mijn rol in die Veiligheidsregio Haaglanden. Eerlijk gezegd niet, want er is echt een heel gedegen onderzoek geweest ook vanuit een extern bureau, Berenschot, die op zoek is gegaan naar besparingsmogelijkheden. We hebben met elkaar als burgemeesters indringende gesprekken gevoerd. En het zou de veiligheidsrisico’s echt vergroten als we zouden gaan bezuinigen. Dat zou bijvoorbeeld betekenen: het sluiten van een brandweerkazerne. Dat willen we niet, denk ik. En ik denk dat u dat ook niet wenst. Daar is echt naar gekeken. Daar wordt nu realistischer begroot met een hele lage overhead. En waar mogelijk zullen die besparingsmogelijkheden altijd worden bekeken. U heeft heel goed opgemerkt dat er inderdaad een verbreding van taken lijkt te komen. Dat komt doordat het Rijk de veiligheidsregio's benadert met de vraag: beste burgemeesters, gemeenten, u moet uw samenleving weerbaarder maken, want er zijn dreigingen van geopolitieke ontwikkelingen. Ook heel aannemelijk is bijvoorbeeld een stroomuitval. En daarvoor zijn er binnen de veiligheidsregio inderdaad noodsteunpunten, pilots worden opgezet. Wij hebben ook een projectleider maatschappelijke weerbaarheid in dienst die in onze gemeentelijke organisatie aan de gang is met een plan daarvoor. Daarover zullen we u nader informeren. Dat heeft u goed gezien. Het is inderdaad zorgelijk: meer taken met minder middelen. Dat is een uitdaging, dat is niet iets wat je zomaar goed kunt doen, dus daar moeten we heel erg alert op zijn. Dan de Rijswijkse VVD, mijnheer Loof, u wilt zelf met een amendement komen. Dat laat ik aan u. Ik ga daar niets over zeggen. Ik heb de tekst niet gezien, maar ik denk dat het een aanscherping zal zijn. Dan de weerbaarheid, daar heeft ook mevrouw Woudstra aandacht voor gevraagd, de personele inzet. Het is best moeilijk om binnen de brandweer goed personeel te vinden, om dat personeel vast te houden. En uw verzoek, een soort oproep aan de leden van de financiële adviescommissie, is denk ik gehoord. Mijnheer Steijn zit volgens mij in de financiële adviescommissie, dus ik

denk dat hij goed geluisterd heeft naar uw oproep. En de verbreding, ik denk dat dat gesprek binnen die financiële adviescommissie gevoerd moet worden. Mevrouw oude Alink, u ziet ook dat een extra bezuiniging nu niet aan de orde kan zijn, als ik u goed heb begrepen, omdat je daarmee in de veiligheidsregio te veel risico's laat ontstaan. Die veiligheidsrisico's zou ik niet aandurven, zeker in een verstedelijkte omgeving waarin wij ons bevinden, met heel veel risico's. Ik denk dat ik de vragen heb beantwoord, mevrouw Van Maarseveen.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Is er behoefte ... Zijn er nog vragen in de tweede termijn?

Mevrouw Sahin: De vragen van CDA ben ik vergeten. Die waren zeker op tijd door u ingediend, maar ik wilde ze mondeling toelichten, omdat ik dacht, anders wordt het misschien een heel groot verhaal. U geeft aan het woord kunnen te veranderen moeten. Op pagina 2, staat er, maar u bedoelt pagina 1, de laatste alinea, denk ik, want daar heb ik die passage gevonden. Ik wil u uitleggen dat de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio Haaglanden daarin eigenlijk in uw wens voorziet. In de gemeenschappelijke regeling is echt vastgelegd dat naast de ontwerp begroting de raden ook om een zienswijze gevraagd moet worden bij het beleidsplan, het risicoprofiel en bepaalde andere belangrijke besluiten, dus uw voorstel is min of meer overbodig. Die gemeenschappelijke regeling van de veiligheidsregio voorziet daarin. En uw tweede vraag: heeft het niet behalen van de algemene besparingsopdracht geleid tot extra lasten van de deel ... Ik kan niet voor alle deelnemende gemeenten spreken. Het heeft niet geleid tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage, dat kan wel zeggen. We hebben daardoor niet minder eigen bijdrage geleverd. En meerdere fracties hebben gevraagd naar de evaluatie van het financieel verdeelmodel binnen de Veiligheidsregio Haaglanden. Vanaf het moment dat ik hier burgemeester ben, heb ik uw oproep daarin kenbaar gemaakt. Dat heeft tot de succesvolle stap geleid dat Cebeon, een onafhankelijk bureau, een onderzoek heeft gedaan naar dat financieel verdeelmodel en uitgangspunten. Deze week had ik een tweede bestuurlijk gesprek met de heer Eenhoorn, met onze controller, met onze mensen, daar zijn we druk mee bezig. Ik heb goede hoop dat we naar een goede, zorgvuldige evaluatie zullen gaan, maar daar wil ik ook uw alertheid bij vragen. Ik ben heel alert dat we daarmee tot een hopelijk beter verdeelmodel zullen komen. En dat zal dan weer effect hebben op de begroting van 20228 en daarna. U kunt daarop uw zienswijze aanscherpen uiteraard. Dat is aan u, maar daar zijn we heel druk mee bezig. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Ik zag een interruptie van mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Het kan zijn door het late tijdstip dat ik het gemist heb, maar volgens mij zijn mijn vragen ook niet beantwoord. Ik vroeg of de burgemeester misschien wat context kon geven over de bezuinigingsmogelijkheden, dus waar kan er wel of niet bezuinigd worden wat betreft de bezuiniging van 6 komma zoveel procent, was het geloof ik?

Mevrouw Sahin: Volgens mij heb ik die wel beantwoord. Dat was eigenlijk dezelfde vraag als mijnheer Steijn, dat ik die mogelijkheid helemaal niet zie. Dat dat echt onderzocht is. Dat is gepresenteerd. Er is ook een extern onderzoek geweest, dus ik zie absoluut geen andere besparingsmogelijkheden.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Is er behoefte aan een tweede termijn bij iemand? Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: In reactie op het antwoord van de burgemeester, waarvoor dank, mevrouw de burgemeester, hecht ik er wel aan dat als er moeten bedoeld wordt, dat dat dan ook in de zienswijze staat. Ik ga overwegen of ik hier een klein amendementje over ga indienen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Verder nog vragen of opmerkingen? Nee. Dan gaat dit ... Ik heb het woord amendement gehoord, dus het gaat als bespreekstuk naar de raadsvergadering.

13. Zienswijze Industrieschap De Plaspoelpolder IPP Haaglanden begroting 2027 en herziene begroting 2026 (RA 26 023)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt. Dat is de zienswijze Industrieschap De Plaspoelpolder. Dan begin ik bij PRO. Mijnheer Kösedağ, gaat uw gang.

De heer Kösedağ: Dank, voorzitter. Ik ga het lekker kort houden, gelet op de tijd. Wij zijn heel blij met de antwoorden op de vragen die gesteld zijn, zeker gelet op het feit dat die pas vanochtend online stonden. Dank daarvoor. Ik had een verhelderende vraag bij mijn vraag numero drie. Op die vraag is geantwoord: omdat netcongestie mede afhankelijk is van netbeheerders, regelgeving en technische mogelijkheden, zal hierover deels kwantitatief en deels kwalitatief worden gerapporteerd. En dat de rapportage kan worden meegenomen in de reguliere begrotings- en verantwoordingscyclus van IPP Haaglanden. Ik vroeg me af of de wethouder kan toezeggen aan de raad dat wij die rapportage zouden kunnen ontvangen. Het liefst zo snel mogelijk en anders bij de volgende begroting. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kösedağ. Mevrouw Van der Weij, sorry, gaat uw gang.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. Ik ga het echt heel kort houden. D66 Rijswijk kan zich vinden in de zienswijzen. Wat betreft ons kan het als hamerstuk naar de raad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Wij. Rijswijk? Mijnheer Kaffa, gaat uw gang.

De heer Kaffa: Dank u wel, voorzitter. Wat ons betreft ook.

De voorzitter: Helemaal goed. Dank u wel, mijnheer Kaffa. CDA? Mijnheer Wigchert, gaat uw gang.

De heer Wigchert: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het ook kort houden. Allereerst dank voor de beantwoording van de vragen. En fijn dat er een marktconforme huuropbrengst voor de ENKAVE is gerealiseerd. Het kan wat ons betreft ook als hamerstuk naar de raad.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wigchert. Niks van Beter voor Rijswijk? Nee. Helemaal goed, gaan we door. Forum? Nee. Gaat uw gang.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Rijswijks Belang kan zich vinden in de voorliggende zienswijze op de programmabegroting 2027-2030 van IPP Haaglanden. Wij zien dat IPP Haaglanden belangrijk werk doet voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Rijswijk en de regio. Dat draagt bij aan een goed ondernemersklimaat en werkgelegenheid. Wel willen wij een aandachtspunt meegeven. In de begroting zien wij dat er steeds meer wordt ingezet op verduurzaming, vergroening en energietransitie. Natuurlijk begrijpen wij dat bedrijventerreinen zich moeten voorbereiden op de toekomst. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat deze investeringen ook echt iets opleveren voor de ondernemers en de economische ontwikkeling voor onze bedrijventerreinen. Wat Rijswijks Belang betreft moet daarom steeds goed worden gekeken naar de noodzaak van kosten en de opbrengsten van dit soort investeringen. De focus van IPP Haaglanden moet wat ons betreft in de eerste plaats liggen op sterke, veilige en economische, vitale bedrijventerreinen. Graag hoor

ik van andere fracties of zij dit standpunt onderschrijven en of zij vinden dat dit aanleiding geeft om de zienswijze op dit punt aan te vullen met een amendement eventueel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van het forum. Ik kijk naar wie eraan komt. Het is wethouder Van Damme. Hij komt deze kant op. Wethouder Van Damme, gaat uw gang.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank u wel. Ik zal ook proberen het kort te houden, maar ik ben toch naar voren gelopen, omdat ik de volgende gemeenschappelijke regeling ook doe. Ik denk, dan zit ik er alvast. De toezegging aan mijnheer Kösedağ kan ik doen, maar dat doen we wel via de reguliere P&C-cyclus. In het jaarverslag verantwoorden we over de activiteit van het IPP van het jaar daarvoor. En als het Energiefonds activiteiten hebben gedaan, dan zullen ze dat ook daarin verantwoorden. En het jaarverslag wordt altijd toegezonden aan de raad. Dan mevrouw Kames, echt heel veel dank voor uw suggesties. En dat IPP het goede werk doet, ben ik van harte met u eens. Al is het een beetje een druppel op een gloeiende plaat natuurlijk, want als je alle bedrijventerreinen in Nederland vitaal zou moeten houden, dan zouden er veel meer investeringen nodig zijn. Ik ben dan ook een warmhartig voorstander van net zoveel investeren in woningbouw als in bedrijventerrein, of vice versa. Er gaat altijd heel veel overheidsgeld naar de bouw van woningen, maar er gaat verdacht weinig geld naar economie. En dat is belangrijk om ons sociaal stelsel in de lucht te houden. Ik ga dat verhaal helemaal niet afhouden. Ik vind dat bij een vitaal bedrijventerrein en het werklandschap van de toekomst, daar horen duurzaamheid en vergroening echt bij. Goed personeel, kwalitatief hoogwaardig personeel uit het buitenland wil op bedrijventerreinen werken die aantrekkelijk zijn, waar je een ommetje kan maken en wat meer is dan alleen maar werken. Waar je ook inspiratie kan opdoen om te gaan innoveren, om te vooruit te komen en economische groei. In die zin sluit uw pleidooi voor vitale bedrijventerreinen niet de vergroening, verduurzaming en wat had u daar nog voor … U had daar wat bedenkingen bij, sluit dat niet uit wat mij betreft. In die zin zou ik daarop willen antwoorden.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Zijn er nog vragen in tweede termijn? Nee. Mevrouw Kames, gaat uw gang.

Mevrouw Kames: Wat mij betreft wordt het dan een akkoordstuk met eventueel een stemverklaring.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan gaat het als akkoordstuk naar de raad van 23 juni.

14. Zienswijze begroting GRB Delft-Rijswijk 2027-2030 en begrotingswijziging 2026 (RA 26 032)

De voorzitter: Dan gaan we door naar de volgende zienswijze. Dat is de zienswijze begroting 2027-2030 van de GRB Delft-Rijswijk en de begrotingswijziging 2026 van de GRB Delft-Rijswijk. Ik begin aan deze kant bij Rijswijks Belang. En dat is mevrouw Koegler, gaat uw gang. Mijnheer Bruin. Het maakt mij niet uit. Gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter. Ik houd het gezien de tijd ook kort. Rijswijks Belang kan instemmen met de voorliggende stukken. Positief vinden wij de kostenontwikkeling die lijkt te stabiliseren in dit stuk. En dat de eerste resultaten van de cloudstrategie ook zichtbaar worden. Tegelijkertijd blijft het voor ons belangrijk om scherp te blijven op die uitgaven, zeker gezien de financiële uitdagingen waar we als gemeente voor staan. Met elke euro die we hier weer besparen, kunnen we weer wat doen voor onze inwoners. Met deze gedachte stemmen wij dan ook in met de begrotingswijziging en de begroting. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bruin. We hebben Beter voor Rijswijk? Nee. Rijswijkse VVD? Nee. CDA? Nee. Wij. Rijswijk? Nee. D66? Mevrouw Woudstra, gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Ik had vragen ingediend, helaas zijn die niet echt beantwoord. De vragen zijn wat anders opgeschreven in de beantwoording dan mijn uitvraag. Ik wil allereerst vragen of ik daarover in gesprek kan en alsnog antwoord kan krijgen. Die vragen waren er onder andere op gericht, omdat niet elk raadslid weet hoe het werkt met de gemeenschappelijke regeling … Dit is weer een andere gemeenschappelijke regeling die we met Rijswijk hebben dan andere. Dit is echt een uitvoerder voor ons, samen met Delft. Er wordt hierin aangekondigd dat er een aantal dingen in governance of in werk dat ze doen bekeken gaan worden, maar nergens wordt aangegeven hoe we als raad daarover geïnformeerd of betrokken worden. Dat is misschien ook logisch, omdat dit de zienswijze is, maar het is niet logisch naar ons als raad toe om goed te kunnen zien: wat zit bij de uitvoerder? Wat is ons beleid? Wat doet Delft als beleid? En wat vraagt Delft van die uitvoerder? We moeten nu wel de begroting goedkeuren. Dan zie je in de begroting dat Rijswijk en Delft soms evenveel aan onze uitvoerder betalen en dat niet heel duidelijk is waarom. Daar zijn volgens mij goede redenen voor. Ik weet het verleden dat er goede redenen voor waren. Ik dacht, ik vraag om een overzicht, zodat voor anderen ook duidelijk is wat het verschil is tussen deze uitvoerder en het beleid dat we op digitalisering vragen. Ik vind het jammer dat het antwoord daarop is: nee, dat overzicht krijgt u niet, want dat is niet aan de raad. En daarna krijg ik wel een soort halve toelichting. Ik zie dat graag anders. En daar ga ik graag over in overleg. Ik zal daar nu geen punt van maken, want het verandert de zienswijze zelf niet. Waar ik wel een punt van wil maken is hoe we geïnformeerd gaan worden over de wijzigingen die misschien binnen de gemeenschappelijke regeling gaan gebeuren. In de beantwoording wordt kort aangegeven dat het college kijkt naar efficiency en wanneer het efficiënt is om het aan de gemeenschappelijk regeling te geven. Dat is voor mij onvoldoende, want daar kan ik als raad niet op sturen. Ik heb geen kader wat die efficiency betreft of hoe het college dan beoordeelt, wat zij aan de uitvoerder laten en wat zij zelf als beleid doen. En ook geen kader waarom ons beleid afwijkt van dat van Delft. Dat kan ik ook niet zien. Dan wil ik aansluiten op wat eerder werd gezegd: als ons beleid hetzelfde is, kunnen we ook mogelijk goedkoper en efficiënter gebruikmaken van de kennis van onze uitvoerder. Dat kan ik nu niet toetsen, want ik kan het niet zien. Dat zie ik graag anders, dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. PRO? Mijnheer Van Malsen, gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank u wel. Voordat ik aan de inbreng begin, wil ik zeggen dat ik hoop dat u het goed vindt dat ik dit overneem van de gebruikelijke woordvoerder die dit dossier doet. Hij zit namelijk nu een forumvergadering voor. De fractie van PRO Rijswijk heeft nog een aantal vragen, maar ik begrijp het als het college ervoor kiest om die vragen op een later moment schriftelijk te beantwoorden, gezien het tijdstip en het aantal vragen dat wij hebben. Die overweging laat ik aan hen. De eerste vraag: in hoeverre zijn Delft en Rijswijk afhankelijk van Amerikaanse leveranciers zoals Microsoft en Oracle? Welke risico's ziet het bestuur bij deze afhankelijkheid van techbedrijven? Hebben wij een strategie om te voorkomen dat we totaal afhankelijk zijn of worden van één leverancier? In hoeverre worden de stijgende kosten die genoemd worden in de zienswijze veroorzaakt door prijsverhogingen van grote leveranciers? Hoe sterk is onze onderhandelingspositie tegenover partijen als Microsoft? Door nu te kiezen voor Microsoft Sentinel, kiezen we dan niet voor een nog grotere afhankelijkheid van één leverancier? Waar worden de gegevens van inwoners en ambtenaren opgeslagen en verwerkt? En voldoet dit aan Europese regels zoals AVG en de regels rondom digitale soevereiniteit? Wat is het risico dat data onder Amerikaanse wetgeving valt? Zijn er alternatieven onderzocht met Europese leveranciers of cloudoplossingen? Hebben we een plan b als grote techbedrijven niet meer kunnen, willen of mogen leveren aan Nederland? Zorgt de keuze voor een hybride datacenter voor het verminderen van de afhankelijkheid of wordt die daar juist groter van? De laatste vraag, voorzitter, hoe

borgen wij de continuïteit van onze ICT als door geopolitieke ontwikkelingen of marktgedrag leveranciers wegvallen of diensten beperkt worden? Voorzitter, dat was het.

De voorzitter: Sorry, ik was even aan het wegdromen. Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Wethouder Van Damme, gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel voor de vragen. Laat ik vooropstellen dat die gemeenschappelijke regeling, de bedrijfsvoeringsregeling is gewoon een bedrijfsvoeringsregelingen, uitvoeringsregeling. Ze leveren ons werkplekken en netwerkvoorzieningen, dus ze gaan helemaal niet over beleid. Wij gaan over het beleid en dat beleid maken we klip-en-klaar in de P&C-cyclus. Elk jaar gaan we uitgebreid rapporteren daarover. En ik verwijs naar het jaarverslag, de begroting, dat soort stukken, waarin we daarover rapporteren. We hebben de afgelopen jaren ook brieven gestuurd over de digitaliseringsagenda, de cloudstrategie. Vervolgens hebben we nog een informatiebeleidsplan vastgesteld, waarin de kaders zijn meegegeven waaraan we gaan werken. Dat in reactie op mevrouw Woudstra. Mijnheer Bruin zei, financiën besparen, dat is ...

De voorzitter: Wethouder Van Damme. Ik zie een interruptie door mevrouw Woudstra. Gaat uw gang, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: De heer Van Damme weet prima dat ik dat weet, maar precies al die vragen probeerde ik te voorkomen door om een overzicht te vragen, omdat we nu bezig zijn met de zienswijze van een uitvoerder en niet met het beleid. Ik wilde alleen aangeven dat ik het jammer vind dat ik dat antwoord niet krijg, omdat dat ten gunste van ons als gehele raad was bedoeld. En dat nu, bij de zienswijze, dat niet duidelijk is waar wat is. Dan vind ik het een beetje een flauw antwoord, sorry.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Ik ga niet over hoe mevrouw Woudstra het kennisniveau van de raad interpreteert. Dat laat ik aan haar.

De voorzitter: Wethouder Van Damme, ik zie een interruptie van mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ik word hier echt compleet verkeerd gesouffleerd. Dat was mijn vraag niet. Dat is ook de vraag die ik niet heb gesteld. En dat is ook niet wat ik nu zeg. U geeft mij terug dat we al dat beleid hebben. Ik zeg, dat weet ik. Dat heb ik ook in mijn vragen gezegd, dat ik weet dat we dat beleid hebben, maar dat ik er nu slecht een vergelijking tussen kan maken. En niet alleen ik, ook mijn collega's niet. Daarom stellen mensen die vragen, terwijl die niet bij de uitvoerder thuishoren. Volgens mij hebben we helemaal geen meningsverschil, maar zijn we het eens en begrijp ik niet waarom ik zo'n reactie krijg.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Mevrouw de voorzitter, iedereen gaat over zijn eigen vragen. Ik heb de vraag op die manier beantwoord. Ik denk dat er binnenkort een mooie tafeltjesavond is en dan kun je in het presidium aanvragen, wilt u ook wat extra informatie over ons beleid? Dan kunnen we dat prima regelen, geen enkel punt. Het punt is helder. Dan kom ik bij PRO uit. Op een aantal vragen zou ik wel terug kunnen komen, maar dat is precies het punt wat mevrouw Woudstra aanstipte, dat over heel veel van dat soort beleid die GRB niet gaat. Daar gaan we als raad zelf over. Als het dan gaat over bijvoorbeeld de risico's die we daarmee lopen, wij volgen gewoon de VNG-richtlijnen, de bio-richtlijnen, de richtlijnen vanuit BZK als het gaat om of we

afhankelijk zijn van buitenlandse leveranciers en dat soort zaken. We voldoen ook aan alle Europese regelgeving, de NIS2, die implementeren we voldoende. Algemeen ritmeregister, we hebben het geregistreerd. Ik stel ook echt wel voor dat we daarin meebewegen met wat dat landelijk op dat terrein gebeurt, dus in gezamenlijkheid met de VNG. We moeten denk ik hier niet als Rijswijk een heel eigen pad gaan bewandelen. Bovendien zijn we voor heel veel van die applicaties ook afhankelijk van degenen die ons dat leveren hier in Nederland. De kunnen we niet zomaar stante pede gaan veranderen. Dus als de landelijke overheid daar met een strategie komt, sluiten we daar graag bij aan. En we zullen zeker bepleiten bij de VNG dat er een strategie moet komen. Duidelijk is wel dat we wat moeten doen aan die digitale onafhankelijkheid, omdat die geopolitieke situatie nou eenmaal zo is. Ik heb vorig jaar ook geantwoord over de servers. De servers van de GRB staan in Ierland en in Nederland. Dat is in ieder geval binnen de EU. Nog wel, want misschien zijn er volgend jaar weer landen uitgestapt. Het kan zomaar heer raar lopen in de huidige geopolitieke situatie, mijnheer Van Malsen. We gebruiken inderdaad Microsoft op dit moment. We kunnen niet volgende week gaan overstappen, maar ik denk dat wel belangrijk is dat we daar oog voor hebben in VNG-verband. Ik zal het ook in de GRB bespreken met mijn collega van Delft. Hoe we daar beter op kunnen anticiperen en misschien minder afhankelijk van kunnen zijn. Die gegevens zijn sowieso beveiligd, maar ik kan niet beloven dat er nooit een cyberhack zal plaatsvinden. Want als één ding duidelijk is geworden ook de afgelopen maanden, bij wat voor organisatie dan ook, of je bij ODIDO of het Bevolkingsonderzoek, ik weet niet meer hoeveel datalekken er zijn geweest … Wij hebben ze nog weinig aan de orde gehad en we hopen dat dat zo blijft. En we doen er ook alles aan. We zijn blij met de gebundelde expertise die we hebben met Delft, omdat we op die netwerkvoorzieningen ook al wat testen doen. PEN-testen en nog allerlei testen. Dat kan ik meegeven in reactie op de vragen van PRO. Voorzitter, ik hoop dat ik hiermee de vragen voldoende heb beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Zijn er nog vragen in de tweede termijn? Mijnheer Bruin, gaat uw gang.

De heer Bruin: Dank u wel, voorzitter. Niet zozeer een vraag, maar een kleine correctie op wethouder Van Damme. Ik doelde eerder op dat we blij verheugd zijn te zien dat de kostenstabilisering in zicht komt en er daardoor mogelijk misschien andere valuta vrij blijft voor andere dingen. Dat was meer mijn eerste inbreng. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bruin. Ik zag een hand van mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank u wel. Dank voor de antwoorden van de wethouder. En heel goed om te horen, want ik weet dat we best goed bezig zijn om met autonomie en op andere plekken te zorgen dat we veilig met onze data omgaan en dat met data meer gedaan wordt in de gemeente. Daar gaan we graag nog een keer een gesprek over aan, maar dat is nu vanavond niet het debat. Alleen zag ik wel dat u nog een vraag gemist hebt, namelijk het feit dat we gaan kijken naar het functioneren van de gemeenschappelijke regeling en wat er eventueel meer of minder gedaan moet worden door deze uitvoerder. Mijn vraag was: hoe wordt de raad daarbij betrokken? Om dan maar meteen een voorbeeld te geven, toen we dit met Avalex een aantal jaren geleden aan de hand hadden, hebben we als raad daar ook eigen sessies over gehad, over hoe we dat zagen. Om daar als raad goed een kader mee te kunnen geven. Dan wil ik er bij dezen alvast voor pleiten dat we dat op een vergelijkbare manier te gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Mijnheer Van Malsen, gaat uw gang.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank u wel. Ook dank aan de wethouder voor het beantwoorden van enkele van de vragen. Bij een aantal van de andere vragen vond ik toch dat de wethouder enigszins kort door de bocht ging. We zullen nog eens goed naar al het beleid kijken en naar aanleiding daarvan misschien nog wat aanvullende vragen stellen. Want ook al zijn deze vragen al eerder gesteld, de urgentie blijft groot en wij vinden dit een heel belangrijk punt. En waar we als PRO Rijswijk wel weer blij van worden is dat de wethouder die urgentie in elk geval deels lijkt te onderschrijven en in gesprek zal gaan met zijn collega in Delft. Ik zou graag van de wethouder willen horen wanneer dat gesprek dan plaatsvindt en of wij daar als gemeenteraad een terugkoppeling van kunnen krijgen. Voorzitter, dank.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen. Wethouder Van Damme, gaat uw gang.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter. Om de laatste vraag te beantwoorden: ik spreek periodiek met de wethouder van Delft. Delft zit nu nog in een bestuurswisseling, dus ik weet nog niet wie mijn volgende counterpart wordt. Dat staat denk ik ergens gepland in september, om over het vervolg te praten.

De heer Van Malsen: Voorzitter, het is fijn dat de wethouder gelijk ter zake komt, dat er een gesprek in september gepland is. Kunnen wij dan in oktober een terugkoppeling krijgen van de wethouder over dat gesprek?

De voorzitter: Wethouder Van Damme, gaat uw gang.

De heer Van Damme: Als er een gesprek heeft plaatsgevonden, dan zal ik met degene met wie ik in de GR zit kijken of we daarover kunnen terugkoppelen. In principe wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, als ik het goed begrijp is de toezegging dat er in september een terugkoppeling komt of het gesprek plaatsgevonden heeft of niet. En als het gesprek wel plaatsgevonden heeft, dan een terugkoppeling en anders krijgen we terugkoppeling wanneer gesprek plaatsvindt.

De voorzitter: Klopt dat, wethouder Van Damme?

De heer Van Damme: Ik koppel terug als er iets relevants is. En dit specifieke verzoek van mijnheer Van Malsen zal ik meenemen. Als er wat over valt terug te koppelen, koppel ik het gewoon terug. Het belangrijkste punt dat we daar ook bespreken is, dan kom ik bij mevrouw Woudstra, hoe gaan we om met die GR? Hoe functioneert dat? Dat is een belangrijk punt, want u heeft eenmaal als raad gekozen om dit in een GR-verband te organiseren. We hadden het ook kunnen aanbesteden bij een willekeurige leverancier. Dat is precies de vraag die we met elkaar bespreken, omdat we juist in die versasingsstrategie, die cloudstrategie zien dat wij een net wat andere richting kiezen dan Delft voor die cloudstrategie en die versasing. En Delft heeft zelf ook nog met allemaal interne leveranciers te maken. Dat is een hele puzzel als het gaat om: wat voor dienstverlening. En als je een server hebt en je hebt minder ruimte nodig, dan kan je dat niet direct financieel vertalen. Dat is één punt van die dienstverlening, hoe ze dat zelf hebben georganiseerd en hoe we dat gezamenlijk met elkaar kunnen organiseren. En het tweede punt is: wat is dan die governance? Dat is ook ingewikkeld. Is de GR wel heel handig hiervoor? Dat vragen wij ons ook af. Dat zijn we nu aan het bekijken. En als daar een conclusie uitkomt, dan zullen we u daarvan op de hoogte stellen. En dan kunt u alsnog meegeven: vindt u de GR handig. Vindt u dat we het moeten aanbesteden of vindt u juist dat we het helemaal zelf moeten gaan doen? Met bijbehorend kostenplaatje.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van mevrouw Woudstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: Veel dank voor de uitleg en de toelichting op het traject. Ik zou er toch voor willen pleiten dat we niet pas bij het voorstel worden betrokken, maar al eerder. Ik zal het verzoek bij de griffie neerleggen en anders bij het presidium.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Woudstra. Wethouder Van Damme, heeft u nog een reactie of bent u klaar? Klaar, helemaal mooi. Dan heb ik opgeschreven dat de wethouder een toezegging heeft gedaan dat hij in gesprek gaat met zijn collega in Delft, waarschijnlijk in september. En dat hij dat zal terugkoppelen op het moment dat dat gebeurd is. Even kijken. Dan komen we bij het laatste … Is dit een akkoordstuk of een … Akkoordstuk, top.

15. Raadsvoorstel Derde wijziging van de Huisvestingsverordening Rijswijk 2023 (RV 26 018)

De voorzitter: Dan gaan we door naar het laatste raadsvoorstel. Voordat we daaraan beginnen, wilde ik heel even kijken ... Het is nu 23.30 uur. Denkt u dat we het laatste raadsvoorstel in een half uur kunnen doen? Heeft u heel veel vragen? Dan gaan we lekker tempo maken. Dan zorgen we dat het klaar is en hoeven we het niet donderdag te doen. We gaan nu naar het raadsvoorstel derde wijziging van de huisvestingsverordening. Dan begin ik aan deze kant. Mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een heel betoog over wat ik allemaal goed vind aan deze verordening, maar dat sla ik over omwille van de tijd. Ik begin met het pijnpunt voor ons en dat is de module middenhuur. Bij de vorige wijziging van de huisvestingsverordening zijn vragen gesteld over de uitvoerbaarheid en de handhaafbaarheid van deze vergunningsplicht. Die vragen waren eigenlijk nog niet beantwoord, totdat vanmiddag de vragen van het CDA beantwoord waren. Dank u wel voor de vragen. En met die antwoorden hebben wij er nog eens naar gekeken. Wat voor ons nog wel ontbreekt is duidelijkheid over de handhaving. Deze wordt nu passief uitgevoerd en er wordt onderzocht of actief toezicht mogelijk en wenselijk is. Wat wij weten is dat de pandjesbrigade en de handhaving nu al een capaciteitstekort hebben. En als je niet kunt handhaven, moeten we dit dan wel willen invoeren? We voegen hiermee ook een extra vergunningsplicht toe, terwijl niet duidelijk is hoe groot het probleem. Regels zijn wat Rijswijks Belang betreft niet automatisch betere regels. Zeker niet als het gaat om een relatief beperkte groep woningen, volgens ons gaat het om zo'n 95 woningen en er is ook geen duidelijk beeld bij hoeveel woningen er sprake is van scheefhuur. Daarmee is de impact van de invoering volgens Rijswijks Belang onduidelijk. Dit alles maakt dat Rijswijks Belang niet positief staat tegenover het nu al invoeren van de vergunningsplicht voor middenhuur.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Mevrouw Fischer? Dank u wel. Beter voor Rijswijk? Mijnheer Van der Meij, gaat uw gang.

De heer Van der Meij: Ik ga het ook kort houden. Wat ons opvalt in dit raadsvoorstel is de komst van een huisvestingsvergunning voor meer woningen. Dit ondanks het feit dat middenhuurwoningen maar 6 procent van de totale voorraad woningen uitmaakt binnen Rijswijk. We zien daar als Beter voor Rijswijk niet echt het nut van in om dit nu in te voeren, omdat het percentage zo laag ligt. Het gaat om ongeveer 2000 woningen, heb ik gehaald uit de informatie van eerdere beantwoording van de oud-wethouder. En het kost nou eenmaal veel administratieve kosten, capaciteit en de concurrentie blijft alsnog ontzettend hoog, omdat het geen lokaal maatwerk is. Het is puur maatwerk op inkomen. Wij vinden dat we dit beter op kunnen lossen op lokaal niveau, bijvoorbeeld met voorrang voor Rijswijkers, zodat we dan de concurrentie kunnen wegwerken en niet door inkomens weg te werken. Daarnaast hebben wij ook twijfels over de effectiviteit, waar we benieuwd

naar zijn. Dat zijn twee vragen. Hoe wordt er rekening gehouden met de huurders die boven de bruto inkomensgrens vallen, maar veel lasten hebben en daardoor de vrije sector niet kunnen betalen? Zo heeft van iemand die 70.000 euro verdient de ene persoon hele andere lasten dan de andere persoon. En de tweede: is het überhaupt bekend hoeveel procent van de huurders die nu in de middenhuur zitten daadwerkelijk boven de gegeven inkomensgrens verdienen? Tot slot zijn we wel blij met het wegvallen van de regels omtrent vergunningen voor hospitaverhuur en woningdelen. Dat is een perfect voorbeeld van wat Beter voor Rijswijk vindt, hoe je juist door regels weg te halen meer woningen kan creëren voor de Rijswijkers. Voor ons blijft dit een bespreekstuk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw, mijnheer Van der Meij. VVD? Mijnheer Loof, gaat uw gang.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Voorzitter, extra regels zorgen niet voor extra woningen. En het voortdurend wijzigen van regels zorgt ook voor verwarring. Wij hebben in het forum toen dit weer ter sprake kwam via de RIB onze kritische noten al gekraakt. Wij hebben ook op vragen die wij toen daar hebben gesteld, voor zover wij kunnen zien, nog geen antwoord gehad, vragen die wel zouden worden toegezonden. Dat is wellicht in de overdracht niet helemaal meegegaan of wij hebben het gemist. Dat is mogelijk. Dat rekenen we de wethouder op dit moment niet aan. Ik verwacht niet dat zij op dit moment antwoord heeft op de vragen die wij toen in het forum hebben gesteld. Het is wel fijn als ambtelijk kan worden teruggekeken wat toen de vragen waren en of die inderdaad naar ons zijn toegestuurd. Voorzitter, het voorstel dat hier voorligt heeft voor ons het pijnpunt, vooral op de module middenhuur, zoals wij dat noemen. Omdat wat ons betreft het nut en de noodzaak hiervan niet duidelijk en voldoende is aangetoond. Dank, Tinus. Je kunt de vraag stellen of de module middenhuur een bestaand probleem oplost op dit moment. De schaarste aan middenhuur is met het uitgevoerde onderzoek aangetoond, maar een vergunningsplicht voor de huurders lost dit tekort niet op. Het bouwen van meer woningen wel. We twijfelen daarom op dit moment aan de proportionaliteit en subsidiariteit van de invoering van een vergunningplicht voor middenhuur. Voor een goede besluitvorming is deugdelijke informatie en onderbouwing nodig, dat zal de raad hopelijk met ons eens zijn. In de raadsvergadering van 2024 wist de wethouder te melden dat de module zou gaan om een vergunningsplicht voor aanbieders van middenhuurwoningen, de verhuurder. Dat blijkt niet het geval, omdat de plicht in het voorstel wordt opgelegd aan woningzoekenden. Dergelijke informatievoorziening kan wellicht hebben geleid tot verkeerde verwachtingen. Dat is wat ons betreft ook een reden om dit onderdeel van het voorstel kritisch te bekijken en hier nog goed over na te denken. Dat gezegd hebbende kan wat ons betreft op deze wijze de module middenhuur nu niet worden ingevoerd, omdat het nog wat onzorgvuldig zou zijn. Wij zullen dan ook met een amendement komen op het voorliggende raadsvoorstel om dat onderdeel uit het raadsvoorstel te schrappen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. CDA? Mevrouw Van Schie, gaat uw gang.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Even dat apparaat aan zien te krijgen. Ik laat ook het eerste deel van mijn spreektekst weg. Het invoeren van de module middenhuur waarbij de huurder een vergunning aan moet vragen, waarmee ook de verhuurder aan regels gebonden is, vind ik nog steeds complex. De volledige en professionele beantwoording van mijn vragen hebben een hoop duidelijkheid verschaft. Dank u wel, mevrouw de wethouder, daarvoor. En uw ambtenaren uiteraard ook. Relevant is dat in de raadsvergadering van december vorig jaar is aangegeven dat de module vanwege capaciteitsproblemen niet kon worden ingevoerd. Die antwoorden roepen altijd weer meer vragen op. Daarom ben ik zo vrij om nog twee vragen aan u te stellen, mevrouw de wethouder. De eerste is: klopt het dat de reden voor de invoer van deze module is dat hiermee wordt tegengegaan dat particuliere huurwoningen te duur worden aangeboden

en verhuurd? En op welke wijze kan dit doel ook worden bereikt zonder de vergunning voor de huurder? Ook het CDA was van plan om een amendement in te dienen om deze module middenhuur uit dit raadsvoorstel te halen. Misschien kunnen wij hierin gezamenlijk optrekken, mijnheer Loof. Dat was mijn eerste termijn. Dank u wel, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mijnheer Kaffa, gaat uw gang.

De heer Kaffa: Dank je wel, voorzitter. Voorzitter, voordat ik mijn vraag ga stellen wil ik voorstellen, gezien de tijd, dat de wethouder hier eventueel ook schriftelijk op mag terugkomen, als dat sneller is. En als zij het gelijk kan beantwoorden, dan is dat ook helemaal prima. We begrijpen de wens om de middenhuur beter beschikbaar te houden en middeninkomens. Tegelijk hebben we nog enkele vragen over die voorgestelde vergunningsplicht. Kan de wethouder aangeven hoeveel woningen onder deze regeling vallen en hoeveel huishoudens hier naar verwachting daadwerkelijk mee geholpen gaan worden? EN hoe wordt straks gemeten of deze maatregel ook echt het gewenste effect heeft? Daarnaast horen we graag wat de gevolgen zouden zijn voor de verhuurders? En hoe voorkomen we dat de extra regelgeving leidt tot meer administratieve lasten of minder investeringen in middenhuurwoningen? Positief zijn we uiteraard over de vergunningsvrijmaking van kleinschalige hospitaverhuur en woningdeling. Dat zijn praktische maatregelen die kunnen bijdragen aan het beter benutten van onze bestaande woningvoorraad. Wij kijken uit naar de beantwoording van deze vragen en zullen daarna ons definitieve standpunt bepalen voor de raadsvergadering. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Mevrouw Van der Weij, gaat uw gang.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel, voorzitter. D66 Rijswijk waardeert het dat onze vragen en ideeën over het kunnen sturen op woningen voor schaarse beroepen aandacht krijgt. In het coalitieakkoord is gelukkig ook opgenomen: voldoende woningen voor woningzoekenden die belangrijk zijn voor Rijswijk, zoals politieagenten, leraren en zorgpersoneel. Dat juichen we toe. Het lerarentekort is namelijk nijpend in Rijswijk. We hebben helaas geen cijfers gezien op onze vragen, maar we hebben al veel uit Rijswijk gehoord. De formatie voor meer scholen is het hele jaar niet rond. In navolging van andere steden zien we graag dat ook Rijswijk een stap vooruit zet en gaat zorgen dat deze schaarse doelgroep woningen kan vinden in de buurt van hun werk. Wellicht kunnen we net als in Den Haag ook in Rijswijk de rode loper voor leraren gaan uitrollen. D66 Rijswijk bereidt een voorstel voor. Even kijken wat jullie allemaal doen qua amendementen en moties. We gaan kijken wat daar beste bij past en hopen op de steun van het college en de raad. Zo kunnen we samen zorgen dat alle kinderen op Rijswijkse scholen een leerkracht voor de groep krijgen. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Dan geef ik het woord aan PRO. Mevrouw Oude Alink, gaat uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. PRO Rijswijk ziet dat er nog steeds veel te weinig betaalbare woningen zijn. Ik denk dat ik niet de enige ben. En daarom hadden wij de vorige keer ook de RIB over de wijziging van de huisvestingsverordening geagendeerd. We hebben in het vorige forum best wel wat antwoorden en toezeggingen gekregen, dus we hebben niet veel aanvullende vragen meer. Het bijgevoegde rapport stelt dat een aanzienlijk deel van de woningen in het middensegment nog steeds voor een te hoge prijs wordt verhuurd. Als ik citeer, dan staat er: er zijn meerdere transacties zichtbaar waarbij de huurprijs boven deze grens ligt. Dit kan erop wijzen dat deze woningen op basis van hun punten eigenlijk binnen de gereguleerde middenhuur zouden moeten vallen, maar toch voor een hogere prijs worden verhuurd. Daar kunnen wij kort over zijn, voorzitter, dat zijn veel te veel woningen die voor te hoge bedragen verhuurd worden. En wij willen dat mensen met een normaal inkomen een normale woning kunnen vinden. Het gaat

hier om middenhuur. Dat zijn gewilde, schaarse woningen. En er komen er bovendien nog veel bij de komende jaren. De schaarste is aangetoond. Zie het rapport, daar staat het duidelijk in: een groot deel van de middenhuur wordt voor te veel geld verhuurd. En door voorrangsregels in te stellen in plaats van deze vergunningsplicht, lijkt me niet dat het allemaal goedkoper wordt. Ik ben ook heel erg benieuwd hoe minder regels voor verhuurders de afgelopen jaren hebben gezorgd voor meer betaalbare woningen. Natuurlijk is het voorgestelde vergunnen van middenhuur een lapmiddel. Natuurlijk lost dit niet het hele probleem op. En het was ook niet nodig geweest als we voldoende ruimte hadden voor iedere inkomensgroep en schaarse woningen een tijd geleden niet massaal worden opgekocht. Beleggers hebben nu eenmaal toegeslagen. Wij blijven achter in een oververhitte markt waarin veel mensen achter het net blijven vissen. En in die situatie zal het vergunnen van middenhuren het toch iets rechtvaardiger maken. Vandaar dat wij vinden dat dit voorstel een hamerstuk is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan geef ik het woord aan wethouder Bentvelzen, gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En dank aan mijn collega links van mij die heeft gezorgd voor dit stuk wat nu voorligt en wat helemaal opgewerkt was voor mij. Dank ook voor de dankwoorden richting de ambtelijke organisatie, want de antwoorden die gegeven zijn op al deze vragen zijn zeker niet op mij te schrijven. Zo goed ken ik dit dossier nog niet. Ik ga wel heel erg mijn best doen. De huisvestingsverordening is in het leven geroepen om schaarse woningen zo eerlijk mogelijk te verdelen. Waar mevrouw oude Alink al aan refereert, zien wij in het bijgevoegde rapport dat dat nu niet zo is. We willen deze woningen zo eerlijk mogelijk verdelen en we willen deze schaarse woningvoorraad in onze stad ook behouden. Met de huisvestingsverordening kunnen we voorwaarden stellen en bepalen wie die sleutel van die voordeur van die woning krijgt. Dit doen we al voor sociale huurwoningen en met dit voorliggende voorstel willen we dit ook doen voor middenhuurwoningen. We doen dit voor de woningzoekenden, om hun positie op de krappe woningmarkt te verbeteren. Ook zij moeten concurreren met huishoudens die juist een hoger inkomen hebben en die eventueel een hogere huur zouden kunnen betalen. Die toch in die huurwoning gaan zitten die onder hun kunnen ligt. Waardoor diegene die alleen middenhuur kan betalen naast de pot pist en ook de sociale huur niet in kan. De wens om die huisvestingsverordening voor de middenhuur in te voeren wordt ook versterkt door de nieuwe wet versterking regie op volkshuisvesting. Deze wet verplicht ons dat de middenhuurwoningen die nu gebouwd worden, voor alle nieuwbouwwoningen, ook beschikbaar moeten blijven voor middeninkomens. De gemeente heeft de taak om daarop toe te zien. De huisvestingsvergunning zal daarbij een efficiënt instrument zijn om daarop te sturen. En hoewel we constateren dat er nu, vandaag de dag, nog relatief weinig middenhuurwoningen zijn in onze stad, zal dit de aankomende jaren verdubbelen door alle nieuwbouwplannen en zal dit groeien tot ruim 4000 woningen. Daarom is het belangrijk om ervoor te zorgen dat deze beschikbaar zijn en blijven voor middeninkomens. Mevrouw Van der Weij, ik weet niet of u mij een vraag stelt of ik die rode loper voor onderwijzers uit wil gaan leggen of dat u met een motie gaat komen om dat te doen, in navolging op de gemeente Den Haag, maar ik ga daar geen uitspraken over doen of ik daar voor of tegen op ben. Ik denk dat dat aan uw raad is en dat ik uitvoer wat uw raad als hoogste orgaan wil. Voorzitter, er zijn mij nog een aantal losse vragen gesteld. Het CDA heeft mij bedankt voor alle vragen die al beantwoord zijn. De VVD daarentegen heeft heel veel vragen gesteld in een voorgaand forum. En die vraagt mij: kunt u die nog schriftelijk beantwoorden? Dat wil ik met alle plezier en liefde doen, maar dan wil ik u een wedervraag stellen: als u die vragen nog ergens op de computer heeft staan, zou u die mij dan schriftelijk willen toesturen? Want als ik die drie fte ambtelijke organisatie op wonen ook nog een hele vergadering terug moet laten kijken, dan vind ik dat ook wel een dingetje, heel eerlijk gezegd. Als dat niet anders kan, dan ga ik zelf de vergadering wel terugkijken en al die vragen opschrijven. Dat hoor ik graag terug van de heer Loof in de

tweede termijn, voorzitter. En voorzitter, de VVD raakte aan dat tijdens de vergadering van 17 december de invoering van de module middenhuur nog niet aan de orde was wegens het ontbreken van voldoende handhaving en alles daaromheen. De huisvestingsverordening is, zoals ik net al aangaf, een belangrijk instrument om middenhuurwoningen beschikbaar te houden voor de middeninkomens. Daarmee geeft de gemeente invulling aan de aangescherpte landelijke regie op de woningmarkt. Het is een aanvraagproces dat is gedigitaliseerd. Woningcorporaties gaan een deel van deze vergunningen namens de gemeente verlenen. Daardoor blijft de extra belasting voor ons, als gemeentelijke organisatie, beperkt. Sinds december 2024, de eerste keer dat dit stuk besproken was, is er ook veel veranderd, want daarna is de introductie van de regiewet geïntroduceerd. En die introductie van de vergunningsplicht is onze lokale, concrete vertaling van die aangescherpte, wettelijke regie. Voorzitter, de VVD geeft aan te twijfelen aan de proportionaliteit en subsidiariteit van de vergunningsverplichting voor middenhuur en geeft aan daarom te komen met een amendement. Dat staat de VVD helemaal vrij. Dat zie ik dan voor 23 juni tegemoet, denk ik. Voorzitter, de fractie van Wij. heeft gevraagd of ik kan aangeven hoeveel woningen onder deze regeling zullen gaan vallen. We zien dat momenteel naar schatting ongeveer 2000 woningen in het particuliere middenhuursegment verhuurd worden, maar deze maatregel richt zich vooral op alle middenhuurwoningen die de komende jaren gebouwd gaan worden. Dat zijn er tot 2030 al bijna 2000, een verdubbeling van het aanbod nu in het middenhuursegment. De particuliere markt is helaas redelijk onoverzichtelijk voor ons en ook versnipperd. We kunnen de wachttijd of de slagingskans ook niet meteen meten, niet zo snel als dat we dat in de sociale huur kunnen. Het succes van deze maatregel meten we aan de doelmatigheid van de toewijzing, met de vergunningsplicht krijgen we enerzijds direct zicht op mutaties binnen dat segment van de middenhuur. En 2, elke verleende vergunning bewijst dat een schaarse middenwoning naar de juiste inkomensgroep gaat en niet wordt weggekaapt door iemand die een hoger inkomen heeft, die eigenlijk een woning in de vrije sector zou kunnen huren. Voorzitter, dan is mij nog gevraagd hoe het zit met de administratieve lasten. De administratieve last voor de verhuurder blijft zeer beperkt. De verhuurders moeten er alleen op toezien dat zij de woning verhuren aan de juiste inkomens doelgroep, zodat het huishouden in aanmerking komt voor een huisvestingsvergunning. Gezien de grote vraag naar middenhuurwoningen zal het niet moeilijk worden voor verhuurders om de woning ondanks de restrictie toch heel snel te kunnen verhuren, want die mensen zijn allemaal naarstig op zoek naar een huis. En voorzitter, dan is mij nog gevraagd door Beter voor Rijswijk of er rekening gehouden wordt met de huurders die boven die bruto inkomensgrens vallen en daardoor meer lasten hebben en een huis in de vrije sector niet kunnen betalen. De inkomensgrenzen voor het toewijzen van middenhuurwoningen zijn verankerd in de landelijke huisvestingswet. Gemeenten mogen niet zelf bedenken wat de maximale inkomensgrenzen zijn voor een huisvestingsvergunning voor de middenhuur. Zij moeten zich strikt houden aan die wettelijke plafonds. We kunnen dan niet kijken naar als iemand wel meer inkomen heeft, maar toch meer lasten. Die heeft pech, denk ik. Daar komt het op neer. Voorzitter, de laatste vraag die ik heb is van de fractie van Rijswijks Belang, die vraagt: we voeren vergunningsplicht in zonder dat duidelijk is hoe groot het probleem daadwerkelijk is. Het probleem zit hem erin dat er een tekort is aan middenhuur woningen en dat middeninkomens moeten concurreren met huishoudens met hogere inkomens die ook die hogere huur kunnen betalen, zoals ik eerder heb aangegeven. Ik blijf hierbij benadrukken dat onder de regiewet straks alle nieuwbouw in het middenhuursegment ook voor middeninkomens beschikbaar moet blijven. Het vergunningsstelsel is een effectief middel voor om hierop te gaan sturen vanuit de gemeente en daarmee te gaan starten. Voorzitter, volgens mij heb ik daarmee alle vragen beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan mevrouw Koegler, gaat uw gang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. En dank aan de wethouder voor de beantwoording. We zullen het in overweging nemen. We staan niet gelijk te juichen om de vergunningsplicht die u in wilt gaan voeren

voor de middenhuur. Net als de VVD hebben we ook twijfels over de proportionaliteit. Tegelijkertijd zien we ook de landelijke wetgeving die op ons af gaat komen. Ik ga het met mijn fractie bespreken en ik ga ook graag met de VVD en het CDA in gesprek om te kijken of we al dan niet een amendement willen gaan indienen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Mevrouw Fischer, gaat uw gang.

Mevrouw Fischer: Dank u wel, voorzitter. Dit is een heel erg lastig dossier, want we hebben hier te maken met landelijk beleid dat door een aantal partijen toen in het leven is geroepen. Zie hier de gevolgen van het landelijke beleid. Daardoor hebben wij nu te dealen met veel meer bureaucratie, het inperken van vrijheden op verhuurders. En daar hebben wij als Forum voor Democratie enorme moeite mee. Wat ons betreft is dit dan ook een bespreekstuk. Ik hoor her en der al geluiden van moties en amendementen en daar worden wij graag bij betrokken. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Mijnheer Van der Meij, gaat uw gang.

De heer Van der Meij: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik dank de wethouder voor haar concrete antwoorden. Ik doe ook graag mee met een mogelijk amendement met CDA, VVD en mogelijk Rijswijks Belang. En Forum. Daarnaast heb ik het gevoel dat ik een beetje ben uitgedaagd door mevrouw Oude Alink met twee vragen en dat is: wanneer zorgen minder regels voor meer betaalbare woningen? Onder andere in de huidige wijziging, wat jullie als hamerstuk willen. Die zorgt voor snellere betaalbare woonruimtes voor onder andere woningdealers. En de tweede vraag is wanneer minder concurrentie zorgt voor meer betaalbare woningen. Het ging om de voorrangsregeling. Mijn antwoord daarop is dat er minder concurrentie is op de markt, dus dan krijgen we zo sowieso meer toegang tot betaalbare woningen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Meij. Mijnheer Loof.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Om te beginnen richting de wethouder, ik heb mijn tekst gevonden. Die kan ik kan ik u toesturen. Dan zitten er mogelijk wat dubbelingen in, want het is niet alsof in het forum geen antwoorden zijn gegeven door de toenmalige wethouder, maar er zou nog wat terugkomen. Ik laat mij verrassen wat de antwoorden worden. Verder nog twee punten. We moeten als raad wel opletten dat we een vergunningsplicht niet gelijkstellen met meteen meer woningen of dat we daarmee meteen andere problemen hebben opgelost, zoals dat er ineens meer mensen die in het onderwijs werken in Rijswijk komen wonen. Dan had Den Haag dat probleem nu niet, terwijl daar een gierend tekort is aan mensen die in het onderwijs werken. We moeten die twee goed uit elkaar houden. En voor zover ik weet verplicht de regiewet niet tot het hanteren van een vergunningsplicht. Dat is wat we zelf, waar we zelf voor zouden kiezen en waar wij onze bedenkingen bij hebben. Ik ga graag met de partijen in gesprek om te kijken of we tot iets kunnen komen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Ik heb nog een vraag aan de wethouder. Het is voor vooralsnog een hypothetische vraag, omdat ik niet aan wil geven dat ik het daadwerkelijk wil gaan doen. Stel, je voert zo'n woonruimteverdelingssysteem in waarbij je bepaalde groepen voorrang geeft bij de toekenning van woningen, heb je dan nog wel zo'n vergunning nodig voor de regulering van je middenhuurwoningen?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Voorzitter, dank u wel. Ik wil de wethouder bedanken voor de beantwoording van de vragen. En het mag niet als een verrassing komen dat ik graag mee in gesprek ga met de rest over het eventuele amendement. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Mevrouw Van der … Nee. Dank u wel. Mevrouw Oude Alink.

Mevrouw Oude Alink: Op wat de wethouder heeft betoogd, heb ik geen commentaar. Daar ben ik het helemaal mee eens. Ik denk dat je alsnog schaarste zult hebben als het gaat om woningen als je bepaalde voorrangsregels instelt, want er zijn te weinig woningen voor iedereen. Als er een groot woningtekort is voor de hele regio, dan maakt het denk ik niet zo heel veel uit wie we voorrang geven, want het blijft schuiven met schaarse ruimte. Ik hoor ook dat Beter voor Rijswijk graag regie wil houden op de toewijzing van onze woningen. En als ik het me goed herinner dan was dat eerder ook al zo, een tijd geleden. En als dat inderdaad zo is, waarom is hij dan niet voor een vergunningsplicht voor middenhuur? Daar ben ik wel benieuwd naar. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Wilt u daar nog op reageren, mijnheer Van der Meij?

De heer Van der Meij: Mijn antwoord is dan, dat ik hier van mijn collega heb gekregen: tijden veranderen. Daarnaast is het ook omdat die vergunningsplicht niet gericht is op alleen Rijswijkers. Dan zouden wij er natuurlijk anders over denken. We zitten hier in de raad namens de Rijswijker en voor de Rijswijker. Ik zou heel graag die voorrangsregeling willen terugzien en niet een voorrangsregeling voor alle inkomensgroepen hier in de regio.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Meij. Mevrouw Van der Weij, gaat uw gang

Mevrouw Van der Weij: Een interruptie voor de heer Van der Meij. Ik was benieuwd, wat bedoel je met alleen Rijswijkers? Wie zijn de Rijswijkers in jullie definitie? Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Weij. Gaat uw gang, mijnheer Van der Meij.

De heer Van der Meij: Heel politiek correct: dat kunnen we samen met de raad afspreken. Dank u wel.

De voorzitter: Was u klaar? Mevrouw Oude Alink?

Mevrouw Oude Alink: Eigenlijk wel, maar ik dacht, ik reageer er nog op. Hoe wordt dat dan goedkoper? En de markt is gewoon regionaal. Dat is niet iets wat wij verzinnen, dat is gewoon zo. Rijswijkers verhuizen naar Den Haag en mensen uit Den Haag verhuizen naar Rijswijk. Het maakt qua voorzieningen en afstanden naar werk waarschijnlijk allemaal niet zoveel uit. Ik denk dat we dat echt in ons achterhoofd moeten houden als we het over huisvesting hebben.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Mevrouw Bentvelzen, gaat uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank u wel. Er is volgens mij heel veel aangegeven door verschillende fracties dat er een heel spannend amendement gaat komen, daar kijk ik naar uit. Als daar ambtelijk advies bij nodig is, dan hoor ik dat graag. Dank u wel, mijnheer Loof, voor uw zoektocht naar de vragen van de toenmalige vergadering in 2024. Daar heeft u toch wel even voor moeten graven, denk ik zomaar, in al die mail die u stuurt. Zonder gekheid, super bedankt. Ik ga ervoor zorgen dat we kijken of er dubbelingen in zitten in uw vraag van vandaag. Dan zal ik proberen die eruit te filteren. En uw vraag: verplicht die regiewet tot een

vergunningsplicht? De regiewet verplicht tot het beschikbaar houden … O my God, het gaat helemaal donderen daarvan. Die regiewet verplicht tot het beschikbaar houden van een betaalbare woning gedurende een vastgestelde instandhoudingstermijn voor de doelgroep. Die termijn en de doelgroep zijn vastgelegd in het omgevingsplan. En hoe de gemeente daarop wil sturen? Dat kan de gemeente doen via een omgevingsplan. Dat kunnen ze doen via de huisvestingsverordening, waar we vanavond over praten. Via een privaatrechtelijke afspraak met ontwikkelaars of verhuurders. De huisvestingsvergunning is een efficiënt instrument, omdat je daarmee aan de voorkant toetst of die woning wordt verhuurd aan de juiste doelgroep of de juiste persoon. Dat is hoop ik een antwoord op uw vraag. Het CDA heeft mij nog een hypothetische vraag gesteld, zoals u zelf aangaf, mevrouw Van Schie. Stel, we geven voorrang aan bepaalde beroepsgroepen, hebben we daar dan een huisvestingsverordening voor nodig? Om voorrang publiekrechtelijk af te kunnen dwingen is het juist nodig om een vergunningsstelsel in te voeren via de huisvestingsverordening. Anders kan het alleen op basis van vrijwillige afspraken met verhuurders zonder dat je daar controle op kan uitoefenen. Dan zal iedere verhuurder zeggen, dat doe ik. En vervolgens, als het moet gebeuren, doen ze het natuurlijk even niet. Voorzitter, dat waren volgens mij de vragen die voor mij resterend waren in de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Ik heb opgeschreven als toezegging dat u de vragen van de VVD, die de heer Loof u toestuurt, gaat beantwoorden of laat beantwoorden. Ik heb een paar keer het woord amendement horen vallen, dus het gaat als bespreekstuk naar de raad.

16. Sluiting

De voorzitter: Voor de zekerheid, omdat er toch een aantal nieuwe mensen bij zitten: amendementen moeten 32 uur van tevoren ingeleverd worden. Dat betekent de maandag voor de raadsvergadering om 12.00 uur. Dan zou ik zeggen: fijne avond. Ga niet onder een boom staan, want het onweert.